

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Handläggare:

Johanna Engman Telefon 08-508 33810

Gunilla Axenbo Telefon 08-508 33958

Monica Söderman Telefon 08-508 33889

Ingrid Olsson Telefon 08-508 33810

Till

Utbildningsnämnden 2010-02-11

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 10-123/70

SID 1 (114)

2010-01-22

Årsredovisning 2009 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Årsredovisning 2009 för utbildningsnämnden godkänns. Del 1 överlämnas till kommunstyrelsen för godkännande.
2. I bokslutet gjorda periodiseringar godkänns. Väsentligt belopp sätts till 50 000 kronor.
3. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om återredovisning av 8,2 mnkr som avser felaktig prestationsjustering.
4. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om ombudgetering till 2010 av 1,7 mnkr för sjukfrånvaroprojekt.
5. Nämnden hemställer om att kommunstyrelsen beslutar att resultatenheternas resultat för 2009, ett sammanlagt överskott på 214,6 mnkr, överförs till utbildningsnämnden 2010.
6. Nämnden godkänner att de i avsnitt 3.1.4 angivna enheterna avdefinieras som resultatenheter.
7. Utbildningsnämndens årsredovisning för 2009 överlämnas med godkännande till nämndens revisorer.
8. Beslutet justeras omedelbart.

Thomas Persson
Direktör

Lars Brandt
Avdelningschef
Vuxenutbildningsavdelningen

Håkan Edman
Avdelningschef
Grundskoleavdelningen

Birgitta Elm
Avdelningschef
Personalavdelningen

Johanna Engman
Avdelningschef
Kvalitets- och ekonomiavdelningen

Marie-Louise Hammer Åberg
Avdelningschef
Gymnasieavdelningen

Carina Nilsson
Avdelningschef
Uppdragsavdelningen

Agnetha Styrwoldt-Alfheim
Avdelningschef
Administrativa avdelningen

Per Thorslund
Avdelningschef, Avdelningen för
enskilt driven/fristående verksamhet

Innehåll

Sammanfattande analys	5
Läsanvisning	7
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	8
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad	8
1.1.1 Utbildningsnämnden konkurrensutsätter flera delar av verksamheten	9
1.2 Jobb istället för bidrag	9
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas	11
1.3.1 Utbildningsnämnden bidrar aktivt till en hållbar livsmiljö	12
1.4 Stockholmare ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv	14
1.4.1 Utbildningsnämnden ger eleverna möjlighet att uppleva kultur	14
1.5 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad	16
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	17
2.1 Stockholmare ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald	17
2.1.1 Utbildningsnämnden stimulerar till fler valmöjligheter inom de pedagogiska verksamheterna	18
2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö	20
2.2.1 Fler elever/studerande når målen för utbildningen	25
2.2.2 Förskola	26
2.2.3 Grundskola	26
2.2.4 Gymnasieskola	28
2.2.5 Vuxenutbildning	29
2.2.6 Utvecklingsarbete	31
2.2.7 Alla elever/studerande omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö	38
2.2.8 Alla elever/studerande ges förutsättningar för att kunna ta ansvar för det egna lärandet	40
2.2.9 Brukarundersökningar 2009	41
2.2.10 Inspektionsverksamhet	43
2.2.11 Kvalitetsarbete	43
2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen	45
2.3.1 Samarbetet mellan socialtjänst, förskola, skola, polis och föräldrar stärks	45
2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare	47
2.4.1 Utbildningsförvaltningen arbetar för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare	48
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	56
3.1 Budgeten ska vara i balans	56
3.1.1 Utbildningsnämnden ökar kostnadsmedvetenheten och prognossäkerheten	56
3.1.2 Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget	58
3.1.3 Bokslut per verksamhetsområde	61
3.1.4 Resultatenheter	68
3.1.5 Analys av balansräkning	70
3.1.6 Investeringar	71

3.1.7	Ombudgeteringar	72
3.1.8	Medel för lokaländamål	72
3.2	Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna	72
3.2.1	Utbildningsnämnden ökar resurserna till kärnverksamheterna genom en effektivare administrations- och lokalhantering	73
3.3	Synpunkter och klagomål	75
3.4	Övrigt	76
3.4.1	E-tjänstprojekt	76
3.4.2	Försystem till Agresso	77
3.4.3	Utvecklingen av elevpeng	77
3.4.4	Internkontroll 2009	78
4	Del 2, till utbildningsnämnden	79
4.1	Utbildningsförvaltningen övergripande	79
4.2	Förvaltningsledning	82
4.3	Grundskoleavdelningen	82
4.4	Gymnasieavdelningen	89
4.5	Vuxenutbildningsavdelningen	96
4.6	Avdelningen för enskilt driven och fristående verksamhet	101
4.7	Uppdragsavdelningen	104
4.8	Personalavdelningen	106
4.9	Administrativa avdelningen	109
4.10	Kvalitets- och ekonomiavdelningen	112

Bilagor

BILAGA 1	BOKSLUTSBILAGOR
BILAGA 2	ANTAL BARN, ELEVER OCH STUDERANDE 2009
BILAGA 3	OBLIGATORISKA BILAGOR
	Uppföljning av budget 2009 per verksamhetsområde
	Specifikation av avvikelser mellan budget och utfall 2009
	Uppföljning av resultatenheter
	Specifikation av nämnden begärda ombudgeteringar till 2010 - drift
	Redovisning av direktfinansierade åtgärder i fastigheter 2009
	Projekt med extern finansiering
	Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler, enskilt driven verksamhet
	Uppföljning av rehabiliteringsprocessen och antal sjukfall
	Återredovisning av utvecklingsprojekt/kompetensfondsmedel
	Investeringar, netto
	Investeringsutgifter
	Specifikation av KS/KF:s beslut om budgetjusteringar
BILAGA 4	ANSLAGSENHETERNA 2009
BILAGA 5	RESULTAT PER ENHET GRUNDSKOLA 2009
BILAGA 6	RESULTAT PER ENHET GYMNASIESKOLA 2009
BILAGA 7	NYCKELTAL
BILAGA 8	RAPPORT ÖVER GENOMFÖRD INTERNKONTROLL 2009
BILAGA 9	UPPFÖLJNING JÄMSTÄLLDHETS- OCH MÅNGFALDSPLAN FÖR 2009
BILAGA 10	UTBILDNINGSFÖRVALTNINGENS RAPPORTER 2009

BILAGA	UPPFÖLJNING, STATISTISKA SERIER (SEPARAT)
--------	---

Sammanfattande analys

Utbildningsnämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildning, oavsett huvudman, för barn, ungdomar och vuxna i staden. Visionen är att med utgångspunkt i ett Stockholm i världsklass erbjuda medborgarna En skola i världsklass. Arbetet med att förankra och att konkretisera den övergripande visionen pågår inom stadens grundskola, stadens gymnasieskola och vuxenutbildning.

Utbildningsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls och har i de flesta fall uppfyllt kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Sammantaget har grundskolan visat på resultatförbättringar jämfört med 2008 på nästan alla mätpunkter, när det gäller elevernas lärande. I många fall är resultaten de högsta någonsin. Gymnasieskolan, som har haft en positiv utveckling under flera år, ligger 2009 kvar eller förbättrar sig på de olika resultatmåten. Även här är flera resultat de bästa hittills. Det är samtidigt för få elever som fullföljer sina studier i gymnasieskolan. Även i vuxenutbildningen finns en positiv trend när det gäller lärandemålen jämfört med föregående år, men det återstår arbete för att nå lika bra eller bättre resultat jämfört med tidigare år. Samtidigt ökar avbrotten inom vuxenutbildningen.

I förhållande till de övriga storstäderna är resultaten bättre på de flesta av mätpunkterna. I förhållande till alla kommuner är resultaten både högre och lägre, t.ex. är meritvärdet i grundskolan bland de bästa i landet samtidigt som andelen med behörighet till gymnasieskolan ligger under genomsnittet. Inom gymnasieskolan kan nämnas den höga genomsnittliga betygspoängen samtidigt som andelen invånare (20-åringar) med grundläggande behörighet för högskolan ligger under genomsnittet för riket (den faktiska övergången till högskolan är dock betydligt högre än för övriga kommuner). Inom vuxenutbildningen är andelen avbrott lägre och fullföljandet av kurs högre jämfört med övriga kommuner, samtidigt som betygsresultaten är lägre.

Om man ser årets läranderesultat i förhållande till årsmålen är bilden annorlunda. Årsmålen är satta utifrån höga ambitioner och verksamheten har inte nått ända fram, ändå redovisas bättre resultat än vad som tidigare uppmäts. Detta gäller även vissa indikatorer från brukarundersökningarna.

Inspektörernas årsrapporter, elevhälsorapporten och en revisionsrapport har lyft fram brister i arbetet kring elever i behov av särskilt stöd. Det saknas t.ex. åtgärdsprogram för vissa elever, samtidigt som åtgärdsprogrammets kvalitet inte är tillräckligt hög. Utbildningsinsatser har inletts under året – och fortsätter.

När det gäller brukarundersökningarna är resultaten svårtolkade till följd av att antalet svarsalternativ ändrades. I de publicerade rapporterna har den nya tio-gradiga skalan översatts till den tidigare femgradiga skalan, för att kunna göra jämförelser över tid. En sådan jämförelse visar på fortsatt höga värden från brukarna, men det finns samtidigt en negativ trend. Det finns dock skäl att se på resultaten med skepsis. Detta måste följas noggrant över tid. Förvaltningen har

beslutat att återgå till femgradiga svarsalternativ, för att bland annat underlätta samarbetet med andra kommuner.

I verksamhetsplanen för 2010 redovisas de utvecklingsinsatser som planeras för att förbättra resultaten ytterligare. I huvudsak ligger de prioriterade områdena fast jämfört med de senaste åren. Däremot sker en förändring så att utvecklingsinsatserna mer riktas till de skolor som behöver ett specifikt stöd, samtidigt som de generella insatserna blir färre. För att lyckas med denna förändring har ansvaret för förbättringsarbetet knutits ännu närmare ansvariga avdelningar och enheter.

Stadens revisionskontor har granskat rektorernas förutsättningar att utföra sitt uppdrag. I huvudsak finns förutsättningarna, samtidigt som rektorerna lägger förslag på förbättringar. Förvaltningen har inlett en utvärdering av överförandet år 2007 av grundskola, särskola och skolbarnsomsorg till utbildningsnämnden, som kommer att redovisas våren 2010.

Förvaltningen beviljades tillstånd att ge vaccin mot den så kallade svininfluensan i syfte att bidra till nationens massvaccinering. Alla elever och all personal har erbjudits att vaccinera sig. Sammanlagt 65 000 elever och personal utnyttjade denna möjlighet! Denna extraordinära insats har gjort att vissa ordinarie uppgifter inom skolhälsovården fått skjutas framåt eller prioriteras ner.

Nämndens bokslut uppgår till 13 558,7 mnkr på kostnadssidan och 1 707,4 mnkr på intäktssidan. Nämnden redovisar ett nettoöverskott om 179,1 mnkr före och 62,1 mnkr efter resultatdispositioner m.m; en avvikelse mot budget med fem promille. Bokslut 2008 visade ett nettoöverskott om 164 mnkr före och 87,1 mnkr efter resultatdispositioner. Nettokostnaderna har ökat med 314,5 mnkr jämfört med 2008, vilket motsvarar 2,7 procent.

Prognossäkerheten har förbättrats men det finns fortfarande områden där prognossäkerheten behöver bli bättre.

Av investeringsramen om 90,0 mnkr har 55,7 mnkr förbrukats. Bidragande orsaker till att investeringsutrymmet har utnyttjats i så låg grad har varit osäkerhet kring tillämpningen av de nya investeringsregler samt inköpsstopp för datorer och kopiatorer när avtalet för GS-IT blev känt.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Läsanvisning

Nämnden ska årligen lämna en årsredovisning med uppföljning av hur väl nämnden har bidragit till att uppfylla fullmäktiges mål utifrån budget 2009, samt analys av utfallet. Utöver uppföljning av kommunfullmäktiges mål finns andra områden där nämnden särskilt redovisar resultatet av den verksamhet som har bedrivits. Årsredovisningen lämnas enligt given struktur som bygger på fullmäktiges inriktningsmål samt fullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

I en del 2 till utbildningsnämnden redovisas ytterligare uppföljning av verksamheten.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Fullmäktiges inriktningsmål tydliggör vad som är viktigt att nämnderna uppfyller. Tidsperspektivet är treårigt. Kortfattade kommentarer lämnas om hur nämnden har arbetat för att bidra till uppfyllelse av inriktningsmålen, inklusive genomförda aktiviteter.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheterna. Nämnden ska bedöma om målet har uppfyllts helt, uppfyllts delvis eller inte uppfyllts. Uppfyllelsegraden ska vara en samlad bedömning utifrån indikatorernas målvärden samt genomförda aktiviteter.

En kortfattad redovisning av den verksamhet som har bedrivits under året ska även lämnas.

Nämndens mål

Nämndmålen konkretiserar fullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Under respektive mål bedöms om målet har uppfyllts helt ●, uppfyllts delvis ◆ eller inte uppfyllts ■.

Kommunfullmäktiges indikatorer

För indikatorer redovisas utfall genom bedömningarna "uppfylls inte ■/uppfylls delvis ◆/uppfylls helt ●". Avvikelse mot årsmål kommenteras.

Kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter

Aktiviteter beskriver vad nämnden bl.a. ska utföra för att nå fullmäktiges mål. För de aktiviteter som haft slutdatum under 2009 markeras genomförd aktivitet med grön bock ☑ vid aktiviteten. ● innebär att aktiviteten fortfarande pågår.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Utbildningsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls.

Förvaltningen har mycket framgångsrikt medverkat i att erbjuda praktikplatser för aspiranter från jobbtorg.

Ca 600 personer med svag ställning på arbetsmarknaden har under året beretts utbildning inom den nya statliga satsningen yrkesvux. Mest attraktiva har vårdutbildning samt utbildningar inom barn- och fritidsprogrammet varit. Stockholms stad och Stockholms läns landsting har under året samverkat kring ett vård- och omsorgscollege i Stockholmsregionen med planerad start 2010/11.

Miljöarbetet enligt stadens miljöplan har inte bedrivits i den omfattning som planerats men de övergripande perspektiven är närvarande i all undervisning utifrån nationella styrdokument som skollag, läroplaner och kursplaner.

Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen samverkar för att öka elevernas möjlighet att ta del av kulturlivet och knyta samman det fria kulturlivet med förskolor och skolor.

Skolor har utbildats i systematiskt brandskyddsarbete och informationsinsatser har genomförts om stadens incidentrapporteringssystem.

Vad gäller upphandling av verksamhet når nämnden inte helt upp till årsmålet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Planerade upphandlingar av yrkesutbildningar för vuxna genomfördes inte eftersom stadens behov kunde tillgodoses inom befintliga avtal.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	37,02 %	38 %	30 %	2009

NÄMNDMÅL:**1.1.1 Utbildningsnämnden konkurrensutsätter flera delar av verksamheten**

● Uppfylls helt

Arbetet med att konkurrensutsätta verksamheten följer utbildningsnämndens aktivitetsplan.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.2 Jobb istället för bidrag**

● Uppfylls helt

Förvaltningens medverkan i att få fram praktikplatser för aspiranter från Jobbtorgen har samordnats av en handläggare. Vid möten med rektorerna har informerats om syftet med jobbtorgen, hur dessa arbetar samt de förväntningar staden har på att stadens egna verksamheter medverkar till att tillhandahålla praktikplatser. Utbildningsnämnden har fastställt 350 platser som årsmål i verksamhetsplanen. Samtliga kommunala skolor har kontaktats – i de flesta fall genom personligt besök - för att gå igenom specifika behov, önskemål och förutsättningar för att delta i arbetet. Matchningsproceduren genomförs sedan av jobbtorgens coacher med berörd skola.

Antal skolor	Antal tillhandahållna platser	
Grundskolor	126	364
Gymnasieskolor	16	30
Vuxengymnasier	3	6
Totalt	145	400

Enskilt drivna verksamheter och fristående skolor har kontaktats direkt av jobbtorgen, som genom förvaltningens försorg fått uppgift om verksamheternas adresser och telefonnummer. De praktikplatser som dessa har kunnat erbjuda är utöver de ca 400 som utbildningsförvaltningen tillhandahållit.

Genom överenskommelse mellan socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen har skapats en möjlighet till sysselsättning för personer som går in i jobb- och utvecklingsgarantins tredje steg. Dessa personer har varit arbetssökande i minst 450 dagar. Överenskommelsen innebär att deltagaren kan få en placering på en arbetsplats inom Stockholms stad i upp till två år. I samråd med de fackliga organisationerna har formerna för skolornas medverkan förberetts inför år 2010.

Under hösten 2008 beslutades på regeringsnivå om extra medel under åren 2009-2011 till yrkesutbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen. Förvaltningen har under året implementerat yrkesvux i organisationen vilket innebär alltifrån ett utökat anpassat kurs- och utbildningsutbud till att nya antagningsregler

och rutiner har fastställts utifrån den nya målgruppen, personer med svag ställning på arbetsmarknaden. Under 2009 har statliga medel tilldelats för 395 helårsplatser vilket har inneburit att ca 600 personer under året har studerat inom yrkesvux. De utbildningar som har varit mest attraktiva är vårdutbildning samt utbildningar inom barn- och fritidsprogrammet. Även utbildningar inom el, hantverk, data och vvs har varit eftersökta.

För att erhålla statliga medel till yrkesvux ska samverkan etableras med Arbetsförmedlingen. Samverkan sker, förutom för informationsutbyte, kring vilka behov av utbildning som finns för stadens medborgare.

Tillsammans med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har riktade yrkesutbildningar till sfi-studerande inom bland annat transportsektorn genomförts, vissa inom ramen för sfx (svenska för yrkesutbildningar).

Stockholms stad och Stockholms läns landsting har under året samverkat kring planering för ett vård- och omsorgscollege i Stockholmsregionen. Med vård- och omsorgscollege skapas möjlighet till studier och karriärutveckling för både unga och vuxna. Planerad start efter certifiering till läsåret 2010/11.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	400 st	350 st	1 400 st	Årsredovisning 2009

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges mål uppnås. Den centrala förvaltningen har under året inte fullt ut bedrivit ett aktivt miljöarbete enligt stadens miljöplan men de övergripande perspektiven om att en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas är närvarande i all undervisning utifrån nationella styrdokument som skollag, läroplaner och kursplaner.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	25 %	20 %	20 %	2009
Kommentar: Uppgiften avser gymnasieskolan. Kostcheferna har under året påbörjat inventeringen av hur långt grundskolorna kommit i sin sortering av matavfall.				
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck	27 %	25 %	50%	2009
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper	100 %	100 %	100 %	2009
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter	100 %	100 %	100 %	2009
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	95 %	85 %	85 %	Årsredovisning 2009
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	8 %	13 %	öka	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Vid stickprovskontroll av årets livsmedelsfakturor, inom ramen för internkontroll 2009, upptäcktes att 3 procent av de inköpta livsmedlen på de utvalda fakturorna avsåg inköp av ekologiska livsmedel som inte bokförts som sådana. Korrigerad andel ekologiska livsmedel blir i så fall 11 procent istället för 8 procent.

Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	100 %	100 %	90 %	Årsredovisning 2009
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	100%	2009
Elförbrukning	99 268 000 kWh	84 500 000 kWh	minska	2009

Kommentar: Mellan 2008 och 2009 har kostnaden för el ökat med 18,5 procent. Elpriset har ökat med 16,9 procent och elförbrukningen har ökat med 1,3 procent. Den elförbrukning som redovisas som utbildningsnämndens mål för indikatorn baseras på fel pris (2008 års kostnad räknades om till elförbrukning med hjälp av 2009 års pris). Utbildningsförvaltningen har inte haft resurser att aktivt arbeta för att minska elförbrukningen under 2009. Från och med 2010 finns samordnare som bland annat ska arbeta med att minska elförbrukningen.

NÄMNDMÅL:

1.3.1 Utbildningsnämnden bidrar aktivt till en hållbar livsmiljö

Uppfylls delvis

Många skolor har ett bra miljöarbete utifrån läroplanernas mål. Förvaltningen har dock under året inte fullt ut bedrivit ett miljöarbete enligt stadens miljöplan. Förändringar i den centrala förvaltningsorganisationen har genomförts i syfte att säkerställa att stadens miljömål når ut till enheterna och att miljöarbete prioriteras.

Datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier och däck upphandlas centralt av staden. Enheterna har tydliga uppdrag vid inköp av dessa varor att följa tecknade ramavtal.

Ett femtontal enheter har under 2009 genomfört upphandlingar av städtjänster med utgångspunkt från centralt framtaget underlag där stadens miljömål och övrigt

regelverk för städkemikalier och städtjänster är inarbetade och säkerställda. Enheterna följer upp sina överenskommelser i avtal vid kontinuerliga och obligatoriska uppföljningsträffar med leverantörer och begär rättning när avvikelser konstateras.

Årsmålet för andel ekologiska livsmedel uppnås inte. En bidragande orsak till att målet inte nås är att fakturorna från livsmedelsleverantörerna inte specificerar kostnaden för ekologiska livsmedel. Förvaltningen ska under 2010 genomföra utbildningsinsatser för personal i grundskolornas skolkök kring ekologiska produkter, svinn, matavfall och hållbar utveckling.

Ett tiotal enheter har under 2009 genomfört upphandlingar av skolmåltider med utgångspunkt från centralt framtaget underlag där stadens beslutade mål att 15 procent av livsmedlen ska vara ekologiskt framställda är inarbetade och säkerställda.

Kostcheferna har under året påbörjat inventeringen av hur långt grundskolorna kommit i sin sortering av matavfall. Målet är att samtliga skolor ska särskilja matavfall så att detta kan behandlas biologiskt.

Samtliga enheter sorterar papper. Däremot sorteras inte förpackningar i lika stor utsträckning. Uppföljning av detta kommer under 2010 att bli mer tillförlitlig då denna indikator kommer att följas på skolnivå.

Utbildningsnämnden fattade i juni beslut om en plan för resor i tjänsten. Reseplanen bygger miljöförvaltningens skrift Råd för miljö- och trafiksäkra resor. Information om planen samt uppföljning på enhetsnivå sker 2010.

Förvaltningen har under senare delen av året tillsatt 1,5 tjänst som tillsammans med SISAB aktivt ska stödja skolorna i deras arbete för att effektivisera sin energianvändning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Andelen miljöbilar ska vara 100 % efter 2009. Utbyte av bilar till miljöbilar har påbörjats. ☒ Alla bilar planeras vara utbytta till 2010. Ansvar för uppföljning flyttas till berörda avdelningar.	2008-01-01	2009-12-31	
Minskad elförbrukning. Utbildningsförvaltningen kan inte ännu ange ett ☒ målvärde. Utredning pågår och förvaltningen återkommer i tertiärrapport 1 2009	2009-01-01	2009-04-30	
Kommentar: Se indikator om elförbrukning.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Resor och transporter. Förvaltningen återkommer under våren 2009 med förslag till uppdaterad plan för resor som innebär att de ska genomföras på det minst miljöpåverkande sättet	2008-09-01	2009-08-31	

Kommentar: Planen fastställdes av utbildningsnämnden i juni. Det minst miljöpåverkande resesättet ska väljas i första hand.

Öka andelen inköpta ekologiska livsmedel. Under 2009 kommer en ny upphandling av livsmedel att genomföras. Förvaltningen avser att aktivt medverka i denna för att säkra att nämndens behov tas till vara. Ett av kraven vid en ny upphandling bör vara att ekologiska livsmedel särredovisas från leverantören så att nämnderna enklare kan följa upp kommunfullmäktiges mål. Den nyinrättade kostfunktionen inom grundskolan kommer att vara en kontaktperson och kan bidra till att öka måluppfyllelsen.	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Se indikator och text ovan.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.4 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bidrar till att målet uppfylls. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form är inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta sina kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.

NÄMNDMÅL:

1.4.1 Utbildningsnämnden ger eleverna möjlighet att uppleva kultur

● Uppfylls helt

Utifrån stadens Vision 2030 och uppdrag i stadens budget har ett strukturerat samarbete startat mellan kulturförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Syftet är att öka elevernas möjlighet att ta del av kulturlivet och att knyta samman det fria kulturlivet med förskolor och skolor. En gemensam styrgrupp för samverkan kring kultur och skola har skapats. Styrgruppen arbetar på olika sätt för att under-

lätta för kulturlivet och skolan att mötas, i syfte att förenkla relationerna och ta del av varandras erfarenheter. Styrgruppen har också deltagit i framtagandet av "Kultur i ögonhöjd", stadens kulturplan för barn och ungdom.

Implementeringen av kulturplanen har påbörjats genom information och spridning av planen. Skolornas arbete med kultur har följts på olika sätt bl.a. via möten i de fyra grundskoleområdena och de pedagogiska revisionerna vid grundskolan samt under utvecklingsdialogerna vid gymnasiet.

Kulan är ett treårigt projekt som ska ta fram, marknadsföra och driva en kommunikationsplattform, skapa och utveckla nätverk och mötesplatser samt inspirera till nya former för skapande, utveckling och samverkan. Målgruppen är skolans personal och professionella kulturproducenter. Syftet är att bygga broar mellan skola och kultur.

Förvaltningen fick även för 2009 medel (4 mnkr) från den statliga satsningen Skapande skola för årskurs 7-9. Inom ramen för detta har mötesplatser för skola och kulturliv anordnats. Här har skolpersonalen haft möjlighet att ta del av varandras erfarenheter i form av seminarier, workshops etc. 45 skolor fick medel beviljade 2009, 12 skolor fler än 2008.

I maj arrangerades för andra året barn- och bokdagar på Skansen. Stadens grundskolor kunde under dessa dagar ta del av ett program som innehöll bokbytarbord, skriv- och illustrationsverkstad, möten med författare, författaruppläsningar etc. Under dessa dagar hade Skansen 33 000 gäster, en ökning med 5 000 jämfört med 2008.

Stockholmskällan är en plats på webben där elever och allmänhet ges möjlighet att ta del av källmaterial som berättar om Stockholm. Där finns pedagogiskt stödmaterial, källkritiska tips, teman och direktlänkar till stadsbiblioteken och gymnasiebiblioteken. En ny pedagogisk resurs, Lektionsbanken, har lanserats under året. Stockholmskällan har också kopplats till Skapande skola.

Stockholmskällan har under året beviljats e-tjänstmedel för utveckling av databasen och en förundersökning är i stort färdig. Under 2009 har antalet besökare ökat kraftigt, från i snitt 900 besökare per dag i januari till mer än 1 900 besökare per dag under september till november. Detta bedöms vara ett resultat såväl av att användarnytan successivt växer i takt med webbplatsens utveckling som av aktiv marknadsföring.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.5 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

 Uppfylls helt

Arbetet med risk- och sårbarhetsarbetet (RSA) 2008 och 2009 har resulterat i att prioriterade områden är framtagna.

I ett projekt tillsammans med S:t Erik Försäkring har 25 av stadens skolor fått hjälp med det systematiska brandskyddsarbetet. Resultatet kommer att redovisas under första hälften av 2010.

Samarbetet med S:t Erik försäkring och SISAB samt Storstockholms brandförsvaret har 2009 resulterat i cirka 30 utbildningstillfällen för intendent, rektor och administrativ personal i stadens skolor. Vid utbildningstillfällena har information lämnats om stadens incidentrapporteringssystem (RISK) och det har resulterat i en kraftig ökning av incidentrapporteringen från några enstaka under 2008 till flera hundra under 2009. Projektet fortsätter under 2010.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samarbete med brand- och räddningsnämnden och SISAB kontinuerligt genomföra informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildning, oavsett huvudman, för barn, ungdomar och vuxna i staden. Inriktningsmålet omfattar huvuddelen av nämndens verksamhet. Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål men uppnår inte årsmålen på samtliga indikatorer.

En mängd insatser och aktiviteter har genomförts – och fortsätter under 2010 – inom ramen för de pedagogiska utvecklingsprojekten.

Riktlinjer har tagits fram för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa.

På www.stockholm.se finns länkar för att underlätta för medborgarna att hitta information om förskola och skola, bland annat Jämför service.

Utbildningsnämnden har beslutat om utformningen av karriärtjänster i stadens skolor. De två olika karriärtjänster som införs är lektorat och utvecklingslärare. Andelen lärare som studerar på avancerad nivå har ökat.

Sjukfrånvaron fortsätter att minska och årsmålet 5,5 procent uppnås, bland annat tack vare det särskilda sjukfrånvaroprojektet och satsningar på information om rehabiliteringsprocessen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Funktionen Jämför service, på www.stockholm.se, ger nu information till allmänheten inför val av förskola och skola. En översyn har påbörjats av insamlingsprocesserna för utbildningsstatistik från skolorna till Statistiska centralbyrån och dialogen med fristående skolor fortsätter om former för en gemensam resultatuppföljning.

Informationen och administrationen kring det gemensamma gymnasieutbudet i länet utvecklas och förbättras.

En överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Kommunförbundet Stockholms Län ger möjlighet att söka yrkesvuxutbildning i grannkommuner om inte utbildningen finns i hemkommunen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda personalövertaganden	0 st	0 st	20 st	Årsredovisning 2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Erbjuda alla elever i särskolan de insatser som krävs för att var och en på ett fullgott sätt ska kunna delta i skolverksamheten	2008-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Gemensamma kravnivåer för grundsärskola och målkriterier för träningskola har tagits fram under 2009. För att implementera kravnivåerna har de presenterats vid möten för skolledare med särskoleverksamheter samt vid pedagogiska caféer.

NÄMNDMÅL:

2.1.1 Utbildningsnämnden stimulerar till fler valmöjligheter inom de pedagogiska verksamheterna

Uppfylls helt

De pedagogiska verksamheterna erbjuds brukarna genom valfrihetssystem.

På Stockholms stads webbplats www.stockholm.se finns länkar för att underlätta för medborgarna att hitta information om förskola och skola, bland annat Jämför service. Förvaltningen har arbetat för att etablera, effektivisera och kvalitetssäkra den information som ska presenteras på Jämför service.

Arbetet med att samla utbildningsstatistik från grundskolans och gymnasiet verksamhetssystem i databasen LIS har fortsatt och bidragit till uppbyggandet av Jämför service, dels med kartläggning av vilka data som ska visas för allmänheten för val av skola och dels med uppbyggnad av system för leverans av data och definitioner. Även uppgifter från stadens medarbetarenkät, brukarundersökningar samt socioekonomiska bakgrundsdata har lagrats i databasen. Uppgifter är från våren 2009 åtkomliga för handläggare och rektorer i kommunala skolor och kan sammanställas till rapporter och användas som analysunderlag. Informationsträffar om hur LIS fungerar och användningsområden har genomförts riktade till rektorer och handläggare. Arbetet med sammanställning av utbildningsstatistik för vuxenutbildningen har fördröjts och kommer att påbörjas under våren.

Ett arbete har påbörjats under hösten 2009 för att se över insamlingsprocesserna av utbildningsstatistik från skolorna till Statistiska centralbyrån. I det första steget omfattas endast de kommunala skolorna. När insamlingsrutiner och tekniska lösningar har utvecklats kommer även de fristående skolorna att omfattas. Syftet är främst att få tillgång till kvalitetssäkrad utbildningsstatistik tidigare för publicering på Jämför service så att medborgarna får ett bättre och mer aktuellt underlag för att välja skola. Idag råder dock en eftersläpning av uppdateringen på

Jämför service beroende på administrativa och tekniska hinder vilket gör att brukarna inte fullt ut kan nyttja den tänkta servicen inför skolval etc.

Inför gymnasievalet till läsåret 2009/10 fanns i den länsgemensamma databasen www.gymnasieintagning.se 80 kommunala och 125 fristående gymnasieskolor att välja mellan; totalt 1 075 olika sökalternativ inom de nationella och specialutformade programmen. Störst är valfriheten inom det samhällsvetenskapliga programmet med 411 olika alternativ

Stockholms stad har sedan 2008 samverkansavtal med flertalet kommuner i länet gällande gymnasieskolans yrkesinriktade program och samtliga specialutformade program. Höstterminen 2008 ledde detta till en ökad rörlighet vad gällde antal sökande som valde och blev intagna till en utbildning utanför den egna kommunen. För länet i stort har denna ökade rörlighet fortsatt under 2009 medan det för Stockholms stad skett en minskad rörlighet när det gäller sökande till och från länets övriga kommuner.

Som ett alternativ till gymnasieskolans preparandår infördes hösten 2009 möjligheten att gå ett tionde skolår vid två grundskolor. 26 elever har valt detta. Verksamheten riktar sig till ungdomar som inte nått målen i årskurs nio.

Stadens gymnasieskolor ansökte om 120 lärlingsplatser hos Skolverket. Till de 72 lärlingsplatser som Skolverket beviljade staden sökte knappt 100 ungdomar. Under hösten var 110 ungdomar inskrivna i årskurs 1 och 2 vid de sex kommunala gymnasieskolor som bedriver lärlingsutbildning.

Inom försöksverksamheten med lärlingsutbildning hade stadens ungdomar ca 600 platser att söka till hos länets anordnare inför höstterminen 2009. Ca 160 elever i årskurs 1 var i december inskrivna hos olika fristående anordnare och i andra kommuner.

Inom gymnasiesärskolan startade ett nytt specialutformat program: Service, barn och omvårdnad.

Regional samverkan

Förvaltningen deltar i styrgruppen för gymnasieintagningen i länet. Under 2009 har målsättningen bl.a. varit att utveckla och förbättra informationen gentemot alla intressenter. En arbetsgrupp inom Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har förberett ett årligt underlag som beskriver utbud och efterfrågan på all gymnasial utbildning i länet. Denna gemensamma beskrivning och analys är tänkt att utgöra ett underlag för planering av det gymnasiala utbudet i länet.

Informationen till dem som arbetar med gymnasieintagningen och fattar beslut om intagning på skolor har samlats på en ny webbplats. En utvecklad handledning för studievägledare har tagits fram. Funktionen för bilagor för intagningsbeslut har vidareutvecklats.

Inom vuxenutbildningen finns ett brett utbud av kurser och utbildningar, både teoretiska och yrkesinriktade. Den enskilde har frihet att välja bland annat tid och omfattning för sina studier, distans eller mer traditionell klassrumsundervisning,

samt om utföraren ska vara kommunal eller privat. Genom en överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och KSL ges även möjlighet att söka utbildningar, inom ramen för yrkesvux, i grannkommuner om inte efterfrågad utbildning finns i hemkommunen.

Inom KSL sker samverkan för en gemensam och attraktiv vuxenutbildning för länets medborgare. Under året har nya styr- och arbetsgrupper tillsatts för att skapa en samsyn inom resursutnyttjande, kursutbud samt kvalitetsfrågor.

Fristående verksamhet

Förvaltningen har under året inbjudit fristående skolor till flera temamöten för kompetensutveckling, bland annat om samverkan mellan skola och socialtjänst för barn som far illa. Dialogen om former för en gemensam resultatuppföljning fortsätter.

Mått för att beskriva kvalitet och resultat avseende fristående grundskolor från Skolverkets statistik kommer att redovisas i årets Statistiska serier.

Arbetet med att utveckla processen för godkännande och tillsyn av enskilt drivna förskolor är pågående. En blankett för egenkontroll har utvecklats vilket effektiviserar tillsynsbesöken. Processen för godkännande har kartlagts och analyserats för att öka effektivitet och säkerställa kvaliteten.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

◆ Uppfylls delvis

Utbildningsnämnden gör bedömningen att målet delvis är uppfyllt. Årsmålen på indikatorerna nås inte i samtliga fall. Årsmålen är satta utifrån höga ambitioner och verksamheten har inte nått ända fram, ändå redovisas bättre resultat än vad som tidigare uppmäts. Resultatförbättringar konstateras inom de flesta områden för elevers/studerandes lärande.

Flertalet av indikatorerna under detta mål avser resultat avseende kunskaper, betyg etc. En mer omfattande uppföljning och analys av verksamheternas resultat återfinns i kvalitetsredovisningarna och i ett antal rapporter, se bilaga 10.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elever som uppnått LUS-punkt 15 i årskurs 3	76 %	75 %	75 %	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elever som uppnått ✦ kravnivån på de nationella proven i år 5	75 %	78 %	85 %	2009
Kommentar: I tertialrapport 2 2009 sänktes årsmålet för denna indikator med 15 procentenheter. Under året har förvaltningen utvecklat en beräkningsmodell för ett sammanfattande resultat per ämne. För att anses ha nått kravnivån i varje ämne (sv, ma, eng) måste eleven vara godkänd i samtliga delprov, vilket är ett högre krav än tidigare. Denna modell har en högre statistisk säkerhet och gör att kunskapsutvecklingen kan följas på ett mer kvalitativt sätt. År 2009 genomförde några skolor inte alla delprov. I beräkningsmodellen påverkar detta resultatet negativt och förvaltningen nådde inte det lägre satta årsmålet.				
Andelen elever som uppnått ■ kravnivån på de nationella proven i år 9	85 %	80 %	80 %	2009
Andel elever i år 9 med ✦ behörighet till de nationella programmen	89 %	90 %	90 %	2009
Kommentar: Andelen behöriga till gymnasiets nationella program har ökat med en procentenhet sedan förra året men årsmålet har inte riktigt nåtts.				
Andel elever i år 9 som ■ uppnått målen i alla ämnen, vid vårterminens slut.	77 %	76 %	76 %	2009
Andel behöriga lärare i ■ grundskolan	83 %	83 %	83 %	2009
■ Ogiltig frånvaro i grundskolan	3,5 %	5 %	5 %	2009
Andelen elever som uppnått ■ kravnivån på de nationella proven i gymnasiet	93 %	92 %	91	2009
Andel elever i gymnasieskolan med godkänt ■ slutbetyg i engelska A vid vårterminens slut	99 %	99 %		2009
Andel elever i gymnasieskolan med godkänt ✦ slutbetyg i matematik A, vid vårterminens slut	98 %	99 %		2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elever i gymnasieskolan med godkänt slutbetyg i svenska A och B vid vårterminens slut	97 %	90 %		2009
Andel elever med grundläggande behörighet till högskola och universitet	92	92 %	90 %	2009
Andel gymnasieelever med godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut (exkl. IV-programmet)	67 %	70 %	65 %	2009

Kommentar: Under de senaste fem läsåren har måluppfyllelsen legat mellan 60 och 65 procent. Denna fråga har därför tagits upp med samtliga skolors ledning med målsättningen att nå 70 procent inom några år.

Andel behöriga lärare i gymnasieskolan	81 %	85 %	82 %	2009
Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan	7,2 %	6 %	6 %	2009
Stockholmarnas upplevelse av kvaliteten inom skolan	76	77		2009

Kommentar: Årsmålet för indikatorn har inte uppnåtts helt. Indikatorn mäts genom en enkät hem till 500 familjer som har barn i årskurs 8, i såväl fristående som kommunal verksamhet. Det är inte en totalundersökning och förvaltningen kan inte påverka deltagandet vilket gör att det är svårt att sätta ett årsmål.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En omfattande satsning på läsning ska genomföras i år 0-6 i grundskolan	2007-01-01	2010-12-31	
Erbjuda lärare möjlighet till kompetensutveckling samt skapa nya karriärvägar för lärare genom karriärtjänst och forskning	2008-01-01	2010-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samverkan med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ta fram förslag till nya former för samverkan mellan skola och socialtjänst	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska arbeta aktivt för att öka andelen speciallärare	2009-01-01	2010-12-31	
Via portalen ska det vara möjligt för föräldrar och elever att få bättre information om skolor och att söka till skolor och program	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i engelska i år 5 Kommentar: Under året har förvaltningen utvecklat beräkningsmodellen för ett sammanfattande resultat per ämne. För att anses ha nått kravnivån i engelska måste eleven vara godkänd i samtliga delprov, vilket är ett högre krav än tidigare. Vid några skolor har inte alla delprov genomförts. Detta drar ner resultatet.	79 %	80 %	2009
Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i år 5	76 %	75 %	2009
Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska i år 5 Kommentar: Under året har förvaltningen utvecklat beräkningsmodellen för ett sammanfattande resultat per ämne. För att anses ha nått kravnivån i engelska måste eleven vara godkänd i samtliga delprov, vilket är ett högre krav än tidigare. Vid några skolor har inte alla delprov genomförts. Detta drar ner resultatet.	69 %	75 %	2009
Andel elever som uppnått LUS punkt 18a i år 6 Kommentar: Punkt 18a innebär att eleven är bokslukare. De allra flesta elever har uppnått punkten närmast under d.v.s. de är goda läsare men inte bokslukare.	71 %	75 %	2009
Andel elever som tycker att deras skola ger dem goda kunskaper, enligt skolundersökningen år 6 Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.	77 %	88 %	2009
Andel elever som är nöjda med hur deras skola använder IT i undervisningen, enligt skolundersökningen år 6 Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.	46 %	51 %	2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel elever som uppnått kravnivån i det nationella provet i engelska i år 9	90 %	90 %	2009
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i år 9	78 %	82 %	2009
Kommentar: Förvaltningen är långt ifrån nöjd med detta resultat. Förvaltningen intensifierar matematiksatsningen.			
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska i år 9	87 %	90 %	2009
Kommentar: Förvaltningen är inte nöjd med detta resultat. Förvaltningens satsning på språkutveckling fortsätter.			
 Andel elever som tycker att deras skola ger dem goda kunskaper, enligt skolundersökningen år 9	64 %	79 %	2009
Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.			
 Andel elever som är nöjda med hur deras skola använder IT i undervisningen, enligt skolundersökningen år 9	31 %	29 %	2009
Kommentar: Under de senaste fem läsåren har måluppfyllelsen legat mellan 60 och 65 procent. Denna fråga har därför tagits upp med samtliga skolors ledning med målsättningen att nå 70 procent inom några år.			
 Andel elever som börjar naturvetenskapligt program	21 %	19 %	2009
 Andel elever i gymnasieskolan som uppnått kravnivån på nationella provet i engelska A	96 %	95 %	2009
 Andel elever i gymnasieskolan som uppnått kravnivån på nationella provet i matematik A	89 %	90 %	2009
 Andel elever i gymnasieskolan som uppnått kravnivån på nationella provet i svenska B	94 %	95 %	2009
 Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 1 i PIM	67 %	100 %	2009
 Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 2 i PIM	31 %	40 %	2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
■ Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 3 i PIM	7 %	20 %	2009
♦ Andel studerande inom den grundläggande vuxenutbildningen med godkänt betyg	75 %	76 %	2009
■ Andel studerande inom den gymnasiala vuxenutbildningen med godkänt betyg	75 %	75 %	2009
■ Andel studerande inom vuxenutbildningen som avbryter sin påbörjade kurs/utbildning utan att ta något betyg	19 %	15 %	2009
♦ Andel studerande som uppnått godkänt på nationella provet i matematik A inom den gymnasiala vuxenutbildningen	64 %	75 %	2009
♦ Andel studerande som uppnått godkänt på nationella provet i svenska B inom den gymnasiala vuxenutbildningen	88 %	93 %	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
■ Insatser ska genomföras för att öka antalet lärare och skolledare i utbildning på avancerad nivå eller högre	2009-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

2.2.1 Fler elever/studerande når målen för utbildningen

♦ Uppfylls delvis

Sammantaget har *grundskolan* visat på resultatförbättringar jämfört med 2008 på nästan alla mätpunkter när det gäller elevernas lärande. I många fall är resultaten de högsta någonsin. *Gymnasieskolan*, som har haft en positiv utveckling under flera år, ligger 2009 kvar eller förbättrar sig på de olika resultatmåten. Även här är flera resultat de bästa hittills. Det är samtidigt för få elever som fullföljer sina studier i gymnasieskolan. Även i *vuxenutbildningen* finns en positiv trend när det gäller lärandemålen jämfört med föregående år, men det återstår arbete för att nå de bästa resultaten som uppvisats tidigare år. Samtidigt ökar avbrotten inom vuxenutbildningen.

Om man ser årets läranderesultat i förhållande till årsmålen är bilden något annorlunda. Årsmålen är satta utifrån höga ambitioner och verksamheten har inte nått ända fram, ändå redovisas bättre resultat än vad som tidigare uppmätts. Detta gäller även vissa indikatorer från brukarundersökningarna.

När det gäller brukarundersökningarna är resultaten svårtolkade till följd av att antalet svarsalternativ ändrades. I de publicerade rapporterna har den nya tio-gradiga skalan översatts till den tidigare femgradiga dito, för att kunna göra jämförelser över tid. Jämförelsen över tid visar på fortsatt höga värden från brukarna, men det finns samtidigt en negativ trend vilket måste följas noggrant över tid. Förvaltningen har också beslutat att återgå till femgradiga svarsalternativ, för att bland annat underlätta samarbetet med andra kommuner.

Utfallet för ovanstående resultat ligger till grund för fortsatta analyser såsom framgår i de skolformsvisa kvalitetsredovisningarna och i verksamhets- och utvecklingsplanen för 2010. En utvecklingsdialog förs mellan respektive chef på central förvaltning och varje skolas ledning. Förvaltningen ska stödja de skolor som har lägst resultat men även överväga vad som krävs för att hjälpa skolor med höga resultat att nå ännu högre.

2.2.2 Förskola

Under 2009 har ansvarsfördelningen mellan stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen vad gäller förskolan förtydligats. Många kompetensutvecklingsinsatser riktade mot förskolan har genomförts. Även enskilt drivna förskolor har erbjudits att delta.

Några förskolor har deltagit i ett gemensamt utvecklingsprojekt med grundskolan och gymnasiet omkring progressionen inom några matematiska områden och begrepp. Två övergripande språknätverk – med fokus på arbetet med de flerspråkiga barnen - drivs med representanter från samtliga stadsdelsförvaltningar.

2.2.3 Grundskola

Våren 2009 lämnade 6 355 elever årskurs 9 i stadens skolor.

Andelen elever behöriga till ett nationellt program (godkända i kärnämnen svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik) har, jämfört med 2008, ökat med ca en procentenhet till 89 procent. Andelen elever som nått målen i samtliga ämnen har ökat med två procentenheter, från 75 procent till 77 procent. Översatt i antal elever innebär det att drygt 60 fler elever är behöriga till gymnasiet och knappt 150 fler elever är godkända i alla ämnen jämfört med förra årets siffror.

Det mått som visar utveckling över hela linjen, det vill säga även höjningar till väl och mycket väl godkänd, är meritvärdet. Här har värdet ökat med en och en halv poäng sedan föregående år och trenden de senaste fem åren är positiv. Det genomsnittliga meritvärdet ligger nu på 223. Snittet i riket är 207.

Andelen behöriga till gymnasiets nationella program är lika hög bland både flickor och pojkar (89 procent). Detta är samma andel som föregående läsår. Däremot har andelen elever som nått målen i alla ämnen ökat både bland flickor och bland

pojkar, men mest bland pojkarna – från 73 procent förra året till 75 procent i år. Det är fortfarande en högre andel flickor som blir godkända i alla ämnen, men utvecklingen bland flickorna ligger stilla över tid. Andelen har pendlat mellan 78 och 79 procent de senaste fem åren. Både pojkar och flickor har en positiv trend vad gäller meritvärdet. Ökningen från föregående läsår är från 232 till 233 för flickorna och från 212 till 214 för pojkarna.

Resultaten visar generellt en positiv utveckling där även lägstanivåerna överlag har höjts men för att nå målet om en skola i världsklass ska förvaltningen vidta ytterligare åtgärder för att stötta skolorna utifrån deras olika förutsättningar. Alla skolor behöver inte samma typ av stöd, utan har olika behov utifrån exempelvis elevernas förkunskaper, lärarnas kompetens etc. Förvaltningen ska stödja de skolor som har lägst resultat men även överväga vad som krävs för att hjälpa skolor med höga resultat att nå ännu högre.

Årsmålet för indikatorn ”Andelen elever med godkända betyg i nationella proven åk 5” har delvis uppnåtts. Det finns inte några nationella riktlinjer för ett sammanfattande resultat av de nationella ämnesprovens många delprov. Under denna indikator redovisar därför förvaltningen andelen elever som klarat samtliga delprov i respektive ämne. Detta är dock inte ett mått på individnivå – om eleven är godkänd eller inte godkänd. Bedömningen på individnivå är varje lärares uppgift att göra. För varje elev görs även en kunskapsprofil i ämnet där annan bedömning vägs in eftersom de nationella proven inte prövar samtliga mål i ämnet.

För att detta inte ska upplevas som förvirrande har förvaltningen ändrat indikatorns formulering från ”Andel elever som nått kravnivån/godkändnivån på de nationella proven åk 5 i (ämnet)” till ”Andel elever som klarat samtliga delprov på det nationella provet åk 5 i (ämnet)”.

De skolor som under flera år har uppvisat en tendens till antingen för generös eller för restriktiv betygssättning i studien om sambandet mellan slutbetyg i grundskolan och gymnasieskolan, har i de pedagogiska revisionerna uppmanats att aktivera en lokal diskussion om avvikelserna. Detta kommer att följas upp av respektive biträdande grundskolechef.

Under läsåret har ett stort implementeringsarbete gällande mål och nationella ämnesprov i åk 3 genomförts. Förvaltningen har på olika sätt säkerställt att berörda skolor har fått ta del av nationell information kring detta. En uppföljning har gjorts som visar en aktiv process som skolorna i huvudsak känner sig nöjda med. Skolorna har framfört att de inte har vidare behov av stöd för detta arbete.

För många skolor är fortfarande samverkan mellan fritidshemmet och skolans verksamheter ett utvecklingsområde. Det är oftast i F-6 skolorna som verksamhetsintegreringen kommit längst. Under året har några skolor haft detta som utvecklingsområde och med gott resultat arbetat mycket intensivt. I ett grundskoleområde har all fritidshemspersonal (både fritidspedagoger och barnskötare) erbjudits en seminariedag under ledning av stadens skolbarnsomsorgsinspektörer.

Antalet särskilda undervisningsgrupper har under läsåret fortsatt att minska. Skolinspektörerna konstaterar att allt fler skolor istället för att placera elever i externa särskilda undervisningsgrupper, försöker tillgodose elevernas behov inom skolan. Detta sker antingen genom att inkludera eleverna i ordinarie klass eller genom att inrätta egna särskilda undervisningsgrupper. Detta ska ses som ett led i arbetet att i ökad utsträckning arbeta inkluderande och möta varje elevs behov inom närområdet.

I syfte att höja kvaliteten inom grundsärskolan har utbildningsförvaltningen under året organiserat ett arbete med kravnivåer. I arbetet har lärare inom särskoleklasser deltagit och arbetet har även förankrats hos skolledarna under våren. Kursplanemålen har konkretiserats för att underlätta bedömningen och för att underlätta arbetet med individuella utvecklingsplaner. Målet är att utveckla likvärdiga bedömningar så att de individuella utvecklingsplanerna utvecklas till fokus på kunskapsutvecklingen och inte endast på det sociala samspelet. att Lärandemiljön för eleverna ska utvecklas och den pedagogiska verksamheten inom särskolan anpassas.

En prioriteringsordning för avveckling av externa lokaler för särskola har genomförts. En lokalutredning har påbörjats med anledning av den s.k. Malvautredningen. Utredningen ska undersöka möjligheterna till eventuell samlokalisering av Alviks hörselklasser och statliga Manillaskolan.

En checklista för rutiner vid mottagandet av nyanlända elever har arbetats fram. Förslag på läromedel och pedagogiska hjälpmedel att använda i arbetet med nyanlända elever har också tagits fram och lagts ut på skolwebben tillsammans med övrigt aktuellt material. Även ett stödmaterial till rektorer som tar emot nyanlända har tagits fram. Kontakt har upparbetats med stadens boenden för ensamkommande ungdomar samt med ankomstkommunerna Solna och Sigtuna vilka köper ungdomsboenden i Stockholm.

2.2.4 Gymnasieskola

Den långsiktiga trenden med en ökning av andelen elever av dem med slutbetyg som även erhåller grundläggande högskolebehörighet fortsätter och årsmålet (92 procent) har uppnåtts. Variationerna mellan skolor och mellan olika program är stora, mellan 71 och 100 procent. Av de elever som påbörjar en utbildning vid stadens gymnasieskolor slutar ca 15 procent eller byter utbildningsväg. Även här är variationerna stora, mellan 0 och 34 procent av eleverna. Variationen mellan programmen är mellan 8 och 40 procent.

Årsmålet för andel elever med lägst godkänt i alla kurser nåddes inte. Variationerna mellan skolorna är mycket stor, mellan 34 och 100 procent.

Betygsmedelvärdena visar på en viss fortsatt uppgång, från 15,02 läsåret 2007/08 till 15,07 läsåret 2008/09. Även här är variationerna mellan skolor och program stora.

Årsmålet för indikatorn avseende andel elever med lägst G i svenska A och B i slutbetyget överträffades med 7 procent, årsmålet för engelska A uppnåddes och årsmålet för matematik A nåddes nästan. De flesta skolor ligger på ett utfall mellan 99 och 100 procent avseende slutbetygen i engelska och matematik. I något mindre grad gäller detta svenska. Ett mindre antal skolor ligger under 90 procent i ett eller flera av de tre ämnena.

Övergång grundskola/gymnasieskola

En arbetsgrupp har genomfört en kartläggning av problematiken vid övergången grundskola – gymnasieskola, vilken ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Gymnasieslussen har förändrat rutinerna för och organisationen av arbetet med bilagehanteringen vid ansökan till gymnasieskolan. Detta har medfört att andelen elever med bilagor som kommit in i tid och som har fullständig bilagedokumentation har ökat.

Utredning avseende döva och hörselskadade i gymnasieskolan

Förvaltningen har i uppdrag att ta fram ett förslag till en förändrad organisation av den gymnasiala utbildningen i Stockholms stad för elever med hörselskada/dövhet. En eller två gymnasieskolor kommer att utses till huvudskola för de elever som behöver/önskar hel eller delvis skolgång i en hörselgrupp. Samverkan för synergieffekter ska ske mellan gymnasieskolor, med grundskolor, andra kommuner, Riksgymnasiet för döva och Riksgymnasiet för hörselskadade, Stockholms Läns Landsting, Specialpedagogiska skolmyndigheten m.fl.

2.2.5 Vuxenutbildning

De strukturerade dialogerna ligger som grund för uppföljning och utveckling, och fördjupade dialoger genomförs vid behov. Beträffande enheternas egna utvecklingsområden har de följts upp i deras arbetsplaner och kvalitetsredovisningar. Förvaltningen har genomfört seminarier och startat nätverk gällande betyg och bedömning, ett arbete som fortsätter under 2010.

Årsmålet inom den grundläggande vuxenutbildningen är inte uppnått, 75 procent har uppnått godkänd nivå vilket är en minskning med en procentenhet sedan föregående läsår. Spridningen av resultaten mellan anordnarna av de teoretiska kurserna är mellan 67 och 94 procent.

2006/07 var andelen godkända endast 63 procent varför extra insatser genomfördes inom "läs och skriv" och resultaten steg då till 76 procent 2007/08. Att nu resultaten är på ungefär samma nivå visar troligtvis att extra insatser för denna studerandegrupp alltid behövs. I syfte att förbättra resultatet har det under detta läsår blivit krav på att alla nya studerande inom den grundläggande vuxenutbildningen måste genomgå en ordentlig introduktion till det svenska skolsystemet och även få kunskap i studieteknik. Anordnarna lägger ned ett stort arbete på detta.

Vidare har det blivit krav på att kurserna inom den grundläggande delen måste vara lärarledda till 75 procent och pågå under minst 20 veckor.

Årsmålen är inte uppnådda för de nationella proven inom gymnasial vuxenutbildning. I Svenska B var målet satt till 93 procent men resultatet blev 88 procent. I Matematik A var målet 75 procent och resultatet blev 64 procent.

Andelen godkända inom den gymnasiala vuxenutbildningen har ökat med en procentenhet till 75 procent. När resultaten grupperas efter ämnen har resultaten ökat något. Inom de allmänna kurserna är 69 procent godkända, inom yrkeskurserna 82 procent och inom kärnämnen är 71 procent godkända.

En anledning till att resultaten endast marginellt har förbättrats kan vara att fler studerande i år läser på deltid. Den effektstudie som genomförts tillsammans med Göteborg och Malmö (presenterad i utbildningsnämnden i november 2009) visade på samma trend. I studien framgick även att av dem som studerade inom vuxenutbildningen på heltid var det 24 procent som försörjde sig på eget arbete under studierna.

Betygsresultaten avseende utbildning inom Omvårdnadsprogrammet och Barn- och fritidsprogrammet är relativt höga, andelen godkända är ca 90 procent med en variation mellan 74 och 93 procent. Lika goda resultat finns inom restaurangområdet där andelen godkända är 94 procent. Resultaten beror troligtvis på att kurserna är starkt kopplade till valt yrkesområde och ett naturligt intresse finns därför. Flera anordnare har orienteringskurser i yrkessvenska som extra stöd.

Inom Särvux har andelen betyg som satts minskat något jämfört med föregående år. I inspektörernas årsrapport påpekas att antalet satta betyg är för lågt i förhållande till antalet studerande, även deltagare i särvux måste få sina förvärvade kunskaper bekräftade i form av betyg samtidigt som underlaget ska ligga till grund för individens fortsatta utveckling.

Avbrott inom vuxenutbildningen

Antalet avbrott har ökat från 16 procent till 19 procent från föregående läsår. Årsmålet var 15 procent. Omräknat i antal studerande var det 3 569 som avbröt en påbörjad kurs/utbildning.

Att studerande avbryter sina studier i nära anslutning till kursstart är en relativt vanlig företeelse. Att trenden går åt fel håll kan bero på t.ex. arbetsmarknadsläget i Stockholm med många lagda varsel som inte verkställs och på ett kraftigt utökat utbud inom universitet/högskola/KY. En sökande kan gardera sig med en ansökan till en eller flera kurser men avsluta studierna tidigt om högre utbildning eller arbete erbjuds.

Gruppen antagna personer som inte alls kommer till kursstart är relativt stor, ca 20 procent av de totalt antagna. Här kan förmodas att skälen ofta är desamma som för de som avbryter studierna.

Undersökningar visar att avbrotten bland dem som kommit en bit på väg, men avbryter innan målen är uppnådda, oftast beror på familjesituationen, ekonomiska hinder, för hög studietakt, högskolestudier eller arbete.

Utbildningsanordnare jobbar aktivt med att försöka förhindra avbrott genom att kontakta berörd studerande via telefon och/eller brev och e-post. En fördjupad analys ska göras i syfte att belysa orsakerna till ökningen av avbrotten, för att på ett tidigt stadium kunna identifiera den grupp av studerande som riskerar att lämna utbildningen utan att nå sitt mål.

2.2.6 Utvecklingsarbete

2008 formulerades en treårig plan för stadens utvecklingsarbete. Syftet med planen är att utifrån prioriterade områden skapa ett centralt utvecklingsstöd. Målet är att förbättra lärares och skolledares kompetens och därigenom undervisningen i syfte att öka elevers måluppfyllelse.

Under året har en samordningsorganisation för genomförande av utvecklingsplanen bildats i syfte att skapa en tydligare ansvars- och rollfördelning. Gruppen har arbetat för att skapa en bättre samsyn mellan utvecklingsplanens olika delar och även säkerställt att utvecklingsarbete som ligger utanför utvecklingsplanen inkluderas och synliggörs. Arbetet har bland annat resulterat i en offentlig skolkalender, riktad till både kommunala och fristående skolor i staden. Där kan stadens skolpersonal ta del av samtliga aktiviteter som förvaltningen erbjuder inom stadens prioriterade områden. En förvaltningsintern sida finns också för att synliggöra och ge en översikt över stadens utvecklingssatsningar.

Inom ramen för områdena läs-, skriv- och språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik samt bedömning och betyg har under året en mängd insatser erbjudits till skolorna. Många insatser har haft ett stort deltagande och uppfattats positivt. Problemet med denna typ av mer generellt riktade insatser har varit att

förvaltningen inte vet om de landar där behoven är som störst. Med anledning av detta resonemang kommer insatserna under 2010 i högre omfattning riktas till de skolor där behovet av utvecklingsstöd bedöms vara störst. Behovet av insatser ska identifieras i dialog mellan ansvarig chef och skolledning utifrån en kvalificerad analys. Alla insatser som startas ska ha en tydlig planering, både för genomförande och för uppföljning. Skolor som har en hög andel elever som inte når målen kommer att prioriteras.

Målet är att skapa en mer integrerad helhet i utvecklingsarbetets olika delar för att insatser i högre utsträckning ska effektuera förbättrade resultat. I detta arbete ingår också att stödja skolorna i deras förmåga att följa sina egna processer.

På www.edu.stockholm.se finns de olika områdena presenterade och där finns tillgång till information och stödmaterial, bland annat aktuella insatser, erbjudanden om seminarier och forskningsrapporter inom respektive område.

En omfattande utvärdering av språkprojektet kommer att ske inom "Läsa-, skriva-, räknasatsningen". Denna utvärdering kommer att ske med stöd från Stockholms universitet och beräknas vara klar i slutet av 2010.

Skolwebb inom grundskolan

Under 2009 har utbildningsförvaltningen haft som mål att alla grundskolor ska använda IT-stödet Stockholm Skolwebb för registrering av elevers läsutveckling, elevers frånvaro och elevers skriftliga omdömen.

Stockholms grundskolor är mitt i en process för att gå över till gemensamma digitala rutiner. Förvaltningen har, genom att erbjuda elevdokumentation i digital form, förbättrat möjligheten för varje enhet att ha all elevdokumentation samlad på ett ställe. Med elevdokumentation menas registrerad frånvaro (giltig och ogiltig), registrerad läsutveckling, individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftliga omdömen och åtgärdsprogram med pedagogisk utredning och kartläggning.

Under 2009 har i stort sett samtliga skolor använt någon/några moduler i Stockholm Skolwebb. Nära 90 procent av skolorna registrerade våren 2009 sina LUS-resultat i skolwebben. Hälften av skolorna har registrerat frånvaron i skolwebben under hösten och ytterligare 35 skolor har påbörjat ett arbete för att kunna göra detta. Från och med 2010 ska samtliga grundskolor registrera frånvaron i Skolwebben.

Fronter inom gymnasieskolan

Det pedagogiska arbetet i gymnasieskolans samarbetsplattform Fronter har under 2009 ökat med ca 34 procent. Utvecklingsarbete har under året bedrivits avseende de administrativa funktionerna; vårdnadshavare har tillgång till Fronter och över 20 skolor har aktiverat funktionen. Modulerna E-val, Studieplaner och Frånvaro har förbättrats och Möteshantering har kopplats till kalendern.

Utbildning och inspiration har genomförts kontinuerligt under året. Det har även genomförts kurser för fronterhandledare och administratörer.

Elever i behov av särskilt stöd

Inspektörernas särskilda uppdrag att under 2008 granska skolsituationen för elever med funktionsnedsättningar i de 31 grundskolor och 16 gymnasieskolor som inspekterades, redovisades våren 2009. I granskningen framkom att de flesta av grundskolorna hade ett väl sammansatt elevhälsoteam. Det fanns dock skolor där elevhälsoarbetet hade en ganska liten dimensionering. Ganska många av skolorna var gamla och svårtillgängliga och saknade hissar, vilket försvårade för elever med fysiska funktionsnedsättningar. Alla upprättade åtgärdsprogram. På fem av skolorna var dock åtgärdsprogrammen av bristande kvalitet.

De inspekterade gymnasieskolorna hade med ett par undantag gjorts tillgängliga för elever med fysiska funktionsnedsättningar och de flesta hade också relativt god beredskap att ta emot elever med även andra funktionsnedsättningar. Det är vanligt att kompetensen är mycket ojämnt spridd i personalen.

Inspektörernas granskning läsåret 2008/09 av åtgärdsprogrammen på de skolor som inspekterats visar att många skolor inte beaktar att skolan har ansvar för att eleven ska nå de uppsatta målen och att mycket ansvar läggs på elev och vårdnadshavare. Målen i åtgärdsprogrammen har inte alltid en koppling till de nationella målen och skolan gör sällan en analys av i vilka situationer elever fungerar väl. Skolorna följer upp att man kommit igång med de föreslagna åtgärderna, men utvärderar sällan vilka resultat åtgärderna resulterat i. Sammanfattningsvis framhåller inspektörerna att det finns stora utvecklingsbehov i sättet att skriva åtgärdsprogram. Elevhälsorapporten för samma läsår beskriver skolors arbete med åtgärdsprogram för elever i grundskolan med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi och synskadade elever samt arbetet med åtgärdsprogram för elever med Aspergers syndrom och hörselskadade elever i gymnasieskolan. Åtgärdsprogram för elever med fysisk funktionsnedsättning och elever med Aspergers syndrom saknas ofta. När de upprättas grundar de sig sällan på en pedagogisk utredning/kartläggning.

Elevhälsorapporten visar också att majoriteten av elever får relevant stöd i sitt lärande och trivs i skolan och i livet. Missnöje med stöd i lärandet gäller bristen på delaktighet och bristen på återkoppling från lärarna. Elever med funktionsnedsättning och elever i behov av särskilt stöd omfattas inte av ett inkluderande arbetssätt i tillräcklig omfattning.

Förvaltningen har påbörjat ett förbättringsarbete för att åtgärda de brister som lyfts fram. Under 2009 har fortbildning genomförts för alla rektorer om styrdokument, riktlinjer, stöd etc. som gäller området elever i behov av särskilt stöd. Förvaltningens rutiner och stödmaterial och information från Specialpedagogiska Skolmyndigheten och funktionshindersombudsmannen var delar av programmet. Olika insatser kommer att fortsätta 2010.

I september besökte 25 skolledare och lärare från fyra grundskolor och två gymnasieskolor Harvard Graduate School of Education i Boston, för att delta i en utbildning kring inkludering av elever i behov av särskilt stöd. I Boston besökte

skolledarna även skolor med inkluderande undervisning. Efter hemkomsten arbetar skolledarna vidare i ett nätverk. Syftet är att genom diskussioner, besök i varandras skolor etc. vidareutveckla skolornas verksamhet i stort och i synnerhet för elever i behov av särskilt stöd.

Praktisk IT- och mediekunskap, PIM

Under året har en omfattande fortbildningsinsats, PIM, startat inom området informations- och kommunikationsteknik (IKT). Insatsen omfattar alla kommunala grundskolor och kommer att pågå under tre år. Syftet är att höja IKT-kompetensen så att de kommunala skolorna bättre ska kunna möta elevernas olika lärstilar samt erbjuda en mer varierad undervisning vilket förväntas öka måloppfyllelsen för eleverna. Alla ska känna sig trygga i att använda IKT som ett verktyg i undervisningen.

Under 2009 har 47 skolor inlett sitt PIM-arbete. Såväl lärare, fritidspedagoger, barnskötare som skolledningar har deltagit. Intresset har varit stort och IKT-arbetet på skolorna har intensifierats. Av de deltagande skolornas personal har redan 1 301 (84 procent) nått nivå 1, 375 (15 procent) nått nivå 2 och 123 (5 procent) nått nivå 3.

PIM-satsningen för gymnasieskolorna har intensifierats under hösten. Mediateket har förstärkt sin personalstyrka och erbjuder flera öppna handledningar och flera skolbesök, vilket har lett till förbättrade resultat och att flera deltagare kommit vidare i PIM.

Av de deltagande skolornas personal har 1 134 (67 procent) nått nivå 1, 535 (32 procent) nått nivå 2 och 125 (7 procent) nått nivå 3. Gymnasieavdelningen har infört indikatorer som visar gymnasieskolornas PIM-resultat. Resultatet har följts upp vid utvecklingsdialogerna med skolornas ledningsgrupper.

Under året har också arbetet med att ta fram en strategi för IT i lärandet startat, i syfte att utveckla IKT som ett pedagogiskt verktyg för lärandet och en högre måloppfyllelse.

Entreprenörskap

I utbildningsförvaltningens uppdrag inom ramen för Vision Järva 2030 ligger samverkan med andra förvaltningar, organisationer och näringsliv för att stärka Järvafältet. Huvudparten av årets satsningar inom utvecklingsområdet entreprenörskap i skolan har genomförts i Järva; tillsammans med stiftelsen Electrum ett pilotprojekt med framtagande av en digital helpdesk samt ett projekt på tre F-5 skolor och tre gymnasieskolor som länkar samman IKT och entreprenöriellt lärande. Projekten dokumenteras via en digital handbok som även kommer att fungera som en katalog över verktyg och konkreta tips på hur en skola kan utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt.

Samverkan näringsliv – skola har stärkts inom ramen för det mentorsprojekt som etablerades i Stockholm 2008. Här kopplas utvalda elever samman med högteknologiska företag. Under våren genomförde förvaltningen en kartläggning av

skolornas intresse och behov av stöd för olika aspekter av entreprenörskap och entreprenöriellt lärande. Föreläsningar i syfte att inspirera till ett entreprenöriellt förhållningssätt har genomförts.

I samarbete med företaget MeUniversity har ett treårigt utvecklingsprojekt inom entreprenöriellt lärande inletts vid gymnasieskolorna Kärrtorp och Thorildsplan.

Undervisningen vid Ross Tensta gymnasium, Scengymnasiet, Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium och Globala gymnasiet motsvarar sedan tidigare väl av de kriterier som gäller för entreprenöriellt lärande. Vid gymnasiesärskolan på Kista är entreprenörskap väl integrerat i undervisningen.

Spetsutbildningar

I januari 2009 beslutade Skolverket att Globala gymnasiet var en av de 10 skolor i den första försöksomgången som beviljades deltagande i försöket med spetsutbildningar. Första klassen togs in i augusti 2009.

Fyra ytterligare av stadens gymnasieskolor ansökte om att få starta i omgång två. Ingen av dem beviljades deltagande i det statliga försöket. Skolorna kommer dock att erbjuda motsvarande utbildningar som specialutformade program.

Internationellt arbete

Implementeringen av utbildningsförvaltningens internationella strategi har fortsatt under året. Kunskaps- och erfarenhetsutbytet på förvaltningsnivå har ökat genom nya kontakter i Ottawa och forskningsinstitutet OISE i Canada där intentionerna är ett erfarenhetsutbyte kring riktad skolutveckling respektive ett gemensamt forskningsprojekt. Kontakterna med Leeds har fördjupats, dels genom ett Comenius Regio-projekt kring IT i skolan, dels genom ett trepartssamarbete kring ledarskap i skolan där även Helsingfors deltar. Erfarenhetsutbytet på europeisk nivå fortsätter och ett partnerskap med sex städer ingående i Eurocities och fem universitet har beviljats EU-projektmedel kring evidensbaserat kvalitetsarbete. Utbytet på huvudstadsnivå i Norden fortsätter.

Planeringen av skolchefskonferensen Stockholm Summit for Top Level School Leaders 2010 har pågått under hela året och har bl.a. inneburit kontakter med tilltänkta talare och en stor del av dem kommer att engageras i aktiviteter riktade till skolledare i samband med konferensen.

För att öka skolornas möjligheter till internationella perspektiv och erfarenheter samt till faktiska utbyten har flera initiativ tagits under året. Rektorer och lärare har beretts möjlighet att resa för att skapa kontakter vilket på sikt kan leda till elevutbyten.

Utbildningsförvaltningens Global Citizen-projekt "Next China" och "Next India" med de tretton deltagande gymnasieskolorna har under året ytterligare utvecklat verksamheten. Samarbetsavtal har slutits och elever från flera skolor har besökt Kina. Indien har besökts för att etablera kontakter. Projektet har redan efter ett år

kontakter med skolor och företag i Delhi, Vadodara, Pune, Benaulim och Bangalore. De första eleverna besökte Indien i november 2009.

Möten har genomförts med förvaltningens nätverkspartners från både arbetsliv och universitet/högskolor i Stockholm. Planeringsarbetet har startat för deltagandet i världsutställningen i Shanghai i juni 2010.

I samband med valet till Europaparlamentet och Sveriges ordförandeskap i EU har skolorna erbjudits möjligheter till ökad kunskap om Europa och europafrågor genom en seminarierie arrangerad i samarbete med ett flertal intressenter, bl.a. Europaparlamentet, EU-upplysningen och Stockholmsregionens Europakommitté. I april samlades 300 ungdomar från 32 länder i Stockholm för Europeiska ungdomsparlamentets årliga session i Stockholm. I samband med detta arrangerades workshops för deltagande lärare och stockholmslärare.

Arbetet med informationsspridning och inspiration kring utbyten och projekt har under året kompletterats med en handlingsplan för ett hållbart stöd till skolornas internationaliseringsarbete.

Forskning och utveckling

Andelen lärare som studerar på avancerad nivå inom ramen för Lärarlyftet och med stöd av utbildningsförvaltningen har ökat under året, ca 70 lärare studerar till magisterexamen och 23 till licentiatexamen. Samarbetet med Stockholms universitet har stärkts bland annat genom att ämnesdidaktiska nätverk har initierats och startar i januari 2010. Sju lärare har antagits i en av staden tillsammans med Stockholm universitet finansierad ämnesdidaktisk forskarskola, där 10 procent av tjänsten innebär utvecklingsarbete för central förvaltning. Lärare som studerar eller har studerat på forskarnivå erbjuds att delta i nätverk och forskningscirklar. Två heldagskonferenser för gymnasielärare genomfördes i samverkan med forskare och högskolor.

Två forskningscirklar för skolledare fortsätter och en ny, stor seminarierie, "Skolans struktur, kultur och ledarskap" startar. Den ska fortgå under hela nästa år. Inbjudna att delta är även skolledare från fristående skolor i Stockholm.

I magister/mastersutbildning med inriktning mot utbildningsledning deltar ett tiotal rektorer. Studierna är på kvartsfart. Förvaltningen finansierar 10 procent av dessa skolledares arbetstid.

Lärare och annan skolpersonal i samtliga skolformer och personal på central förvaltning får idag regelbundet information om ny och relevant forskning per e-post, s.k. matchmail. Fristående skolor och enskilt drivna förskolor har möjlighet att ansluta sig till tjänsten. Matchmail har idag totalt 15 694 abonnenter på skolor och förskolor i Stockholm.

I slutet av året har lärare och annan personal i alla skolformer - oavsett huvudman - samt lärarstudenter erbjudits att skriva utvecklingsartiklar. Syftet med utvecklingsartiklarna är att stimulera lärare och annan skolpersonal till att på ett strukturerat sätt dokumentera och reflektera över utvecklingsarbete på sina skolor,

relatera detta till forskning samt sprida kunskap om utvecklingsarbetet till kollegor. Artiklarna ska publiceras på den stadsgemensamma pedagogiska webbplats som utarbetats under året och som kommer att bli tillgänglig fr.o.m. våren 2010. Webbplatsen ska ge lärare tillgång till aktuell forskning och utvecklingsarbete inom skolområdet samt lyfta och inspirera lärares eget utvecklingsarbete. Under hösten ansökte och beviljades ca 40 inspirationsplatser som under 2010 kommer att vara möjliga för andra lärare att besöka.

Förvaltningen har under året arbetat med 32 grundskolor och 3 gymnasieskolor samt med förskolor i ett antal stadsdelsförvaltningar för att stärka det språkutvecklande arbete med flerspråkiga barn och elever. Under året har arbetet med genrepedagogik och literacitet utvecklats utifrån en forskningsbaserad grund och strategi i samverkan med representanter från universiteten i Utrecht och Sidney.

Behöriga lärare i grundskolan och gymnasieskolan

Mätningen av indikatorn behöriga lärare i grundskolan respektive gymnasieskolan ska bygga på Skolverkets definition av behörighet, vilket innebär pedagogisk högskoleutbildning (uttagen examen). Dessa siffror finns att tillgå för 2009 först i april 2010. Indikatorn redovisas därför med ett års eftersläpning för att överensstämma med Skolverkets uppgifter, i enlighet med stadsledningskontorets definitioner. De uppgifter som är tillgängliga i stadens personalsystem utgår från stadens definition av begreppet behörighet, formell kompetens, d.v.s. utbildning godkänd för undervisning i förskoleklass, grundskola respektive gymnasieskola (enligt skollagen 2 kap).

NÄMNDMÅL:**2.2.7 Alla elever/studerande omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö**

◆ Uppfylls delvis

Grundskola

Målet för Stockholms stads grundskolor är att alla elever ska omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att målet ännu inte har nåtts och vi kan därför inte vara nöjda. I årets brukarundersökning ger 10 procent av eleverna i både åk 6 och åk 9 ett lågt betyg (1-4 av 10) på möjligheten att känna sig trygg i skolan.

Stadens inspektörer konstaterar dock i sin årsrapport att majoriteten av skolorna bedriver ett gott arbete för att följa styrdokumentens riktlinjer om alla människors lika värde och kravet att motverka alla former av diskriminering. I de pedagogiska revisionerna beskriver också många skolor ett medvetet och grundligt arbete med värdegrundsfrågor. I samtalen och i skolornas kvalitetsredovisningar framgår också att de flesta skolor regelbundet reviderar sin likabehandlingsplan och att de även arbetat med sin plan mot kränkande behandling utifrån den nya lagstiftningen. Här har skolorna dock kommit olika långt, och vissa skolor behöver arbeta mer med dessa frågor. Detta har också påtalats för berörda skolor vid samtalen.

En utbildningsinsats påbörjades under 2009 där skolledare bl.a. har fått information om program mot mobbning och en genomgång av lagstiftningen mot diskriminering och kränkande behandling. 50 grundskolor ska under 2010 delta i en utbildning som utförs av Stockholms universitet på uppdrag av Skolverket, i syfte att ge skolor en bättre förmåga att utveckla det förebyggande arbetet.

Samtliga skolor har system för att redovisa elevers ogiltiga frånvaro men alla skolor använder ännu inte Skolwebben för registreringen. Skolorna har rapporterat in frånvaron för 2009 manuellt. Från och med 2010 ska alla skolor registrera elevernas frånvaro i skolwebben.

Förvaltningen har nått årsmålet för den ogiltiga frånvaron inom grundskolan. Resultatet visar dock att frånvarotimmarna liksom den långa frånvaron stiger markant i de högre årskurserna samt att frånvaron är högre bland pojkar. Även kortare ogiltig frånvaro är betydligt högre i årskurs 7-9.

Gymnasieskola

Årsmålen för "lugn och arbetsro i skolan" och "trygg i skolan" nåddes inte. Möjligheten att känna sig trygg i skolan får dock det högsta positiva värdet av alla enkätfrågor inom området trygghet och relationer och i hela Skolundersökningen. De flesta skolor får positiva värden mellan 80 och 100 procent. Ett mindre antal skolor får värden under 70 procent. Lugn och arbetsro i skolan får minst andel höga betyg av eleverna. Spridningen mellan skolorna är stor. Det tycks inte finnas

något entydigt samband mellan lugn och arbetsro och vilket programutbud skolan har eller var den ligger.

Det genomsnittliga årsmålet för den ej anmälda frånvaron var 6,0 procent, utfallet blev 7,2 procent. Den sammanlagda frånvaron var 14,2 procent, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med läsåret 2007/8. Den anmälda frånvaron var 7,0 procent och den ej anmälda 7,2 procent. Alla skolor utom två har rapporterat frånvaron. Variationen mellan skolorna är stor, mellan 8,5 till närmare 50 procents frånvaro. Det finns ett starkt samband mellan hög frånvaro och andelen elever inom individuellt program.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
------------------	------------------	--------	--------

Andel nöjda elever i skolundersökningen år 6 ✦ avseende lugn och arbetsro	46 %	55 %	2009
--	------	------	------

Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.

Andel nöjda elever i skolundersökningen år 6 ✦ avseende möjlighet att känna sig trygg i skolan	75 %	83 %	2009
---	------	------	------

Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.

Andel nöjda elever i skolundersökningen år 9 ✦ avseende lugn och arbetsro	42 %	46 %	2009
--	------	------	------

Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.

Andel nöjda elever i skolundersökningen år 9 ✦ avseende möjlighet att känna sig trygg i skolan	73 %	79 %	2009
---	------	------	------

Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen ✦ år 2 avseende lugn och arbetsro	54 %	65 %	2009
Kommentar: Vid djupare analys på t.ex. Norra Real har det visat sig att elever besvarat frågan utifrån hur stressade de känner sig. Inför gymnasiereformen Gy2011 kommer frågan att ses över			
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen ✦ år 2 avseende möjlighet att känna sig trygg i skolan	84 %	95 %	2009
Kommentar: Många skolor ligger på 90 procent eller därutöver samtidigt som några skolor ligger omkring 70 procent trygga elever i skolan. Dessa skolor uppmärksammas särskilt i dialogen med gymnasiechefen angående skolans utvecklingsområden och uppdrag			

NÄMNDMÅL:

2.2.8 Alla elever/studerande ges förutsättningar för att kunna ta ansvar för det egna lärandet

✦ Uppfylls delvis

I syfte att förbättra information till elever och föräldrar och öka möjligheterna för skolor, föräldrar och elever att följa elevens kunskapsutveckling och utveckling i övrigt har utbildningsförvaltningen under året bedrivit ett arbete med att ta fram kommentarbanker (mot de nationella målen i årskurs 3, 5 och 9) i samtliga grundskolans ämnen kopplade till de skriftliga omdömena. Syftet med arbetet är även att skapa exempel som ger stöd när lärarna formulerar omdömen. Kommentarbankerna finns tillgängliga för alla grundskolor på Stockholm Skolwebb.

I Fronter skapas e-tjänster som ger elever och vårdnadshavare inom gymnasieskolan möjlighet att följa kunskapsutvecklingen, vilket är en förutsättning för att kunna ta ansvar för det egna lärandet.

Alla ansökningar till grundläggande och gymnasial vuxenutbildning görs via webben. Efter antagning kan de som har e-legitimation bland annat planera sina studier och få tillgång till en mall för att göra en planering för slutbetyg.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till, enligt skolundersökningen år 6	65 %	75 %	2009
Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.			
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till, enligt skolundersökningen år 9	48 %	60 %	2009
Kommentar: Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.			
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till, enligt gymnasieundersökningen år 2	49 %	65 %	2009
Kommentar: När målet sattes utgick förvaltningen från en femgradig skala. Då eleverna svarade i en tiogradig skala hamnade 24 procent av eleverna på alternativ 5 och 6. Vid en femgradig skala hade sannolikt minst hälften av dessa valt alternativ 4.			

2.2.9 Brukarundersökningar 2009

Förvaltningen har under 2009 genomfört brukarundersökningar inom grundskola, fritidshem, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och ESS-gymnasiet - såväl kommunala som fristående verksamheter. Värderingsmättet ändrades 2009 från en femgradig skala till en tiogradig skala. På grund av detta är det svårt att dra några långtgående slutsatser av resultatet detta år. Avsikten är att skalan åter ska bli femgradig.

Grundskola

Inom grundskolan har undersökningen riktat sig till föräldrar med barn i förskoleklass och årskurs 3 med tillhörande fritidshem samt till elever i årskurserna 6 och 9. Överlag är föräldrar och elever nöjda med grundskolan i likhet med tidigare år. Nöjdheten med skolan är störst i de lägre skolåren och minst i de högre. Dock finns en viss negativ trend jämfört med tidigare års undersökningar, liten när det gäller helhetsomdömen, men större på enskilda frågor.

Den minskande nöjdheten varierar mellan årskurserna. Inom *förskoleklassen* kommer den minskade nöjdheten till uttryck avseende frågor kring sammanhållning och relationer, vad barnen får göra samt hur datorer och IT används. I *årskurs 3* är nöjdheten mindre frågorna kring uppföljning och bedömning av kunskaper samt lärarnas förmåga att stimulera och väcka intresse. Även i *årskurs 6* är eleverna något mindre nöjda med lärarnas förmåga att stimulera och väcka intresse och i *årskurs 9* är eleverna något mindre nöjda med hur kunskaperna kontrolleras och följs upp.

Undersökningen inom *fritidshem* visar att föräldrarna ger ett högt helhetsomdöme, men är något mindre nöjda med fritidshemmet än med förskoleklassen respektive skolan. Föräldrarnas uppfattning visar en viss negativ utveckling över åren i flera aspekter, t.ex. angående utvecklingssamtal, information från fritidshemmet, lokaler och aktiviteter på fritidshemmet.

Helhetsomdömena om *obligatoriska särskolan* är övervägande positiva. Nöjdheten har dock sjunkit något i samtliga frågor 2009, men skillnaderna är mycket små. Elever/föräldrar i särskoleklass är i många fall mer nöjda än elever/föräldrar i grundskoleklass. Tydligast är detta inom området kunskap och lärande.

De fristående verksamheterna inom grundskolan får i de flesta aspekter bättre omdöme än motsvarande kommunala verksamheter.

Gymnasieskola

Undersökningar har genomförts inom gymnasieskolans årskurs 2, gymnasiesärskolan och ESS-gymnasiet i kommunala och fristående skolor.

Resultaten från 2009 års undersökning i *gymnasieskolans* årskurs 2 visar inga stora förändringar jämfört med tidigare, resultaten visar en dock en svag minskning av andelen nöjda elever, dock inte fler missnöjda. Eleverna ger ett fortsatt högt betyg åt kvalitetsaspekterna inom frågeområdet kunskap och lärande. Högt betyg ges även åt lärarnas ämneskunskaper och lärarnas sätt att bemöta eleverna. Trygghet och trivsel får också positiva omdömen. Resultatet visar att många elever upplever små möjligheter att påverka hur kunskaperna bedöms. Det minst positiva omdömet får den fysiska miljön.

Skillnaderna i nöjdhet mellan kommunala och fristående gymnasieskolor finns inte kvar i 2009 års resultat.

Resultaten i brukarundersökningarna inom *gymnasiesärskolan* har visat att eleverna är nöjda med sin skola. Mest nöjda är eleverna med det stöd och hjälp de får av sin lärare, sin APU-praktik och lärarnas förmåga att lära ut saker. Mindre nöjda är eleverna med läroböcker och studiematerial.

Undersökningen inom *ESS-gymnasiet* visar att helhetsomdömet är övervägande positivt, något mindre positivt i år bland pojkarna, flickorna är, oförändrat, generellt något mer nöjda än pojkarna. ESS-eleverna är i många frågor mer positiva än gymnasieeleverna i övrigt. ESS-eleverna är mindre positiva endast på frågan hur de stimuleras att ta eget ansvar för att lära sig saker.

2.2.10 Inspektionsverksamhet

Under läsåret har stadens utbildningsinspektörer inspekterat 63 förskolor, varav 17 enskilt drivna, inom grundskolan totalt 45 skolor, varav 12 fristående, och 47 enheter med fritidsverksamhet, varav 16 fristående. Inom gymnasieskolan har 15 gymnasieskolor inspekterats, varav fyra fristående. Flera inspekterade gymnasieskolor är stora skolor med många program. Inom kommunal vuxenutbildning har fyra enheter inspekterats, en kommunal sfi-enhet samt särvox.

Inom förskolan konstaterar inspektörerna att förskolornas arbete inom området normer och värden kännetecknas av hög kvalitet. Det finns dock områden som kan utvecklas ytterligare som språkutveckling, den pedagogiska dokumentationen samt arbetssättet med att utveckla den pedagogiska miljön.

Inom grundskolan konstateras att skolorna vanligen präglas av ett gott arbets-klimat, samtidigt som vissa skolor har brister i sitt arbete mot diskriminering och kränkande behandling. De flesta lärare är engagerade och kompetenta och det finns en positiv utveckling när det gäller målstyrning och kvalitetsarbete.

I skolbarnsomsorgen har allt större barngrupper och lägre personaltäthet bidragit till en sämre pedagogisk verksamhet med mindre variation i innehåll och aktiviteter.

Inom gymnasieskolan har inspektörerna konstaterat stigande betygsbaserade kunskapsresultat sett i ett längre tidsperspektiv. Kvaliteten på undervisningen är vanligen god samtidigt som det är varierande kvalitet på lärarnas ledarskapsförmåga. Det har skett en förbättring när det gäller att presentera mål och kriterier för elever och när det gäller likvärdig betygssättning på skolorna. Inspektörernas bedömning är att eleverna vanligen är trygga och de har inte kunnat se att mobbning är vanligt förekommande på de inspekterade skolorna, men konstaterar att det på många skolor finns ett grovt språkbruk mellan eleverna.

Inom den kommunala vuxenutbildningen konstateras god måluppfyllelse, däremot svaga betygsresultat på grundläggande kommunala vuxenutbildningen och på sfi-nivåerna för studerande med dålig skolbakgrund samt fortsatt många avhopp på sfi. Det finns en bristande samverkan för likvärdig bedömning och betygssättning mellan skolor, detta gäller inte minst distansutbildningar.

2.2.11 Kvalitetsarbete

Utbildningsförvaltningens projekt "Utbildning i lokalt kvalitetsarbete" syftar till att höja kompetensen och kunskaperna i hur enheter kan utveckla den egna verksamheten genom att bedriva ett systematiskt lokalt kvalitetsarbete, utvärdera och analysera detta och upprätta kvalitetsredovisningar. Målgrupper för utbildningen är chefer och biträdande chefer inom de pedagogiska verksamheterna, arbets-

ledare/nyckelpersoner inom skolan och handläggare på utbildnings- och stadsdelsförvaltningarna.

Cirka 95 procent av stadens kommunala förskoleledningar har deltagit i utbildning i lokalt kvalitetsarbete. En introduktionskurs i kvalitetsarbete har anordnats under 2009/10 med deltagare från 56 fristående förskoleenheter.

35 grundskolor och 12 gymnasieskolor samt en från vuxenutbildning deltog i utbildningen under våren 2009. Hösten 2009 startade ytterligare 13 grundskolor och 10 vux/sfi-enheter utbildningen som avslutas våren 2010.

Projektet har under året följts av en extern forskare som i en förstudierapport gör bedömningen att projektet tycks fylla sina syften och att kompetensutveckling inom området är behövlig. Projektet har också följts upp via enkät till deltagarna då det första årets aktiviteter slutförts. Resultatet visade att deltagarna var nöjda med innehåll och upplägg och ansåg att utbildningen i hög grad bidragit till ett mer utvecklat kvalitetsarbete.

Under 2008 fick de skolor som hade bristfälliga kvalitetsredovisningar rekommendationen att delta i utbildningen i lokalt kvalitetsarbete och förvaltningen kan konstatera att det skett en positiv utveckling av grundskolornas och gymnasieskolornas kvalitetsredovisningar för 2009. Förutom att det nu finns mer analyser har även strukturen på förbättrats. Detta beror delvis på att alla skolor nu gör sina kvalitetsredovisningar i ILS-webbens givna mall. Den givna strukturen medför i högre grad att inga områden missas och den gör även redovisningarna enklare att följa. Dock var kvalitetsredovisningarna inom vuxenutbildningen även i år av mycket skiftande kvalitet. De privata anordnarna av vuxenutbildning arbetar inte i ILS-verktyget men skriver efter samma mall. Utifrån utvecklingsarbetet centralt på förvaltningen har en handfull anordnare genomgått kompetenshöjande utbildning inom analys och kvalitetsarbete.

Grundskoleavdelningen har under hösten 2009 genomfört pedagogiska revisioner med alla skolors skolledningar för tredje året. Under samma tid har gymnasieavdelningen för första gången genomfört utvecklingsdialoger med i stort sett samtliga skolors ledningsgrupper och vuxenavdelningen strukturerade kvalitets- och resultatdialoger med samtliga anordnare.

Förvaltningen har i samtliga dessa dialoger fokuserat på undervisningen och ökad måluppfyllelse, skolans kvalitetsredovisning och olika uppföljningar som brukarundersökningar, betygsstatistik m.m.

En modell för att följa grundskolornas utveckling över tid har arbetats fram – Verktyg för skolutveckling. Modellen ger underlag för bedömningar av skolans arbetsinsatser ur flera perspektiv och kategoriseringen är tänkt som ett stöd för att bland annat identifiera vilka enheter som behöver stöd och vilka som ligger i framkant. Modellen kommer att användas från och med 2010.

Under året har gymnasieskolan rektorsgrupp arbetat med att ta fram kriterier för en välskött skola. Processen fortsätter under 2010.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen**

● Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bedömer att målet är uppfyllt.

En skolstrategi ska utarbetas inom ramen för Vision Järva och Söderort. Förvaltningen har aktivt deltagit i genomförda elev- och medborgardialoger.

Riktlinjer har tagits fram för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa.

Det kommunala uppföljningsansvaret för 16–19-åringar som inte går i skolan har kartlagts i samverkan med stadsdelsförvaltningar och socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Förslag till uppdrag och finansiering har lämnats till stadsledningskontoret.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**2.3.1 Samarbetet mellan socialtjänst, förskola, skola, polis och föräldrar stärks**

● Uppfylls helt

Vision Järva och Söderort

Inom ramen för Vision Järva och Söderort har en plan formulerats för utarbetandet av en skolstrategi för dessa områden. Förvaltningen har aktivt deltagit i de genomförda elev- och medborgardialogerna som syftat till att kommunicera med medborgarna men också knyta kontakter med lokala företag och föreningar.

Kring det särskilda uppdraget att anordna yrkesutbildning för ungdomar 18-24 år som befinner sig utanför både utbildningssystemet och arbetsmarknaden, har samtal förts med stadsledningskontoret, Kista-Rinkeby stadsdelsförvaltning, socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen samt Hantverksakademien och Kista gymnasium.

Riktlinjer för samverkan

Utbildningsförvaltningen har tillsammans med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen tagit fram riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Riktlinjerna omfattar samverkansformer och samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelser mellan stadens skolor och stadsdelsförvaltningarna.

Kommunala uppföljningsansvaret

Gymnasieslussen ansvarar för att staden informerar sig om icke skolpliktiga ungdomars sysselsättning genom att hålla ett register över 16–19-åringar som inte går i skolan. Slussen kontaktar dessa ungdomar och erbjuder samtal, vägledning och utbildning. Förteckningar över de ungdomar som inte svarar eller som tackar nej till studier vidarebefordras till respektive stadsdelsförvaltning. Majoriteten av ungdomarna har mellan 0 och 30 meritpoäng från grundskolan. Fördelningen mellan könen är jämn men en något större andel flickor söker sig till vuxenutbildning.

Under året har ca 1 200 ungdomar kommit till Gymnasieslussen för kartläggning, vägledning, skolplacering och konsultation, vilket är något färre än under 2008. Sannolikt beror detta på att antalet utbildningsplatser som kompletterar de nationella programmen varit fler samt att antalet obehöriga grundskoleelever med fullständiga bilagor har ökat och att plats inom gymnasieskolan därför kunnat beredas i det ordinarie intagningsarbetet.

Under året har en arbetsgrupp med representanter för utbildningsförvaltningen, några stadsdelsförvaltningar - från främst Järva och Söderort - och under senare delen av året även socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens jobbtorg, diskuterat och kartlagt arbetet kring det kommunala uppföljningsansvaret. Gruppen fann att ungdomar som inte sökt gymnasieskola eller arbetar och som inte är föremål för insatser från individ- och familjeomsorgen kan falla mellan stolarna. Ingen förvaltning har något uttalat uppdrag avseende dessa ungdomar som är i åldern 16-18 år. Bakgrund, problembeskrivning och förslag till uppdrag och finansiering har lämnats till stadsledningskontoret.

Sociala trygghetstjänster för grund- och gymnasieskola

En upphandling avseende sociala trygghetstjänster har genomförts. Avtalet rör tjänster inom det socialt förebyggande arbetet med elever under skoltid i samband med raster eller annan ledighet. Avtalet omfattar grund-, gymnasie- och särskola i Stockholms stad.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

 Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bedömer att målet är uppfyllt.

Arbete för att utveckla karriärvägar för lärare har genomförts under året. Kompetensutvecklingsinsatser har även genomförts för skolledare och andra chefer samt för personal i förskola, skola och skolbarnsomsorg i syfte att bidra till kvalitetshöjning.

Sjukfrånvaron fortsätter att minska och årsmålet 5,5 procent uppnås, bland annat tack vare det särskilda sjukfrånvaroprojektet och satsningar på information om rehabiliteringsprocessen.

Ett 20-tal skolor har anmält sitt intresse för att pröva nya förändrade arbetsmodeller för arbetsorganisation/arbets tid. En partsgemensam grupp fortsätter att stödja och följa skolornas arbete under 2010.

En omfattande utbildningsinsats har genomförts kring det nya lokala samverkansavtalet. 154 av 155 lokala samverkansgrupper har utbildats.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Frisknärvaro (alla nämnder)	36 %	40 %	39%	2009
 Medarbetarindex (alla nämnder)	60	61	60	2009
 Sjukfrånvaro (alla nämnder)	5,5 %	5,5 %	6,5 %	Årsredovisning 2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:**2.4.1 Utbildningsförvaltningen arbetar för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare**

● Uppfylls helt

Kompetensutveckling förskola och skolbarnsomsorg

Förskolepersonal har utbildats till barnskötare, ca 100 deltagare. Samtidigt har ca 50 anställda i förskoleklass och i skolbarnsomsorg studerat till barnskötare under arbetstid. Förvaltningens erbjudande vände sig till fast anställda utan pedagogisk grundutbildning. Förvaltningen avsatte medel för utbildningen medan skolorna stod för de kostnader som uppstod på skolan under den dag i veckan den studerande var borta.

Barnskötare inom förskola med äldre utbildning har erbjudits en fördjupningsutbildning och ca 60 personer har deltagit.

Grundläggande yrkessvenska för pedagoger riktad till personal i förskolan har haft ca 35 deltagare. I utbildning av barnskötare till förskollärare deltar ca 90 personer. Ett arbete med att utveckla karriärvägar för förskolans personal har påbörjats.

Utbildningen till barnskötare har belysts i en uppsats på Stockholms universitet. Resultatet är som även tidigare utvärderingar visat mycket positivt.

Förskolelyftet/Läraryftet

Förskolelyftet startade i september 2009. Alla som sökt utbildningar med start 2009 har fått plats. 15 förskollärare och 9 barnskötare studerar "Förskole-didaktiska perspektiv på språk och matematik för förskollärare/barnskötare".

Lärare med pedagogisk högskoleexamen har under året haft möjlighet att fördjupa och bredda sin kompetens genom att läsa reguljära kurser vid högskolor och universitet eller Skolverkets upphandlade kurser som utgår ifrån läraruppdraget med särskilt fokus på ämnesfördjupning och ämnesdidaktik. Inom förvaltningen finns även lärare som studerat på högre nivå inom den särskilda magistersatsningen. Under året har 604 lärare, varav 282 tidigarelärare och 322 senarelärare, från 134 av Stockholms kommunala skolor studerat inom Läraryftet.

Vanligast är studier inom svenska och språkutveckling men även specialpedagogik är populärt. Det är fortfarande få lärare som studerar inom naturorienterande ämnen men intresset har ökat något sedan 2008 och ligger nu på 10 procent av de studerande. Däremot har intresset för matematik minskat i jämförelse med 2008 och ligger nu på 12 procent av totalen.

Vårterminen 2009 deltog 68 gymnasielärare i Läraryftet. Ämnesområdena i fallande frekvens var specialpedagogik, samhällsorienterande ämnen, praktisk-estetiska ämnen, matematik, språk och naturorienterande ämnen.

Karriärvägar för lärare

Utbildningsnämnden beslutade i juni 2009 om två typer av karriärtjänster – utvecklingslärare och lektorat – som båda kan innehas av lärare i skolan och på central förvaltning. Under hösten har kriterier för befattningarna utarbetats som kommer att implementeras under våren 2010. Ett arbete med att definiera kriterier för erkänt skicklig lärare med portfolio som verktyg har inletts under hösten och kommer att slutföras 2010.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Samverkan med de olika lärosätena i arbetet med VFU har bidragit till att antalet lärarstudenter ytterligare har ökat. Under höstterminen 2009 gjorde ca 2 800 studenter sin VFU i stadens förskolor och skolor varav 7 procent i enskilt drivna förskolor eller fristående skolor. Andelen studenter i förskolan har ökat medan andelen i grundskola och gymnasium är konstant. Under året har särskilda satsningar och utbildningar gjorts tillsammans med Stockholms universitet för att öka VFU-lärares kompetens i att handleda, bedöma och utveckla lärarstudenters professionskunskaper.

Chefsprogrammet

Under året har ett tjugotal nya rektorer tillsatts på grundskolan. Inom gymnasieskolan har ett antal skolledartjänster tillsatts för det pilotprojekt kring ledningsorganisation som bedrivs på gymnasieskolorna Brännkyrka/Bernadotte, S:t Erik/Kista, Södra Latin och Enskede Gård/Stockholms hotell- och restaurangskola.

Vid varje rekrytering görs en organisationsanalys som ligger till grund för den kravspecifikation som upprättas speciellt för varje tjänst. Kravspecifikationen tydliggör vilken kompetens som behövs för varje enskild tjänst. Kvalitetssäkring av rekryteringen sker genom att processen är öppen, strukturerad och känd. Rekryteringen sker i samverkan mellan arbetsgivar- och arbetstagarparterna.

Utvärdering av 128 av förvaltningens chefer – inklusive biträdande rektorer - har under året genomförts med verktygen Farax och 360-gradersmetoden. De fackliga organisationerna har fått information om verktygen.

Under året har juridikutbildningar, basutbildningar för nyanställda chefer, gruppleدارutbildningar för arbetslagsledare i skolan och en rekryteringsutbildning genomförts. Skolledare har blivit utbildade i engelska. Andra utbildningar har varit utbildning i rekrytering för chefer och fackliga organisationer, kommunikationsutbildningar för grundskolans chefer och rektorer, ledningsgruppsutbildningar för skolor och för central förvaltning.

Det nya statliga Rektorsprogrammet har kommit igång under hösten. Den statliga rektorsutbildningen har inte haft någon intagning på två år. Under hösten 2009 påbörjade ca 20 skolledare utbildningen. Till våren 2010 har antagits ytterligare drygt fyrtio.

I samarbete med forskningsinstitutet Kairos Future har genomförts en studie om framtidens skolledarskap som kommer att redovisas under 2010.

Skriftliga chefsuppdrag

Avdelningscheferna inom utbildningsförvaltningen har skriftliga uppdrag från förvaltningsdirektören. Enhetschefer har ännu inte i samtliga fall skriftliga uppdrag från respektive avdelningschef.

Förvaltningen ska se till att samtliga rektorer och enhetschefer under 2010 får skriftliga uppdrag.

Partsamverkan - lärares arbetstid - arbetsorganisation

I samband med tecknandet av HÖK 07 i januari 2008 var parterna Sveriges kommuner och landsting och Lärarnas samverkansråd överens om att tillsätta en arbetsgrupp under ledning av en opartisk ordförande vars främsta uppgift skulle vara att arbeta med frågor rörande lärarnas arbetstider och arbetsinnehåll. Gruppens arbete skulle utgöra ett underlag för nästa avtalsrörelse.

En lokal grupp bildades och i partsarbetet har enighet uppnåtts om definitionen av läraruppdraget. Ett 20-tal skolor har anmält sitt intresse för att pröva nya förändrade arbetsmodeller för arbetsorganisation/arbetstid. För dessa genomfördes ett inspirationseminarium med ett 90-tal deltagare från 17 skolor, varav 12 gymnasieskolor och 5 grundskolor. Varje skola har nu i uppdrag att lokalt forma sitt arbete. Den partsgemensamma gruppen fortsätter sitt arbete genom att stödja och följa skolornas arbete under 2010.

Implementering av nytt samverkansavtal, FAS 05

I februari ingicks en lokal överenskommelse om samverkan på förvaltningen baserat på stadens gemensamma kollektivavtal FAS-05. För att på ett effektivt sätt nå ut med information om det nya avtalet till samtliga samverkansgrupper genomfördes en omfattande utbildningsinsats.

I det första steget utbildades ett 80-tal "piloter" bestående av både arbetsgivar- och arbetstagarföreträdare. Dessa i sin tur utbildade därefter 154 av 155 samverkansgrupper.

Det nya avtalet har också tryckts upp och distribuerats till samtliga anställda.

Lönebildning/löneutveckling

Löneöversynen genomfördes för samtliga förbund under våren 2009 med löneutfall från den 1 april 2009.

Löneökningarna i löneöversynen 2009 har för utbildningsförvaltningen inneburit en ökad lönekostnad med ca 19 mnkr per månad eller 171 mnkr för år 2009 beräknat på tiden 1 april – 31 december. För samtliga tillsvidareanställda var det genomsnittliga utfallet i 2009 års lönerörelse 3,9 procent. I beräkningen har ingen hänsyn tagits till sysselsättningsgrad och eventuell uppehållslönefaktor.

Lönekostnadsökningarna ska relateras till löneavtalet för Lärarnas Samverkansråd som innebar en garanti för förbunden att lägstnivån 10,2 procent skulle uppnås för perioden 2007-2009.

Medarbetarenkät och medarbetarindex

Ca 10 000 anställda vid utbildningsförvaltningen besvarade stadens medarbetarenkät 2009, vilket gav en svarsfrekvens på 80 procent. Nöjd medarbetarindex (NMI) för utbildningsförvaltningen ligger på 60 jämfört med staden totalt som ligger på 62. Det innebär i båda fallen en ökning med två respektive tre enheter jämfört med föregående års resultat.

Utbildningsförvaltningen uppvisar fortfarande ett klart lägre resultat än staden i övrigt inom områdena hälsa och arbetsbelastning. Beträffande arbetsbelastningen upplevs inte tiden räcka till för att hinna med arbetet och tiden till återhämtning anses alltför knapp. I tillägsfrågan om arbetsbelastningen har ökat eller minskat under det senaste året svarar 73 procent av de anställda att den har ökat.

Med anledning av det lägre värdet inom området hälsa har under hösten en hälsostrateg anställts som kommer att arbeta med hälsoarbetet som syftar till friskare medarbetare, aktivare friskvård och sänkta ohälsotal.

I övrigt ligger förvaltningen på samma värden avseende medarbetarindex som staden gemensamt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

För att ge chefer och skyddsombud nödvändiga arbetsmiljökunskaper har under året utbildning hållits vid sex tillfällen omfattande två heldagar. Sammanlagt har 150 personer utbildats samtidigt som många står på kö till kommande utbildningar.

Ett trettiofem inspektionsmeddelanden från arbetsmiljöverket som rör olika former av brister i arbetsmiljön på skolorna har inkommit till förvaltningen. Merparten gäller förelägganden som innebär att åtgärder ska genomföras inom en viss tid. Flertalet brister rör det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) och handlar ofta om fördelningen av arbetsmiljöuppgifter samt avsaknad av handlingsplaner och riskanalyser. Andra områden är bristande rutiner vid våld och hot om våld, problem med arbetsbelastning, buller och ventilation. Vid två enheter är också föreläggandena förenade med vite.

Cheferna får kontinuerligt erbjudande om arbetsmiljöutbildningar. Förvaltningen är referensdeltagare i AFA-försäkringars preventionsprojekt om hot och våld.

Jämställdhetsintegrering - "Program för Hållbar Jämställdhet"

Utbildningsförvaltningen beviljades 3,5 mnkr för perioden juli 2009 till och med december 2010 för att jämställdhetsintegrera utbildningsförvaltningens verksamheter.

Hittills har 90 personer genomgått utbildningen i jämställdhetsintegreringsfrågor; 9 förtroendevalda, 30 chefer och 51 medarbetare på centrala förvaltningen varav 30 män och 60 kvinnor. Information om projektet har också lämnats vid 24 olika tillfällen till totalt ca 300 personer inom utbildningsförvaltningen.

Arbete med metodutveckling av jämställdhetsarbete har påbörjats på 7 grundskolor och 5 gymnasieskolor och kommer att vidareutvecklas under 2010.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Resultatet av jämställdhets- och mångfaldsarbetet 2009 redovisas i bilaga 9 .

Frisknärvaro

Förvaltningens årsmål för 2009 var att frisknärvaron skulle vara 40 procent och resultatet blev 36 procent. Inom utbildningsförvaltningen var 5 696 personer av totalt 15 890 personer inte sjuka någon gång under året.

Sänka sjukfrånvaron

Förvaltningens sjukfrånvaro för 2009 uppgick till 5,5 procent vilket helt överensstämmer med det årsmål som var uppsatt för verksamhetsåret.

Regelverket i sjukförsäkringen har ändrats. Det innebär att möjligheten till sjukpenning har begränsats och fokus har flyttats från sjukdomstillstånd till att ta fram individens arbetsförmåga. Arbetsgivaren har ett stort ansvar att följa upp, driva på arbetet med rehabilitering och där det är möjligt anpassa arbetssituationen. Den enskilda individen har en skyldighet att delta aktivt i sin rehabilitering. Utgångsläget i arbetet med rehabilitering är att personen ska återgå till ordinarie arbetsuppgifter.

De nya regler som gäller från och med 2010 innebär att de arbetstagare som tidigare har riskerat att stå utan sjukpenning kommer att erbjudas aktivitetsbidrag som utbetalas av arbetsförmedlingen.

Förvaltningen startade under 2009 i projektform ett arbete i syfte att söka rehabilitera de som har lång sjukfrånvaro och att förebygga/förhindra att medarbetarna ur arbetssynpunkt hamnar i ohälsa. Personalavdelningen och berörda chefer samarbetar i detta arbete med företagshälsovården, Arbetslivsresurs AB, de fackliga organisationerna och stadens personalstrategiska avdelning samt Försäkringskassan.

I en rapport om förvaltningens sjukfrånvaroprojekt framgår att 118 medarbetare för närvarande ingår i projektet. De har utsetts efter prioriteringar. Samtliga som ingår har erhållit en handlingsplan som bl.a. innehåller en medicinsk arbetsförmågebedömning utfärdad av företagshälsovården. I syfte att påskynda rehabiliteringsprocessen har under senare delen av hösten Arbetslivsresurs engagerats för att konkret stödja berörda chefer i deras rehabiliteringsarbete och rehabiliteringsprocessen har nu påbörjats för samtliga ingående i projektet.

Enligt ursprungsplanen skulle projektet avslutas vid årsskiftet. Då endast ett 20-tal ärenden i projektet är avslutade samt att förvaltningens mål för nästa år är att halvera antalet långtidssjukskrivna, kommer projektet att förlängas minst ett år. Förutom att återstående ärenden i projektet avslutas kommer möjlighet till nyanmälningar att ske. Förvaltningens slutrapport kommer att redovisas efter det att projektet formellt har avslutats.

Under året har en rutin utarbetats för att säkerställa att kontakt tas redan första sjukskrivningsdagen.

Rehabilitering

Arbetsgivaren ska svara för de åtgärder inom sin verksamhet som behövs för en effektiv rehabilitering.

För att säkerställa att verksamheterna arbetar med sjukskrivningar enligt rehabiliteringsprocessen har information om processen getts till förvaltningens chefer.

Tre seminarier i ämnet rehabilitering och arbetsgivarens ansvar genomfördes under hösten för att förtydliga försäkringskassans rehabiliteringskedja och stadens rehabiliteringsprocess. Seminarierna vände sig i första hand till rektorerna som har personal- och budgetansvar. Liknande seminarier kommer att erbjudas förvaltningens övriga chefer med rehabiliteringsansvar under våren 2010.

I dagliga kontakter med cheferna diskuteras också processen och vad som förväntas av verksamheterna i de olika stegen.

Enligt rehabiliteringsprocessen ska chefen, helst inom en månad, ta fram en plan för åtgärder på arbetsplatsen. Planen ska innehålla orsakerna till problemet och lösningar som kan fungera på sikt. Planen för åtgärder på arbetsplatsen tas fram genom ett samtal mellan chefen och medarbetaren. Chefen informerar medarbetaren om att även facklig representant kan vara med vid samtalet. Vid behov konsulteras även personalfunktionen och företagshälsovården. Chefen är sammankallande, gör dagordning, leder mötet och dokumenterar.

Beträffande statistik kring hur många anställda som år 2009 befann sig i de olika stegen i rehabiliteringsprocessen, se bilaga 3.

Personalförändringar

Totalt har antalet tillsvidareanställda i förvaltningen under året minskat med 250 anställda till 13 026 i december 2009. Jämfört med januari 2008 då antalet tillsvidareanställda var 13 623 är det en minskning med närmare 600 anställda. Minskningen beror framför allt på att cirka 300 anställda inom svenska för invandrare (sfi) överfördes till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden den 1 januari 2009 samt att det totala elevantalet sjunkit i kommunal grund- och gymnasieskola vilket medfört personalneddragningar på skolor.

Omställning/personalplanering

Det totala relevanta antalet i kommunal grund- och gymnasieskola har minskat vilket fått till följd att många skolor genomfört neddragning av personal, totalt ca 250 tjänster. Flertalet anställda har kunnat erbjudas antingen ny tjänst i annan skola, pension eller avgångslösning, vilket har inneburit att få anställda blivit föremål för övertalighet.

Under året har 30 personer blivit preciserat och konstaterat övertaliga enligt Stockholms stads kollektivavtal för hantering av övertalig personal, KOA. Av dessa var majoriteten - 75 procent - lärare, modersmålslärare och modersmåls-tränare som arbetar hel- eller deltid. Totalt blev lönekostnaden för dessa ca 4 mnkr varav för grundskolan 2,8 mnkr och för gymnasieskolan 1,2 mnkr.

Omställningsarbetet har utvärderats tillsammans med rektorer och fackliga företrädare. Slutsatsen är att utbildningsförvaltningen endast i undantagsfall behövt använda kollektivavtalet för övertalighet, vilket visar att en god personalplanering ger effekt både ekonomiskt och personalpolitiskt.

Förvaltningen beviljade under året 76 personer avgångsersättning. Kostnaden för detta uppgår till totalt ca 27,1 mnkr.

Särskild avtalspension beviljades 14 personer inom förvaltningen varav 8 avtalspensioner finansierades av stadsledningskontoret. Kostnaden för förvaltningen blev 2,6 mnkr.

Öka andelen speciallärare

2008

Befattning, antal per den 31 december	Grundskola	Särskola
Lärare specped	359	46
Specialpedagog	64	14
Specialpedagog med ferier	64	13
Totalt 560	487	73
Andel speciallärare, procent	8,6	47,7

2009

Befattning, antal per den 31 december	Grundskola	Särskola
Lärare specped	327	37
Specialpedagog	61	11
Specialpedagog med ferier	66	14
Totalt 516	454	62
Andel speciallärare, procent	8,2	42,8

Förutom ovanstående lärare finns framför allt inom särskolan också andra befattningar där personalen även har specialpedagogisk utbildning.

Andelen speciallärare minskar något i såväl grundskola som särskola.

Speciallärarnas genomsnittsålder är hög, vilket får till följd att yrkesgruppen har hög pensionsavgång. Ämnet specialpedagogik är mycket populärt inom Lärarlyftet. Av de 604 lärare som under 2009 studerade inom Lärarlyftet läste 106 lärare ämnen inom specialpedagogik.

För gymnasieskolan kan ingen statistik anges, befattningen speciallärare finns inte angiven i gymnasieskolans statistik. På grund av att staden saknar ett personalsystem syns inte vilken utbildning/behörighet lärare har. I nuvarande system syns endast vilken befattning personen är anställd på.

Elevantalet i de kommunala grundskolorna (stockholmselever och elever från andra kommuner) är i princip oförändrat mellan 2008 och 2009 medan elevantalet i den kommunala obligatoriska särskolan ökat något.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls.

Nämnden redovisar ett nettoöverskott om 179,2 mnkr före och 72,0 mnkr efter resultatdispositioner. En felaktig prestationsjustering 8,2 mnkr återredovisas och ombudgetering begärs med 1,7 mnkr för sjukfrånvaroprojektet. Kvarvarande nettoöverskott uppgår till 62,1 mnkr.

Enheternas budgethållning har förbättrats jämfört med 2008. Åtgärder för att komma tillrätta med brister i prognossäkerheten har genomförts och fortsätter också 2010.

Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna har minskat något medan de administrativa kostnadernas andel är oförändrad, jämfört med årsmålen.

Utbildningsförvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningar för att få ett flexibelt och effektivt lokalutnyttjande. Beslut har fattats om avveckling av lokaler och om effektivare användning av befintliga lokaler.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Nämnden redovisar ett nettoöverskott efter bland annat resultatdispositioner om 62,1 mnkr. Avvikelsen mot budget uppgår till ca 5 promille.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens □ budgetföljsamhet efter tekniska justeringar	Redovisas av SLK	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Nämndens ● budgetföljsamhet före tekniska justeringar	99,4 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

NÄMNDMÅL:

3.1.1 Utbildningsnämnden ökar kostnadsmedvetenheten och prognossäkerheten

● Uppfylls helt

Förvaltningen kan utifrån bokslutet konstatera att prognossäkerheten har förbättrats jämfört med föregående år. Det gäller såväl skolor som centrala enheter och avdelningar. Resultatet efter fonder har förbättrats med 27,0 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Förbättringen beror huvudsakligen på att intäkterna ökat med 19,8 mnkr avseende yrkesvux. Eftersom utbildningarna pågår under minst ett år sker utbetalningen till externa anordnare först år 2010. När tertialrapport 2 gjordes var det osäkert om statsbidraget skulle periodiseras eller eventuellt återredovisas i bokslutet. Nämnden valde därför att inte redovisa intäkten i sin prognos.

Prognosen i november avviker mot budget med cirka 70,0 mnkr före fonder vilket är 30,0 mnkr bättre än 2008, dock är variationen mellan enheterna större än föregående år. Analysen av resultatet har visat på områden där förbättringar kan göras för att hitta bättre och säkrare prognosinstrument. Bland annat kommer förvaltningen att fortsätta arbetet med att titta på hur förvaltningen bör beräkna intäkter för interkommunala elever.

Förvaltningen har under året även förbättrat underlag för att prognostisera kostnader för övertalighet, pensionsavgångar och andra personalrelaterade kostnader.

När det gäller att stödja skolorna i deras prognosarbete kommer förvaltningen att fortsätta arbetet med att förbättra mallar och underlag samt att öka kunskapen kring rapporter i analysystemet Business Objects och webb-info.

Avvikelsena mot budget är i reella tal mycket pengar men i relativa tal inte stora belopp. Det är viktigt att komma ihåg storleken på verksamheten och att små negativa avvikelser per enhet får stora konsekvenser på aggregerad nivå, något som bland annat förvaltningsledningen måste ha beredskap för.

De allra flesta skolor i staden lever upp till målet att klara sin ekonomi, men några har problem att klara ekonomi i balans. I dessa skolor genomförs ekonomidialoger av respektive verksamhetsavdelning.

Ekonomidialogerna inom grundskolan handlar om att genom konsultation och med hjälp av berörda rektorers egna analyser, vara bollplank till rektorerna och återkopplare till uppdragsgivaren. Syftet med projektet är att öka rektors förmåga att inom ramen för sin årliga budget uppnå förväntat resultat. När effektiviseringsmöjligheterna identifierats tillsammans med berörda rektorer leder det oftast till att rektorerna börjar anpassa verksamheten. I några skolor har effektiviseringen gått mycket snabbt.

Gymnasiechefen följer varje månad upp skolornas ekonomiska läge. De skolor som har eller prognostiserar ett underskott ska lämna handlingsplaner för en budget i balans. Möten för uppföljning av handlingsplanerna genomförs kontinuerligt.

För en ökad prognossäkerhet krävs att gymnasieskolorna har likadana redovisnings- och uppföljningsrutiner för ekonomin, främst för undervisningskostnaderna. En arbetsgrupp med rektorer och medarbetare på förvaltningen har tagit fram

en modell. Syftet är en tydligare redovisning av kostnader för att kunna göra jämförelser mellan skolor och program Denna modell ska vidareutvecklas.

En fortsatt utveckling att öka prognossäkerheten har under året arbetats fram även inom vuxenutbildningen. Månatliga rapporter tas fram med antal studerande inom egen regi jämfört med upphandlad verksamhet och antal studerande inom yrkesvux.

3.1.2 Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Utfall jämfört med budget

DRIFTVERKSAMHET	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Summa kostnader	13 580,3	13 558,7	21,6
Drift och underhåll	13 546,5	13 527,0	19,5
Kapitalkostnader	33,8	31,7	2,2
Summa intäkter	-1 549,9	-1 707,4	157,5
NETTOUTFALL	12 030,4	11 851,2	179,1
Ingående resultatfond från 2008			107,5
Resultatöverföring till 2010			-214,6
NETTOUTFALL EFTER			72,0
RESULTATFOND			
Prestationsjustering			-8,2
Ombudgetering			-1,7
JUSTERAT NETTOUTFALL			62,1
INVESTERINGSVERKSAMHET	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Investeringsutgifter	90,0	55,7	34,3

Utbildningsnämnden redovisar ett nettoöverskott om 179,1 mnkr före och 72,0 mnkr efter resultatdispositioner. I överskottet ingår en felaktig prestationsjustering om 8,2 mnkr som ska återredovisas. Utöver detta begärs ombudgetering med 1,7 mnkr för sjukfrånvaroprojektet. Kvarvarande nettoöverskott efter resultatdispositioner uppgår då till 62,1 mnkr, vilket motsvarar 5 promille av nämndens nettobudget.

Överskottet på intäktssidan uppgår till 157,5 mnkr och beror på ökade interkommunala intäkter, försäljning av verksamhet samt statsbidrag. Det har funnits osäkerhet om hur statsbidrag från Skolverket avseende yrkesvux och projekt inom grundskolan skulle hanteras i bokslutet.

På kostnadssidan uppgår överskottet till 21,6 mnkr och finns främst inom verksamhetsavdelningarna. Överskottet beror på att enheterna under året prognostiserat underskott och avdelningarna därför sparar en buffert för att möta detta underskott.

Avsatta reserver har inte behövt utnyttjas då enheterna visat ett betydligt bättre resultat i bokslutet än i de prognoser de lämnat under året.

Kommentarer till utfall samt kostnads- och intäktsutvecklingen per verksamhetsområde återfinns under rubriken Bokslut per verksamhetsområde. Antal barn, elever och studerande 2009 framgår i bilaga 2.

Omslutningsförändringar

Nämnden har under året beslutat om omslutningsförändringar motsvarande 1 016,4 mnkr. Faktiska omslutningsförändringarna uppgick till 1 175,7 mnkr. Omslutningsökningen beror huvudsakligen på ökade statsbidrag för yrkesinriktad gymnasial utbildning och för utvecklingsprojekt inom grundskolan, ökade intäkter för försäljning av verksamhet och ökade intäkter för fritidsklubbar.

Utfall jämfört med prognostiserat utfall i tertialrapporter

I nedanstående tabeller redovisas prognostiserade nettokostnader innan resultatdispositioner i årets tertialrapporter och utfall i bokslut 2009. Kommentarer till avvikelser mellan utfall och prognoser återfinns under respektive verksamhetsområde.

NETTOKOSTNADER	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Drift och underhåll	11 942,2	11 943,3	11 819,6
Kapitalkostnader	28,5	37,8	31,7
Totalt	11 970,7	11 981,1	11 851,2

NETTOKOSTNADER	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	90,0	80,0	55,7

NETTOAVVIKELSER	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Drift och underhåll	42,8	63,1	176,9
Kapitalkostnader	0,0	-3,9	2,2
Totalt	42,8	59,2	179,1

NETTOAVVIKELSER	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut
Investeringsutgifter	0,0	10,0	34,3

Kostnads- och intäktsutveckling

KOSTNADS & INTÄKTSUTVECKLING	2009	2008	AVVIKELSE
Kostnader			
Förskola	1 848,9	1 693,8	155,1
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	7 861,5	7 580,9	280,5
Obligatorisk särskola	339,7	333,1	6,6
Gymnasieskola	2 720,0	2 626,0	94,1
Gy särskola	172,5	160,8	11,8
Utbildning för vuxna	303,7	480,0	-176,4
Nämnd och övergripande verksamhet	312,5	297,5	15,0
Summa kostnader	13 558,7	13 172,1	386,6
Intäkter			
Förskola	-430,2	-404,3	-25,9
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	-606,1	-569,7	-36,4
Obligatorisk särskola	-40,3	-34,2	-6,1
Gymnasieskola	-468,2	-463,2	-5,0
Gy särskola	-44,1	-44,7	0,6
Utbildning för vuxna	-94,0	-75,1	-18,9
Nämnd och övergripande verksamhet	-24,5	-44,0	19,5
Summa intäkter	-1 707,4	-1 635,3	-72,1
Netto	11 851,2	11 536,8	314,5

INVESTERINGSVERKSAMHET	2009	2008	AVVIKELSE
Investeringsutgifter	55,7	29,3	26,4

Driftverksamhet, mnkr	2009	2008	AVVIKELSE
Intäkter			
Statsbidrag	-628,3	-551,5	-76,8
Lokalintäkt	-34,6	-26,2	-8,3
Försäljning av verksamhet	-789,1	-764,9	-24,2
Övriga intäkter	-255,4	-292,7	37,3
Summa intäkter	-1 707,4	-1 635,3	-72,1
Kostnader			
Personalkostnader	5 896,8	5 807,8	89,0
Lokalkostnader	1 613,9	1 592,2	21,8
Entreprenader och köp av verks.	5 143,5	4 871,3	272,2
Övriga kostnader	872,8	873,1	-0,4
Kapitalkostnader	31,7	27,6	4,0
Summa kostnader	13 558,7	13 172,1	386,6
Netto	11 851,2	11 536,8	314,5

Utbildningsnämndens nettokostnader har ökat med 314,5 mnkr jämfört med 2008, vilket motsvarar en ökning på 2,7 procent. Intäktssidan har ökat med 72,1 mnkr och kostnadssidan med 386,6 mnkr.

Utbildningsförvaltningens totala lönekostnad 2009 inklusive personalförsäkring uppgår till 5 813,0 mnkr vilket är en ökning med 89,0 mnkr jämfört med 2008. Årets löneökningar för perioden april till december uppgick till 171,0 mnkr. För samtliga tillsvidareanställda var det genomsnittliga utfallet i 2009 års lönerörelse 3,9 procent.

Antalet tillsvidareanställda i förvaltningen har under året minskat med 250 anställda till 13 026 i december 2009.

3.1.3 Bokslut per verksamhetsområde

DRIFTVERKSAMHET	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Kostnader			
Förskola	1 828,2	1 848,9	-20,7
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	7 831,7	7 861,5	-29,8
Obligatorisk särskola	359,2	339,7	19,6
Gymnasieskola	2 746,3	2 720,0	26,2
Gy särskola	169,6	172,5	-2,9
Utbildning för vuxna	289,6	303,7	-14,0
Nämnd och övergripande verks.	355,7	312,5	43,2
Summa kostnader	13 580,3	13 558,7	21,6
Intäkter			
Förskola	-432,4	-430,2	-2,2
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	-485,6	-606,1	120,5
Obligatorisk särskola	-26,5	-40,3	13,8
Gymnasieskola	-473,4	-468,2	-5,2
Gy särskola	-40,9	-44,1	3,2
Utbildning för vuxna	-74,4	-94,0	19,6
Nämnd och övergripande verks.	-16,7	-24,5	7,8
Summa intäkter	-1 549,9	-1 707,4	157,5
Netto	12 030,4	11 851,2	179,1
Resultat från 2008			107,5
Resultat till 2010			-214,6
Nettoutfall efter resultatfond			72,0
Prestationsjustering			-8,2
Ombudgetering			-1,7
Justerat nettoutfall			62,1

Netto

DRIFTVERKSAMHET	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Förskola	1 395,8	1 418,6	-22,8
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	7 346,1	7 255,4	90,7
Obligatorisk särskola	332,7	299,3	33,4
Gymnasieskola	2 272,9	2 251,9	21,0
Gy särskola	128,7	128,4	0,2
Utbildning för vuxna	215,2	209,7	5,5
Nämnd och övergripande verks..	339,0	288,0	51,1
Netto	12 030,4	11 851,2	179,1
Resultat från 2008			107,5
Resultat till 2010			-214,6
Nettoutfall efter resultatfond			72,0
Prestationsjustering			-8,2
Ombudgetering			-1,7
Justerat nettoutfall			62,1

Förskoleverksamhet

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Förskola	1 395,8	1 418,6	-22,8

Utfall jämfört med budget

Förskoleverksamheten som helhet visar ett nettounderskott på 22,8 mnkr. Underskottet beror framförallt på högre kostnader för utbetalning av peng för barn i enskilt drivna förskolor. Den schablonbudget nämnden får från kommunfullmäktige baseras på genomsnittet av antalet inskrivna barn vid avläsningarna i mars och september. Utbetalning till anordnare av enskilt driven förskoleverksamhet sker utifrån aktuellt barnantal varje månad. Fler inskrivna barn efter avläsnings-tillfällena ger därför högre kostnad än budget.

Utfall jämfört med 2008

Nettokostnaderna för förskoleverksamheten har ökat med 129,2 mnkr mellan 2008 och 2009. Jämfört med 2008 har barnantalet i enskild regi och i annan kommun ökat med 921 barn vilket är den främsta orsaken till de ökade kostnaderna.

Utfall jämfört med prognos

Bokslutet visar en försämring med 6,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Försämringen beror på en högre ökning av barnantalet efter septemberavläsningen än vad som prognostiserades i tertialrapport 2.

Grundskola och skolbarnsomsorg

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Grundskola och skolbarnsomsorg	7 346,1	7 255,4	90,7

Utfall jämfört med budget

Grundskoleverksamheten inklusive skolbarnsomsorgen redovisar ett nettoöverskott om 90,7 mnkr före och 18,7 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet beror främst på ökade intäkter för interkommunala elever, bidrag från Skolverket och Lärarlyftet. Dessutom har hyreskostnaderna inte varit så höga som budgeterat. Enheternas personalkostnader har varit lägre under året som följd av de neddragningar som har gjorts för att anpassa organisationen till verksamheten. Även grundskolestaben har varit återhållsam under året för att kunna ha en reserv att täcka anslagsenheternas prognostiserade underskott. Kostnader för enskilt driven skolbarnsomsorg, fristående grundskolor och andra kommuners grundskolor är lägre än budgeterat och redovisar ett överskott om 5,0 mnkr. Överskottet beror främst på färre inskrivna barn inom enskilt driven skolbarnsomsorg.

Utfall jämfört med 2008

Nettokostnaden för verksamhetsområdet grundskola inklusive skolbarnsomsorg har ökat med 244,2 mnkr 2009 jämfört med bokslutet år 2008. Det är en ökning på cirka 3,5 procent. Kostnaderna har ökat med 280,6 mnkr och intäkterna med 36,4 mnkr. Kostnadsökningen beror främst på ökade personalkostnader och ökade kostnader för entreprenader. Intäktsökningen hänförs till allt till ökade föräldraintäkter inom skolbarnsomsorgen och ökade bidrag från Skolverket. Jämfört med 2008 har barnantalet ökat i enskild regi och i annan kommun ökat med 222 vilket är den främsta orsaken till de ökade kostnaderna för enskilt driven verksamhet.

Utfall jämfört med prognos

I likhet med tidigare år har osäkerheten kring prognosarbetet inneburit att det har skapats reserver både ute på enheterna och på grundskolestaben. På enheterna har det delvis varit en medveten strategi att skapa en buffert inför 2010 då ett ekonomiskt osäkrare läge förutspås. Både enheterna och staben har i bokslutet gått bättre än prognostiserat vilket innebär att enheterna tar med sig ett större överskott till 2010 jämfört med prognosen i tertiärrapport 2. Grundskolestaben har skapat ett överskott för att täcka anslagsenheternas underskott och de resultatenheters underskott som överstiger 5 procent. Nettoutfallet av de underskott som skulle täckas blev 54,9 mnkr och täcks av stabens överskott som uppgick till 91,4 mnkr.

Under 2010 kommer arbetet med att stödja enheterna med den ekonomiska uppföljningen och prognosarbetet att fortsätta för att förbättra prognossäkerheten.

Jämfört med tertiärrapport 2 ökade överskottet i bokslutet för enskilt driven skolbarnsomsorg på grund av något lägre barnantal än förväntat under hösten. Fri-

stående skolor redovisar i bokslutet ett underskott jämfört med ett tidigare prognostiserat överskott på 4,0 mnkr. Prognossvårigheterna för enskilt driven verksamhet förväntas minska när integrationen mellan Bosko och ekonomisystemet är fullt genomförd.

Gymnasieskola

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Gymnasieskola	2 272,9	2 251,9	21,0

Utfall jämfört med budget

Gymnasieverksamheten redovisar ett nettoöverskott om 21,0 mnkr före och ett underskott om 0,3 mnkr efter resultatdispositioner. Kostnaderna blev 26,2 mnkr lägre och intäkterna 5,2 mnkr lägre än budget. Intäktsavvikelsen beror på att utvecklingsmedel inte sökts från f.d. kompetensfonden. Kostnadsavvikelsen beror på minskade hyreskostnader, 10,6 mnkr, minskade kostnader för avskrivningar och internränta, 9,2 mnkr, minskade kostnader för konsulttjänster på central administration, 1,1 mnkr samt minskade kostnader för köp av verksamhet och entreprenader på gymnasieavdelningen, 5,3 mnkr. Kostnaden för fristående gymnasieskolor har varit 4,3 mnkr högre än budget vilket beror på ett ökat elevantal. Stockholms elever i andra kommuner har gett ett underskott om 0,6 mnkr.

Utfall jämfört med 2008

2008 redovisade verksamheten ett underskott om 5,6 mnkr. År 2008 redovisade gymnasieskolorna ett underskott om 3,0 mnkr att jämföra med årets överskott om 13,5 mnkr. Skolornas arbete med att anpassa verksamheten till ett minskat elevantal har gett resultat. Gymnasiepengen ökade 2009 med i snitt 6,2 procent vilket bidragit till skolornas förbättrade resultat. År 2009 har 26 850 stockholms elever gått i gymnasial utbildning, vilket är cirka 500 fler än 2008. Antalet elever i egen regi har minskat med cirka 90, antalet elever i fristående skolor har ökat med cirka 400 elever och antalet elever i andra kommuner/landsting har ökat med cirka 170 elever.

Utfall jämfört med prognos

Verksamheten redovisar ett bättre resultat än vad som har prognostiserats under året. Gymnasieskolorna visar i sina prognoser stor försiktighet. Osäkerheten över hur de budgethållningsåtgärder som vidtas under året kommer att påverka skolans slutresultat är stor.

Utbildning för vuxna

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Utbildning för vuxna	215,2	209,7	5,5

Utfall jämfört med budget

Verksamhetsområdet redovisar ett nettoöverskott om 5,5 mnkr. Av överskottet hänför sig drygt 7,8 mnkr till den gymnasiala vuxenutbildningen och 2,0 mnkr till särvox. Grundläggande vuxenutbildning redovisar ett underskott om 4,3 mnkr. Överskottet inom den gymnasiala vuxenutbildningen beror på att delar av kostnaderna för yrkesinriktad gymnasial yrkesutbildning (yrkesvux) uppstår först under år 2010 och att det statsbidrag nämnden fått under 2009 inte får periodiseras i bokslutet. Överskottet inom särvox beror på minskade kostnader för personal och ökade internkommunala intäkter. Underskottet inom den grundläggande vuxenutbildningen avser lokalkostnader.

Utfall jämfört med 2008

Nettokostnaden för verksamhetsområdet utbildning för vuxna uppgår i bokslut 2009 till 209,7 mnkr. Det är en minskning med 196,0 mnkr jämfört med år 2008 och beror framför allt på att svenska för invandrare (sfi) överfördes till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden den 1 januari 2009. För den vuxenutbildning som finns kvar inom utbildningsnämndens ansvarsområde har nettokostnaden ökat med 12,8 mnkr jämfört med 2008. Intäkterna har ökat med 28,6 mnkr och kostnaderna med 41,4 mnkr. Av intäktsökningen avser merparten, 21,0 mnkr, statsbidrag för yrkesvux och kvalificerad yrkesutbildning, 3,4 mnkr ökade hyresintäkter för andrahandsuthyrning och 4,2 mnkr ökade intäkter för försäljning av verksamhet. Kostnadsökningen beror främst på ökade personalkostnader och ökade kostnader för köp från externa anordnare som en följd av den statliga satsningen på yrkesvux.

Utfall jämfört med prognos

Överskottet inom utbildning för vuxna har inte redovisats i samband med tertiärrapporterna under 2009. Detta beror framför allt på att det funnits osäkerhet om hur statsbidraget för yrkesvux skulle hanteras i samband med bokslutet och hur stor del av vuxenutbildningens ordinarie kursutbud som föll inom ramen för yrkesvux. Under december månad kunde konstateras att nämnden inte behövde återredovisa någon del av statsbidraget om 19,7 mnkr eftersom antalet studerande som påbörjat sin utbildning var i nivå med de 395 platser staden beviljats bidrag för.

Särskola

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Obligatorisk särskola	332,7	299,3	33,4

Utfall jämfört med budget

Obligatoriska särskolan redovisar ett nettoöverskott om 33,4 mnkr. Av överskottet avser 1,2 mnkr kostnaden för elever i fristående och andra kommuners skolor. I detta överskott ingår en felaktig prestationsjustering om 4,4 mnkr som föreslås återredovisas i bokslutet. En högre genomsnittskostnad för särskoleelever i andra kommuner har medfört ökade kostnader med 3,2 mnkr. Obligatoriska särskolan i egen regi redovisar ett överskott om ca 32,2 mnkr vilket till stor del beror på att kostnader för särskolan delvis redovisas under verksamhetsområde grundskola.

Utfall jämfört med 2008

Nettokostnaderna för särskolan har ökat med 0,5 mnkr mellan 2008 och 2009. Jämfört med 2008 har intäkterna för obligatoriska särskolan i egen regi ökat med 11,9 mnkr främst på grund av ökade intäkter för korttidstillsyn. Kostnaden för lokalhyror för särskolor i egen regi har minskat med 3,8 mnkr. Antalet stockholmselever i obligatoriska särskolan har under 2009 varit ca 930 elever jämfört med ca 910 elever 2008.

Utfall jämfört med prognos

Utfallet i bokslutet avviker inte nämnvärt från prognosen i tertialrapport 2.

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Gymnasiesärskola	128,7	128,4	0,2

Utfall jämfört med budget

Gymnasiesärskolan redovisar ett överskott om 0,2 mnkr. Verksamheten i egen regi redovisar ett överskott om 1,0 mnkr. Gymnasieavdelningen visar ett underskott om cirka 1,5 mnkr vilket kan förklaras av ökade hyreskostnader samtidigt som skolorna i egen regi visar ett överskott om cirka 2,5 mnkr. Kostnaden för elever i fristående skolor och i andra kommuner har blivit cirka 0,8 mnkr högre än budgeterat. Elevpengen för gymnasiesärskolan inklusive tilläggsbeloppet ökade i genomsnitt med 4,7 procent jämfört med 2008. Antalet stockholmselever i gymnasiesärskolan har under 2009 varit cirka 390 elever vilket är cirka 10 fler än 2008.

Utfall jämfört med 2008

Kostnaderna för gymnasiesärskolan har ökat med 11,8 mnkr jämfört med år 2008. Ökningen beror främst på ökade hyreskostnader efter ombyggnationer och att kostnaden för elever i fristående skolor och i andra kommuner ökat. Intäkterna har minskat med 0,6 mnkr sedan föregående år beroende på att antalet elever från andra kommuner minskat.

Utfall jämfört med prognos

Differensen mellan tertialrapporterna och utfallet beror främst på variationer i elevantalet.

Nämnd och övergripande verksamhet

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Nämnd och övergripande verksamhet	339,0	288,0	51,1

Utfall jämfört med budget

Verksamhetsområdet redovisar ett nettoöverskott om 51,1 mnkr. Överskottet på kostnadssidan uppgår till 43,2 mnkr och beror i huvudsak på att nämndens reserv inte utnyttjats fullt ut under året och att kostnaderna inför införandet av GS-IT blivit lägre än förväntat. Resterande överskott beror på ökade intäkter för e-tjänstprogrammet och ökade ränteintäkter.

Utfall jämfört med 2008

Nettokostnaden för verksamhetsområdet nämnd- och förvaltningsadministration uppgår i bokslut 2009 till 288,0 mnkr. Det är en ökning med 34,5 mnkr jämfört med år 2008. Intäktsminskningen, 19,5 mnkr, ligger huvudsakligen på enheterna och beror på att plusjobben avslutades under år 2008. Kostnadsökningen, som uppgår till 15,0 mnkr, beror främst på prisökningar för IT-systemen och telefoni.

Utfall jämfört med prognos

Resultatet i bokslutet har förbättrats med 26,9 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Ett framflyttat införande av GS-IT har medfört minskade IT-kostnader. Minskade kostnader för projekt och ett minskat utnyttjande av nämndens reserv förklarar resten av förbättringen.

3.1.4 Resultatenheter

INGÅENDE FOND	
Grundskola	
Ingående fond resultatenheter 2009	128,9
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2008	-34,3
Totalt ingående fond grundskola	94,6
Gymnasieskola	
Ingående fond resultatenheter 2009	18,9
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2008	-8,0
Totalt ingående fond gymnasieskola	10,9
Övriga	
Ingående fond uppdragsavdelningen	2,0
TOTALT INGÅENDE FOND	107,5
UTGÅENDE FOND	
Grundskola	
Resultatenheter med överskott (78)	174,4
Resultatenheter med underskott (8)	-7,7
Resultatenheter med fond +/-0 (1)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	166,7
Gymnasieskola	
Resultatenheter med överskott (12)	32,2
Resultatenheter med underskott (0)	0,0
Totalt utgående fond	32,2
Övriga	
Utgående fond uppdragsavdelningen	15,7
TOTALT UTGÅENDE FOND	214,6

Samtliga resultatenheter redovisas i bilaga 3 och anslagsenheter i bilaga 4.

Resultatenheterna har med sig en ingående fond om 107,5 mnkr i överskott, inklusive avvecklade resultatenheternas underskott om 42,7 mnkr. De avvecklade resultatenheternas underskott täcks av överskott inom driftsbudgeten.

Resultatenheternas utgående fond uppgår till 214,6 mnkr, vilket fördelar sig med ett överskott om 222,4 mnkr och ett underskott om 7,7 mnkr. Den utgående fonden föreslås bli överförd till utbildningsnämnden 2010.

Grundskolor

Grundskolan hade 87 resultatenheter under 2009. Av dessa redovisar 64 överskott eller ingen avvikelse jämfört med budget och 23 stycken redovisar underskott. Totalt redovisar resultatenheterna ett överskott om 40,8 mnkr. Enheterna hade en ingående fond om 128,9 mnkr och redovisar en utgående fond om 166,7 mnkr.

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning kommer Aspuddens skola samt Hägerstensåsens/hamnens skolor att i bokslutet avvecklas som resultatenheter till följd av att de har redovisat underskott två år i rad. Under 2009 avvecklades också Sturebyskolan och Bredbyskolan som resultatenheter. En stor förbättring angående budgethållning kan konstateras jämfört med 2008 då 17 st resultatenheter avvecklades.

Abrahamsbergsskolan och Hässelby Villastads skola har redovisat överskott två år i rad och inrättas enligt beslut i VP 2010 som resultatenheter 2010.

Grundskoleavdelningen kommer även under 2010 att fortsätta arbetet med att noga följa den ekonomiska utvecklingen både på enhets- och verksamhetsnivå. Uppföljningar kommer att göras varje månad för att möjliggöra åtgärder i ett tidigt skede på de enheter som signalerar underskott. De specifika ekonomidialoger som påbörjades under 2009 med anslagsenheter som redovisar underskott kommer att fortsätta 2010. Dessa ska hjälpa enheterna att göra en analys av verksamheten och på så vis kunna ta fram lämpliga åtgärder.

Gymnasieskolor

Resultatenheterna redovisar ett överskott om 13,6 mnkr före och 0,7 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna hade med sig en ingående fond om 19,3 mnkr och för med sig en utgående fond om 32,2 mnkr.

Anslagsenheter hade med sig en ingående fond om minus 8,4 mnkr. Av gymnasieskolans 25 enheter är 12 resultatenheter. Av dessa visar 3 skolor underskott och 9 visar överskott. Bernadotte/Brännkyrka gymnasium, Bromma gymnasium och Kista/St Eriks gymnasium har redovisat överskott två år i rad och inrättas enligt beslut i VP 2010 som resultatenheter 2010.

Övriga

Uppdragsavdelningen är från och med 2009 en resultatenhet. Avdelningens ingående fond uppgår till 2,0 mnkr och den utgående till 15,7 mnkr. Det stora överskottet förklaras av ett sent inkommet uppdrag från kvalitets- och ekonomisavdelningen gällande GS-IT, vilket kommer att pågå även under del av 2010.

3.1.5 Analys av balansräkning

BALANSRÄKNING	2009	2008	AVVIKELSE
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	104,2	77,0	27,2
Maskiner och inventarier	104,2	77,0	27,2
Omsättningstillgångar	1 105,9	938,5	167,4
Kundfordringar	277,9	104,7	173,2
Diverse kortfristiga fordringar	7,3	15,8	-8,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	819,6	815,5	4,1
Kassa och bank	1,0	2,5	-1,5
Summa	1 210,1	1 015,5	194,6
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-287,4	-124,5	-162,9
Kortfristiga skulder	-922,7	-891,0	-31,7
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-7,9	-17,5	9,6
Leverantörsskulder	-768,9	-752,6	-16,3
Övriga kortfristiga skulder	-13,7	-13,9	0,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-132,2	-107,0	-25,2
Summa	-1 210,1	-1 015,5	-194,6

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner, övertid och mertid samt övriga kostnader och intäkter utifrån enheternas uppdrag. Förvaltningen har, precis som tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 000 kr eller högre.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 27,0 mnkr jämfört med 2008. Detta beror främst på att staden ändrat sin investeringspolicy. Från och med 2009 är det inte längre tillåtet att bekosta investeringar med driftmedel.

Kundfordringarna har ökat med 173,0 mnkr, vilket beror på att debiteringar av interkommunal ersättning har skickats först i december 2009. Debiteringar till andra förvaltningar har minskat med 20,0 mnkr. Övriga debiteringar ligger på samma nivå som 2008. Osäkra kundfordringar har minskat med 19,0 mnkr. Minskningen beror på att interkommunala fakturor bokas som osäkra någon månad senare än föregående år, då fakturering skett senare. De osäkra fordringarna avseende föräldraavgifter för skolbarnsomsorg har ökat med 0,9 mnkr till 2,5 mnkr.

De kortfristiga fordringarna har minskat med 8,0 mnkr. Statsbidrag och EU-medel ligger på samma nivå som 2008 med en total fordran på 5 mnkr. Under kortfristiga fordringar finns fordringar på personal där löneskulderna under 2009 har ökat med 1,3 mnkr. Det är en ökning på 72 procent jämfört med 2008 som hade en ökning

på 238 procent. En rutin för hantering av löneskulder har tagits fram under våren 2009.

De förutbetalda kostnaderna ligger kvar på samma nivå som 2008 med 798,4 mnkr. Beloppet avser kostnader för hyror samt ersättning till privata förskolor för kvartal 1 2010. Upplupna intäkter och övriga interimfordringar har ökat med cirka 5,0 mnkr, vilket beror på intäkter som inte fakturerats.

Skulder

Förändringen av eget kapital beror på att den totala resultatfonden ökat. Även förändringen av resultatfonderna redovisas här. Nämndens skuld till enheterna uppgår till 214,6 mnkr i bokslut 2009.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat med nästan 10,0 mnkr. Minskningen beror på att förvaltningen 2008 hade en inbetalning på 10,0 mnkr med hänvisning till fel fakturanummer en av de sista dagarna i december. Den var inte utredd till bokslutet var klart. Outredda intäkter har ökat med cirka 2,0 mnkr.

Leverantörsskulder har ökat med 16,0 mnkr. Leverantörsskuldens ökning eller minskningar beror främst på leverantörernas takt att fakturera.

Övriga kortfristiga skulder är i stort oförändrat jämför med 2008. Här är ersättningar bokade som avser 2010 men inkommit redan 2009.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 25 mnkr. Förutbetalda intäkter har minskat med 2,0 mnkr, bland annat avseende hyror. Upplupna kostnader har ökat med 28,0 mnkr. Detta avser kostnader för 2009 som ännu inte fakturerats.

Resultat- och balansräkningarna redovisas i sin helhet i bilaga 1.

3.1.6 Investeringar

Nämndens investeringsbudget uppgår till 90,0 mnkr, en ökning med 55,0 mnkr i förhållande till 2008. I samband med budget 2009 förändrades stadens regler för hantering av investeringar. En ny redovisningsprincip infördes som innebar att kapitalkostnaderna till följd av genomförda investeringar ska belasta enheternas driftsbudget. En konsekvens av den nya principen är att nämnden ska täcka sina egna kapitalkostnader inom ordinarie driftbudget.

För gymnasieskolorna har investeringar i stort sett hanterats enligt den nya principen, medan den inte har tillämpats fullt ut för grundskolorna. Information till enheterna om den nya hanteringen förmedlades sent och ansökningsförfarandet för att få ta del av investeringsutrymmet var klar först i juni.

Av den tilldelade investeringsramen om 90,0 mnkr har 55,7 mnkr förbrukats. Se bilaga 3. Inköpen avser inventarier och maskiner. Enheternas osäkerhet kring tillämpningen av de nya reglerna, det sena ansökningsförfarandet samt införandet av inköpsstopp för datorer och kopiatorer, när avtalet för GS-IT blev känt, har

bidragit till att investeringsutrymmet har utnyttjats i så låg grad. Datorer och kopiatorer är de två största investeringsposterna på förvaltningen.

Under senare delen av 2009 har informationsinsatser genomförts och i verksamhetsplanen för 2010 har investeringar och hanteringen av dem lyfts fram ytterligare. Från och med 2010 fördelas en del av investeringsutrymmet i form av en schablon per elev. Ansökningsförfarande för 2010 förmedlas till enheterna i januari och beviljande av investeringsutrymme beslutas och förmedlas till enheterna i februari 2010.

3.1.7 Ombudgeteringar

Förvaltningen föreslår att ombudgetering begärs med 1,7 mnkr för sjukfrånvaroprojektet. Se avsnitt 2 och bilaga 3.

3.1.8 Medel för lokaländamål

Nämndens budget har under året justerats med 6,2 mnkr för enskilt drivna förskolor och fritidshem med hög hyra och med 2,7 mnkr för fritidshem med hög hyra i egen regi. Stimulansbidrag för utbyggnad av enskilda förskolelokaler redovisas i bilaga 3.

I bilaga 3 redovisas även direktfinansierade åtgärder i fastigheter 2009.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Utfallet för hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för verksamheten i egen regi understiger årsmålet. Administrationens andel av de totala kostnaderna motsvarar årsmålet.

Utbildningsförvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningar för att få ett flexibelt och effektivt lokalutnyttjande. Förvaltningen har infört ett nytt IT-stöd för att genom t.ex. befolkningsstatistik på kvartersnivå kunna utveckla lokalresursplaneringen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna	2,7 %	2,7 %	tas fram 2009	2009
● Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	14 st	10 st	45 st	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi	17,85 %	19 %	tas fram 2009	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

3.2.1 Utbildningsnämnden ökar resurserna till kärnverksamheterna genom en effektivare administrations- och lokalhantering

Uppfylls helt

Som en följd av att sfi-undervisningen överfördes till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vid årets ingång sammanslogs de båda enheterna Åsö och Västerorts vuxengymnasier till en enhet. Sammanslagningen har fått till konsekvens en effektivare organisation och personella resurser har kunnat samutnyttjas.

Uppdraget att ta fram tydliga administrativa rutiner och rutinbeskrivningar har startats under hösten 2009. En arbetsgrupp ska slutföra uppdraget under 2010.

Under året har förvaltningen anslutits till serviceförvaltningen ekonomi. Verksamhet samt personal avseende hantering av leverantörs- och kundreskontra, kassa- och bankfrågor samt viss systemförvaltning har överförts till serviceförvaltningen ekonomi.

Införande av Diabas på skolorna har fortsatt. Samtliga grundskolor är anslutna till systemet. En "hjälpreda" har tagits fram för nya användare av Diabas.

Förvaltningen har under 2009 fortsatt arbetet med att anpassa lokalkapaciteten till antalet elever. Bland annat har förvaltningen infört ett nytt IT-stöd för att genom t.ex. befolkningsstatistik på kvartersnivå kunna utveckla lokalresursplaneringen. I samband med ombyggnads- eller underhållsprojekt ses lokalutnyttjandet över. En tydlig målsättning är att antalet beställningar av ombyggnationer ska minimeras.

I syfte att åstadkomma fortsatt lokaleffektivisering har arbetet avseende grundskoleverksamheten inriktats mot att åstadkomma kostnadseffektiva nyetableringar av skolor för årkurs F-5/6 i områden med stor befolkningstillväxt. Samtliga projekt genomförs i samverkan med berörda stadsförvaltningar för att möjliggöra samlokalisering av förskola. I de helt nya skolorna är avsikten att del av arean successivt övergår från förskola till grundskola.

I områden med mindre befolkningsförändringar har arbetet inriktats mot att successivt åstadkomma en effektivare användning av befintliga lokalresurser för att såväl klara behov av ökad kapacitet som att möjliggöra avveckling av friliggande lokaler. Avveckling av externa lokaler är initialt ofta förknippade med merkostnader och alternativa insatser i exempelvis nybyggnadsprojekt kan ge ett bättre ekonomiskt utfall. Arbetet med externa lokaler har därför i huvudsak prioriterats i samband med att det funnits tydliga ekonomiska vinster eller att det friställt yta för att möjliggöra förskoleutbyggnad. Vissa hyressänkningar har uppnåtts genom etablering av förskolor i skolbyggnader samt avveckling av paviljonger/externa lokaler. Under året har bl.a. avvecklingen av Dalhagsskolan och delar av Västertorpsskolan resulterat i större kostandssänkningar. Viss avveckling har även skett inom S:t Örjans lokalbestånd.

S:t Görans gymnasium upphörde i juni 2008. För den verksamhet som flyttades till S:t Eriks gymnasium gjordes verksamhetsanpassningar och under 2009 har vissa delar av S:t Eriks gymnasium varit evakuerade till fastigheten S:t Göran. Nedläggningen av S:t Göran blir en reell besparing tidigast under 2012.

På grund av den överkapacitet av utbildningsplatser som fanns inom fordonsprogrammet har verksamheten vid Enskede Gård flyttats till Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium. Verksamhetsanpassning har gjorts för ca 1,6 mnkr. Avveckling av Riddarfjärdens gymnasium och mediaprogrammet fortskrider i fastigheten Münchenbryggeriet. I takt med att lokaler frigörs flyttar grundskolans yrkesdansarutbildning vid Högalidsskolan in.

Lokalerna för förvaltningens centrala administration har kontinuerligt setts över under året och vissa omflyttningar har gjort för att kunna effektivisera lokalutnyttjandet så mycket som möjligt.

Under året har arbetet med införandet av gemensam service IT (GS-IT) inletts. En specifik projektorganisation för detta ändamål har byggts upp. Under slutet av året tillsattes en utredning som ska lösa de frågor som ska hanteras ur ett verksamhetsperspektiv och inte enbart ur ett IT-perspektiv.

I samband med införandet av GS-IT har arbetet med att skapa en ny IT-funktion inletts. Drift och support är områden som avvecklas och istället läggs fokus på beställarstöd till skolledning och förvaltning, avtalsuppföljning, samordning och en effektiv systemförvaltning av utbildningsförvaltningens verksamhetssystem och applikationer.

En översyn av förvaltningens verksamhetsstödande system har genomförts och en teknisk genomgång av Skolwebben har inneburit förbättrad prestanda och stabilitet. Arbetet med att bygga en gemensam plattform för utbildningsförvaltningen har påbörjats och kommer att pågå under ett par år framöver. Ett viktigt inslag under året har varit att skapa en samlad och effektiv systemförvaltningsorganisation.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Genomsnittlig hyra pedagogiska lokaler per kvadratmeter	1 053 kr/kvm	1 050 kr/kvm	Årsredovisning 2009
Genomsnittlig hyreskostnad pedagogiska lokaler per elev/studerande	16 909 kr/elev	16 700 kr/elev	Årsredovisning 2009
Genomsnittlig yta per elev/studerande, kvm	16 kvm	16 kvm	Årsredovisning 2009

3.3 Synpunkter och klagomål

Ett projekt tillsattes under våren 2009 med uppdrag att ta fram förslag till riktlinjer för utbildningsförvaltningens hantering av synpunkter och klagomål från elever/vårdnadshavare, övriga kunder/brukare, allmänhet, samarbetspartners och andra externa aktörer såväl rörande egenregi som fristående eller enskilt drivna verksamheter samt av förvaltningen upphandlad verksamhet. Riktlinjerna ska gälla för såväl central förvaltning som skolor. Riktlinjerna ska samordnas med det dokument som ska tas fram för hantering av frågor, synpunkter och klagomål för hela staden. Beslut ska fattas om utbildningsförvaltningens riktlinjer i början av 2010.

Inom *grundskoleavdelningen* handläggs klagomål och anmälningsärenden rörande skolbarnsomsorgs-, särskole- och grundskoleverksamheten. Under året hanterades cirka 80 ärenden från Skolinspektionen, 18 från Barn- och elevombudet, BEO och sex från Diskrimineringsombudsmannen, DO. Av de avslutade ärendena har ca 45 lett till kritik. I flera fall går ett ärende som fått kritik av Skolinspektionen för bristande stöd eller rätt till utbildning vidare till BEO eller DO, som prövar möjlighet till skadestånd för diskriminering/kränkande behandling. Samma ärende kan på detta vis behandlas av flera instanser. Antalet ärenden som leder till kritik förefaller öka.

Inom *gymnasieavdelningen* handläggs klagomål och anmälningsärenden rörande gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Under året hanterades sex ärenden från Skolinspektionen, ett från Barn- och elevombudet och ett från Diskrimineringsombudsmannen. Av de tre avslutade ärendena ledde ett till kritik. Denna kritik togs senare tillbaka när ytterliggare dokumentation rörande förutsättningarna för skadeståndskrav i fallet lagts fram.

Inom *vuxenutbildningen* inkommer årligen synpunkter och klagomål från personer som är missnöjda med antagningsreglerna. För detta ändamål kan missnöjda brukare på en särskild blankett lämna skriftliga synpunkter, antingen via hemsidan eller på plats vid det personliga mötet. Under året har drygt 200 skriftliga synpunkter hanterats. Därutöver har ca 60 personer inkommit med begäran om ändringar av sin tidigare angivna utbildningsbakgrund.

Klagomål gällande den pedagogiska verksamheten hos utbildningsanordnarna handhas i första hand lokalt därefter ansvarar rektor vid avdelningen för återkoppling, åtgärd samt uppföljning. Åtta klagomål från studerande av ovanstående karaktär har hanterats av förvaltningen.

Förvaltningen har tre avslutade klagomål rörande antagning till vuxenutbildningen och tre pågående ärenden hos Diskrimineringsombudsmannen. Ett ärende som gällde rätten att få studera inom vuxenutbildningen har avslutats med förlikning vid domstol.

Arbete med synpunkter och klagomål på avdelningen för *enskilt driven och fristående verksamhet* ingår som en del i avdelningens arbete med tillsyn och insyn. Under 2009 har förvaltningen hanterat 48 klagomålsärenden gällande enskild verksamhet, utöver de ärenden som aktualiserats tidigare år och fortfarande är aktuella. Det stora flertalet anmälningar har gällt kritik av den pedagogiska verksamheten (brister i pedagogisk kompetens, brister i omsorg). Föräldrakritiken gäller också låg bemanning, lågt antal förskollärare och begränsade öppettider. Förvaltningen har vid 17 tillfällen beslutat om att förelägga ansvariga huvudmän att avhjälpa missförhållanden. Två beslut om föreläggande har överklagats till Länsrätten.

Förvaltningen har lämnat tre förslag om återkallelse av godkännande (tidigare tillstånd) till utbildningsnämnden. Av dessa ärenden är ett överklagat till länsrätten. Övriga två ärenden är avslutade på grund av att verksamheterna nu bedrivs av nya huvudmän.

Förvaltningen har också hanterat tio klagomålsärenden i fristående verksamheter (skola). Dessa ärenden ingår inte i nämndens tillsynsansvar. Ärenden av tillsynskaraktär har överlämnats till Skolinspektionen.

Inga ytterligare diskrimineringsärenden finns att redovisa än de ovan angivna.

3.4 Övrigt

3.4.1 E-tjänstprojekt

Utbildningsnämnden har under året fått 12,7 mnkr i intäkter för projekt inom stadsledningskontorets e-tjänstprogram. Intäkten täcker merparten av kostnaderna för förvaltningens e-tjänstprojekt.

E-tjänstprogrammet har bland annat möjliggjort en effektivare antagningsprocess till vuxenstudier. Presumtiva studerande kan via e-legitimation göra en fördjupad studieplan och även förbereda för slutbetyg.

Andra e-tjänstprojekt som genomförs är utveckling av Fronter, Skolresultat och digitala journaler för elevhälsan.

Förstudier har också genomförts inom e-tjänstprogrammets finansiering: Elevskrivbordet, Val av att skola på webben, genomfördes och resulterade i en första

del "Val av förskoleklass" som nu pågår som ett e-tjänsteprojekt. Genom e-tjänstprogrammet genomfördes också en penganalys för Stockholms skolwebb.

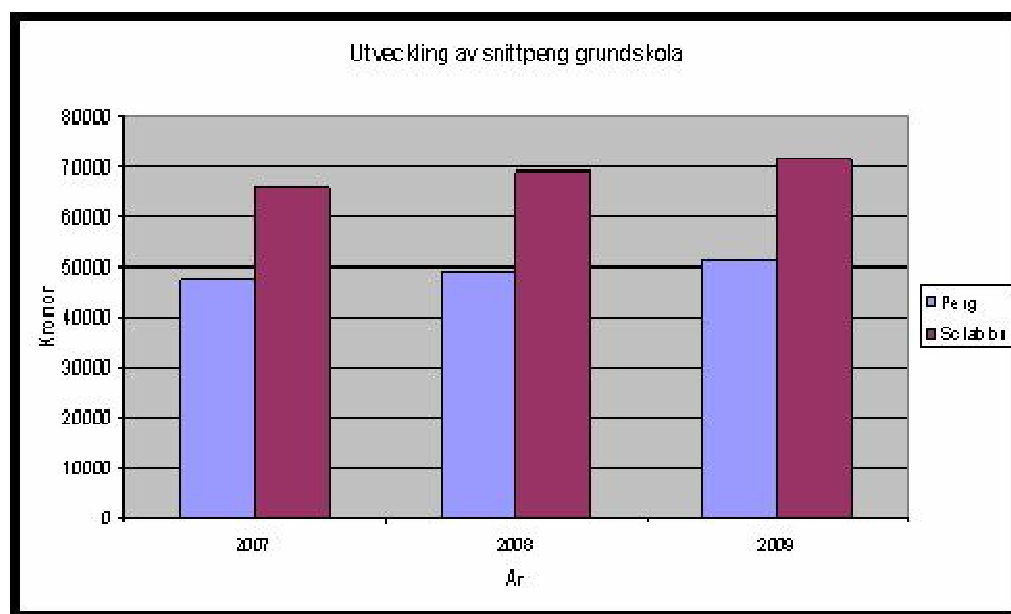
Beviljade intäkter e-tjänstprogrammet (mnkr)	
Elevers individuella val i Fronter	0,2
Frånvarohantering i Fronter	0,1
Elevers studieplan i Fronter	0,2
E-tjänstprojektet Skolresultatet 2009	4,6
Förstudie av Elevskrivbordet, Stockholms skolor	0,0
Journalhantering för stadens elevhälsa	4,4
Förstudie söka skola på webben	0,9
Stockholmskällan	0,2
E-tjänst skolval söka förskoleklass	2,3

3.4.2 Försystem till Agresso

Integrationen mellan Bosko och Agresso för utbetalning av ersättning till fristående grundskolor har pågått under verksamhetsåret. Integrationen beräknas vara klar och sättas i drift till utbetalningen för andra kvartalet 2010.

3.4.3 Utvecklingen av elevpeng

Elevpengens utveckling på grundskolan

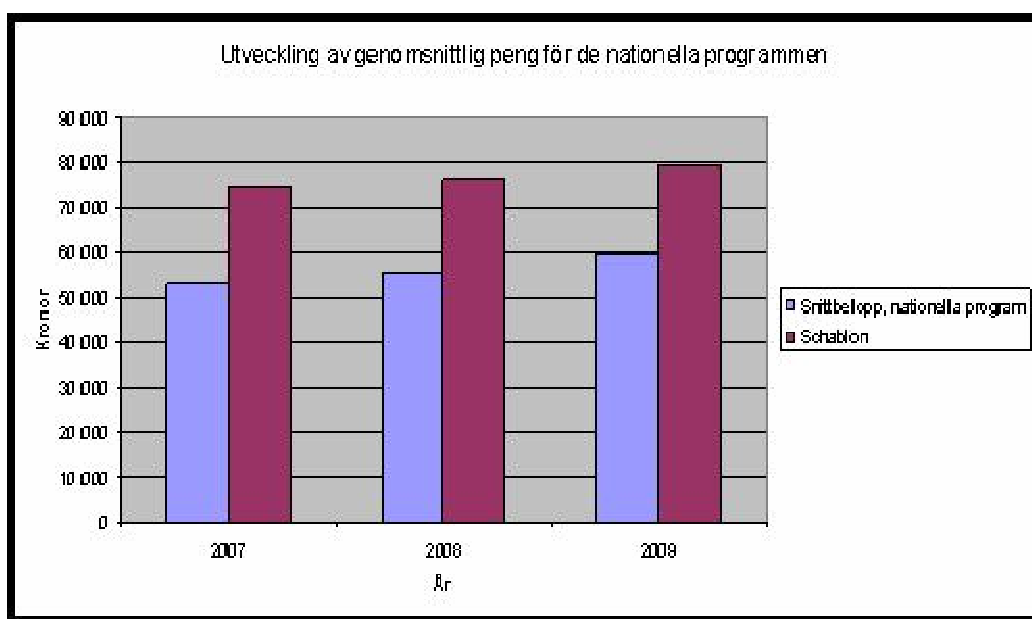

Diagrammet ovan visar genomsnittspengen för grundskolan per år. Pengen ökade med 3,6 procent år 2008 jämfört med 2007 och med 4,2 procent 2009 jämfört med

2008. Schablonen ökade med 5,1 procent 2008 jämfört med 2007 och med 3,5 procent 2009.

Ökningen av elevpengen förklaras dels av att schablonen har ökat och dels av att kostnaderna som elevpengen ska täcka förändrats. År 2007 stod skolorna själva för kostnaden för rektors lön medan dessa bekostas centralt från och med 2008. En del av de kostnader för IT som tidigare låg centralt lades ut direkt till grundskolorna under 2008, under 2009 lades ytterligare kostnader ut.

Elevpengens utveckling på gymnasieskolan

Diagrammet ovan visar genomsnittspengen för de nationella programmen per år. Pengen ökade med 5 procent år 2008 jämfört med 2007 och med 6,5 procent 2009 jämfört med 2008. Schablonen ökade med 2 procent 2008 jämfört med 2007 och med 4 procent 2009. Ökningen av elevpengen kan förklaras av att dels har schablonen ökat och dels har kostnader som tidigare låg centralt lagts ut på gymnasieskolorna. 2008 lades kostnader för studiehandledning på modersmålet och el, vatten och sophantering ut till skolorna och 2009 IT-kostnader. Kostnaderna har lagts ut på gymnasieskolorna för att öka skolornas självständighet och kostnadsmedvetenhet.

3.4.4 Internkontroll 2009

I bilaga 8 redovisas arbetet med internkontroll 2009.

4 Del 2, till utbildningsnämnden

Bokslut per avdelning*

AVDELNING	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Grundskoleavdelningen	6 035,3	5 926,7	108,6
Gymnasieavdelningen	1 233,8	1 207,4	26,4
Vuxenavdelningen	193,6	185,2	8,4
EF-avdelningen	4 129,4	4 144,3	-14,9
Uppdragsavdelningen	0,0	-13,8	13,8
Personalavdelningen	109,5	106,0	3,5
Administrativa avdelningen	102,1	98,1	4,0
Kvalitets- och ekonomiavdelningen	168,5	168,5	0,0
Förvaltningsledning	58,2	28,8	29,3
Summa	12 030,4	11 851,2	179,1
Resultat från 2008			107,5
Resultat till 2010			-214,6
Nettoutfall efter resultatfond			72,0
Prestationsjustering			-8,2
Ombudgetering			-1,7
Justerat nettoutfall			62,1

* Inklusive interna mellanhavanden

4.1 Utbildningsförvaltningen övergripande

Uppdrag

Utbildningsnämnden har flera uppdrag. Den ansvarar för att alla medborgare får en utbildning av god kvalitet, oavsett anordnare. Nämnden bedriver grundskola, skolbarnsomsorg, gymnasieskola, vuxenutbildning och ansvarar för hanteringen av enskilt driven förskola, skolbarnsomsorg och fristående skola. I samverkan med kommunstyrelsen ansvarar nämnden för stadsövergripande samordning samt styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling inom den kommunala förskolan. Olika former av stöd och stimulans ska också erbjudas t.ex. när det gäller forsknings- och utvecklingsarbete samt inom elevhälsoområdet. Nämnden svarar för den s.k. återvändningsverksamheten. Utbildningsförvaltningen ska genomföra nämndens uppdrag.

Under 2009 har ansvars- och arbetsfördelningen mellan kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden när det gäller övergripande förskolefrågor klargjorts. Utgångspunkt har varit befintliga reglementen, särskilda beslut i KF/KS samt KF-budgeten för 2009. Utbildningsnämnden ansvarar för stadens samlade kvalitetsredovisning, verksamhetsförlagd utbildning, särskilda kompetensutvecklingssatsningar för förskolan samt enskilt drivna förskolor. Utbildningsförvaltningen ska också handlägga frågor kring samordning och styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling som är kopplade till statens styrsystem och speciallagstiftning. Stadsledningskontoret har motsvarande uppgift när det gäller stadens styrsystem och kommunallagen. Utbildningsförvaltningen handlägger därutöver övriga övergripande förskolefrågor, om inget annat beslutas. För övergripande lokalfrågor finns särskilda rutiner. Utbildningsförvaltningen, stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna samråder regelbundet om övergripande förskolefrågor.

Kontakter har tagit med Stadsmuséet/Stockholmia förlag om möjligheten att dokumentera stadens moderna skolhistoria. Den senast genomförda dokumentationen gäller till och med 1958.

Samverkan med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har intensifierats och ett gemensamt ärende om samverkansinnehållet har tagits upp i respektive nämnd. Förvaltningen inbjuder regelbundet stadsdelsförvaltningarna till överläggningar kring förskola-skola, verksamhetsförlagd utbildning, gemensam kompetensutveckling, skola-socialtjänst, skola-handikappomsorg. Förvaltningen har fortsatt regelbundna kontakter med Skolverket, Skolinspektionen, Yrkeshögskolemyndigheten, Sveriges kommuner och landsting, Kommunförbundet Stockholms län med flera.

Utveckling för en skola i världsklass

Förvaltningens ledningsgrupp – bestående av förvaltningschef och avdelningschefer - har i sin egen kompetensutveckling fokuserat på tre sammanhängande områden. Det har gällt organisationskultur, kommunikativt ledarskap och utvecklingsdialogen med skolorna.

Chefsprogrammet har setts över och justerats. Programmet omfattar chefs- och ledarstrategin, chefsförsörjning/chefsrekrytering, chefsintroduktion, skriftliga uppdrag, chefsuppföljning, chefs- och ledarutveckling och chefssupport. Nästa steg är att utveckla lösningar som gör att förvaltningens ledare alltid har tillgång till rätt information/specialistkompetens vid rätt tillfälle.

Inför 2010 gjordes justeringar i grundskolans tilläggsanslag för särskilda behov och i gymnasieskolans tilläggsanslag. Ett arbete har inletts för att se över ersättningen till skolor utifrån ändrad lagstiftning om lika villkor, möjlighet att belöna god kvalitet/goda resultat, större behov av transparens i resursfördelning med mera. Detta ska slutredovisas i slutet av 2010.

Arbetet med förvaltningens kommunikation har fortsatt. Det finns nu en planläggning inom alla berörda delar av förvaltningen. Produktionen av informationsmaterial har funnit sina former. Arbetet med att implementera stadens och förvaltningens riktlinjer kring kommunikation har fortsatt. En särskild webbplats riktad mot alla pedagoger har utarbetats och kommer att sättas i drift i början av 2010. Webbplatsen ska erbjuda den information en pedagog behöver för att kunna göra bästa tänkbara insats. Kommunikationen mellan pedagoger ska underlättas. För detta utses också skolor till så kallade inspirationsplatser för att åstadkomma fler mötesplatser. Tidningen LÄRA har fått Svenska Publishingpriset för bästa personaltidning.

Arbetet med att koppla undervisning och forskning närmare varandra har fortsatt. Även förskolan deltar i FoU-satsningen. Många lärare studerar i forskarutbildning och på avancerad nivå – med inriktning mot skolans vardagliga arbete. Två typer av karriärtjänster har beslutats: lektorer och utvecklingslärare. Arbete pågår för att låta lärare få möjlighet att meritera sig genom att visa skicklighet i undervisningen. Ämnesdidaktiska nätverk vars syfte är att utveckla undervisning och lärande utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt har startat.

Tillsammans med de fackliga organisationerna har förvaltningen under året inlett arbete med att förbättra lönearbetet och lärares arbetsorganisation/arbetstid. En överenskommelse har tecknats om tillämpning av det nya samverkansavtalet, men det återstår arbete innan alla rutiner och liknande har ändrats i enlighet med denna.

Effektiviseringar

Under 2009 genomfördes en justering av utbildningsförvaltningens organisation. Den kan sammanfattas med att kvalitets- samt ekonomi- och lokalavdelningen slogs samman till en avdelning, samtidigt som vissa funktioner fördes från kvalitetsavdelningen till avdelningen för enskilt driven och fristående verksamhet och grundskoleavdelningen. Parallellt med detta har inrättats en ny IT-funktion på kvalitets- och ekonomiavdelningen, som ska vara i full drift när GS-IT är genomfört och den nuvarande IT-driften har avvecklats.

Arbetet med att utveckla nämndens ansvar för att alla medborgare får en utbildning med hög kvalitet – oavsett anordnare – har fortsatt. Arbete pågår för att kunna presentera aktuell statistik oavsett anordnare. Externa anordnare inbjuds till olika kompetensutvecklingsinsatser. Stödfunktioner utvecklas så att de kan användas oavsett om det gäller egenregi eller externa anordnare. Chefer i fristående skolor inbjuds till vissa av förvaltningens chefsmöten. En referensgrupp med representanter från de fristående grundskolorna har etablerats. Lokalplaneringen utgår från eleverna, inte vem som är anordnare. Resursfördelningen har justerats, men arbetet med ytterligare anpassningar fortsätter under 2010. Tillståndsgivning och tillsyn när det gäller enskilda skolor har förstärkts.

En mycket stor arbetsinsats har gjorts för att förbereda införandet av GS-IT. Gemensam service för ekonomi/redovisning har genomförts. En översyn av verksamhetssystemen inom utbildningsområdet är påbörjad. Funktionen i grundskolans Skolwebb förbättrades.

Arbetet med att utveckla kvalitetssystemet fortsätter. Under 2009 har den så kallade ILS-webben för första gången börjat användas på enhetsnivå. Erfarenheterna är hittills positiva. Brukarundersökningarna ses över för att bland annat anpassas till nya förutsättningar i staden och i länet. Under 2009 påbörjades detta för förskola och grundskola. Alla skolformer finns nu i Jämför service. Arbetet med att kvalitetssäkra informationen och att publicera det som brukarna vill veta fortsätter. Informationen till förvaltningens ledning om skolorna har systematiserats. Skolorna får från 2009 målgruppsanpassad information om verksamheten och dess resultat.

Arbetet med att utveckla rutiner för hantering av handlingar med mera på enhetsnivå har fortsatt.

Sjukfrånvaron har minskat ytterligare. Särskilda insatser för rehabilitering genomförs. Resultatet i medarbetarenkäten har förbättrats, samtidigt som arbetsbelastningen visar höga värden. Ett jämställdhetsprojekt har påbörjats. För första gången har löneöversynen kunnat genomföras samtidigt för alla anställda, vilket underlättat för alla berörda arbetsledare.

4.2 Förvaltningsledning

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Förvaltningsledning	58,2	28,8	29,3

Förvaltningsledningen redovisar ett överskott om 29,3 mnkr. Överskottet hänförs till förvaltningens reserv som finns budgeterad under förvaltningschefen.

4.3 Grundskoleavdelningen

Uppdrag

Vision 2030 är att Stockholm ska vara en storstad i världsklass och att stadens verksamheter ska erbjuda en högklassig och kostnadseffektiv samhällsservice baserad på valfrihet och mångfald. För utbildningsförvaltningens del innebär detta att höja kvaliteten i grundskolan och utveckla metoder för resurseffektiv administration och handläggning. För skolorna innebär detta att de lyckas få eleverna att nå målen för sin utbildning inom ramen för de medel skolorna blir tilldelade. Utbildningsförvaltningen ska på olika sätt stödja skolorna i detta arbete.

Vid elevräkningen i september 2009 gick totalt 60 772 elever i Stockholms stads kommunala grundskolor. Av dessa gick 6 780 elever i förskoleklass och 733 elever fanns inskrivna i särskolan. I skolbarnsomsorgen fanns 24 670 elever inskrivna.

Skolbarnsomsorgen (årskurs F-3) ska komplettera och stödja skolans verksamhet samt erbjuda en meningsfull fritid. Innehållet i fritidshemmets verksamhet ska fungera som ett stöd för att uppnå skolans mål. Den öppna fritidsverksamheten för barn mellan 10-12 år i form av fritidsklubbar styrs av samma regelverk som övrig pedagogisk verksamhet. Alla elever i årskurs 4-6 ska erbjudas öppen fritidsverksamhet.

I Stockholms stad finns särskoleelever i 70 av stadens kommunala grundskolor. Elever inom obligatoriska särskolan kan antingen gå i särskoleklasser eller vara individintegrerade i vanliga grundskoleklasser. Utbildningsförvaltningen strävar efter att öka både lokal- och verksamhetsmässig inkludering av särskoleklasser.

Utveckling för en skola i världsklass

Det strategiarbete som inleddes under 2008 har inriktningen en skola i världsklass. Förhållningssättet är vidareutvecklat i den tillsammans med rektorer gemensamt framtagna plattformen - En grundskola i världsklass. Under en av årets skolledarkonferenser var temat grundskolans strategi samt den gemensamma plattformen. Varje rektor ansvarar för implementering av dessa dokument på respektive skola. Arbetet med att utveckla bemötande och förhållningssätt fortsätter. Personalen ska möta, utveckla och förvalta förtroendet hos varje barn, varje dag.

Grundskolorna i Stockholms stad håller generellt hög kvalitet och når goda resultat. Resultatnivån i stadens grundskolor fortsätter att öka. Mellan år 2008 och 2009 har andelen behöriga till gymnasiets nationella program ökat med en procentenhet. Samtidigt har andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen ökat med drygt två procentenheter. Översatt i antal elever innebär det att drygt 60 elever fler är behöriga till gymnasiet och knappt 150 fler elever är godkända i alla ämnen jämfört med förra årets siffror.

Det mått som visar utveckling över hela linjen, det vill säga även höjningar till väl och mycket väl godkänd, är meritvärdet. Här har värdet ökat med en och en halv poäng sedan föregående år och trenden de senaste fem åren är positiv.

Strategiska områden under 2009

Analysinstrument för välskötthet – verktyg för skolutveckling

Ett av förvaltningens utvecklingsområden från föregående år var att utveckla ett analysinstrument för att bedöma skolornas utveckling. Under året har därför utbildningsförvaltningen utarbetat en modell som i initialskedet består av fyra delar: elevernas kunskapsresultat, skolans ekonomi, resultat i förvaltningens brukarundersökning samt resultatet i NMI (nöjd medarbetarindex).

Dessa fyra mått täcker dock inte alla delar av en skolas verksamhet. Efter hand kommer verktyget för skolutveckling att bestå av fler mått. Verktöget för skolutveckling är ett bland flera instrument i förvaltningens arbete att följa skolornas utvecklingstakt. Bland övriga instrument kan nämnas de pedagogiska revisionerna samt inspektörsrapporterna.

Modellen ger underlag för bedömningar av skolans arbetsinsatser ur flera perspektiv och kategoriseringen är tänkt som ett stöd för att bland annat identifiera vilka enheter som behöver stöd och vilka som ligger i framkant. Verktöget kommer att tas i bruk under 2010.

Informations- och kommunikationsteknik, IKT, som pedagogiskt verktyg

Grundskoleavdelningen har under året startat en omfattande fortbildningsinsats inom IKT-området, Praktisk IT- och mediakompetens - PIM. Insatsen ska omfatta alla kommunala grundskolor och kommer att pågå under tre år. Syftet är att höja IKT-kompetensen så att de kommunala skolorna bättre ska kunna möta elevernas olika lärtilar samt erbjuda en mer varierad undervisning vilket förväntas öka måluppfyllelsen för eleverna. Alla ska känna sig trygga i att använda IKT som ett verktyg i undervisningen. Under 2009 har 47 skolor inlett sitt PIM-arbete.

Under året har också arbetet med att ta fram en strategi för IT i lärandet startat, i syfte att utveckla IKT som ett pedagogiskt verktyg för lärandet och en högre måluppfyllelse.

Entreprenörskap

I utbildningsförvaltningens uppdrag inom ramen för Vision Järva 2030 ligger samverkan med andra förvaltningar, organisationer och näringsliv för att stärka Järvafältet. Huvudparten av årets satsningar inom utvecklingsområdet entreprenörskap i skolan har genomförts i Järva; tillsammans med stiftelsen Electrum ett pilotprojekt med framtagande av en digital helpdesk samt ett projekt på tre F-5 skolor, som länkar samman IKT och entreprenöriellt lärande. Projekten dokumenteras via en digital handbok som även kommer att fungera som en katalog över verktyg och konkreta tips på hur en skola kan utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt.

Samverkan näringsliv – skola har stärkts inom ramen för det mentorsprojekt som etablerades i Stockholm 2008. Här kopplas utvalda elever samman med högteknologiska företag, IBM, Microsoft, Chas, Ericsson m.fl. Under våren genomförde förvaltningen en kartläggning av skolornas intresse och behov av stöd för olika aspekter av entreprenörskap och entreprenöriellt lärande och i anslutning till detta en inspirationsföreläsning som riktade sig till samtliga grundskolor.

Internationalisering

Under 2009 har Leeds-Stockholm-Helsingforsprojektet utvidgats till att omfatta också lärare och elever. Projektet finansieras med Comenius Regiopengar. I augusti genomfördes en första grovplanering då ansvariga i Education Leeds besökte Stockholm i två dagar. I anslutning till att skolledare och central förvaltning besökte Leeds inom ramen för TriCityprojektet i september lades ytterligare en planeringssession på agendan. I början på november genomfördes en Skype-konferens med central förvaltning.

I TriCityprojektet har bl.a. genomförts en fyradagarskonferens i Leeds. Helsingforsrektorerna deltog då för första gången. Ansvariga på centrala förvaltningar har härefter hållit en videokonferens. Ledningsgrupperna i de fem svenska skolorna har deltagit i fortbildning.

Skola 2011

Riksdagen har fattat beslut om en samlad läroplan för respektive obligatorisk skolform med nya kursplaner och kunskapskrav för godtagbara kunskaper för grundskolan, obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Även beslut om en ny sexgradig betygsskala har tagits. Beslut om en ny skollag kommer att tas under 2010. Förvaltningen har under året påbörjat ett arbete för att skapa en god implementeringsprocess.

Effektiviseringar

I Stockholms stad är målet att samtliga grundskolor ska klara sin ekonomi. De allra flesta skolor lever upp till det målet, men några har problem att klara ekonomi i balans. I dessa skolor genomförs ekonomidialoger.

Ekonomidialogerna handlar om att genom konsultation och med hjälp av berörda rektorers egna analyser, vara bollplank till rektorerna och återkopplare till uppdragsgivaren. Syftet med projektet är att öka rektors förmåga att inom ramen för sin årliga budget uppnå förväntat resultat. När effektiviseringsmöjligheterna identifierats tillsammans med berörda rektorer leder det oftast till att rektorerna börjar anpassa verksamheten. I några skolor har effektiviseringen gått mycket snabbt.

I syfte att åstadkomma fortsatt lokaleffektivisering har arbetet under 2009 inriktats mot att i områden med stor befolkningstillväxt, åstadkomma kostnadseffektiva nyetableringar av skolor för årkurs F-5/6. Arbetet har resulterat i att nämnden i början av 2010 föreläggs förslag till genomförandebeslut eller motsvarande för Lugnets skola i Hammarby Sjöstad, Kullskolan/Kristinebergsskolan på nordvästra Kungsholmen och Mariehällsskolan i Bromma. Samtliga projekt genomförs i samverkan med berörda stadsförvaltningar för att möjliggöra samlokalisering av förskola. I de helt nya skolorna är avsikten att del av arean successivt övergår från förskola till grundskola.

I områden med mindre befolkningsförändringar har arbetet inriktats mot att successivt åstadkomma en effektivare användning av befintliga lokalresurser för att såväl klara behov av ökad kapacitet som att möjliggöra avveckling av friliggande lokaler. Arbetet med att se över externa lokaler har under 2009 fortgått genom att externa särskoleetableringar kartlagts och att i samband med större lokalprojekt pröva möjligheten att avveckla externa lokaler. Avveckling av externa lokaler är initialt ofta förknippade med merkostnader och alternativa insatser i exempelvis nybyggnadsprojekt kan ge ett bättre ekonomiskt utfall. Arbetet med externa lokaler har därför i huvudsak prioriterats i samband med att det funnits tydliga ekonomiska vinster eller att det friställt yta för att möjliggöra förskoleutbyggnad. Vissa hyressänkningar har uppnåtts genom etablering av förskolor i skolbyggnader samt avveckling av paviljonger/externa lokaler. Under året har bl.a. avvecklingen av Dalhagsskolan och delar av Västertorpsskolan resulterat i större kostandssänkningar. Viss avveckling har även skett inom S:t Örjans lokalbestånd.

I syfte att genomföra en ny kapacitetsutredning med enhetliga kriterier har en pilotstudie genomförts i Bromma och Älvsjö. Kapacitetsutredningen återupptas efter genomförd upphandling våren 2010. Enligt budgeten för 2009 skulle en årlig översyn av de så kallade skolpliktsområdena genomföras i syfte att kunna använda lokalerna på ett effektivare sätt. Enstaka upptagningsområden har genomgått översyn och ett geografiskt informationssystem har tagits i drift för att vara ett stöd i den fortsatta planeringen. Samtidigt har nämnden tagit beslut om ändrat intagningsförfarande, vilket innebär att tidigare skolpliktsområden successivt avvecklas.

En lokalutredning har påbörjats med anledning av den s.k. Malvautredningen om eventuell samlokalisering av Alviks hörselklasser och statliga Manillaskolan. Därutöver har förslag till genomförandebeslut tagits fram för att i enlighet med utbildningsnämndens utredningsuppdrag avveckla Akallaskolans nuvarande lokaler och överföra verksamheten till Stenhagsskolan. Som ett led i detta har enheterna slagits samman. Såväl inriktningsärende om Malva som genomförandebeslut om Akallaskolan/Stenhagsskolan föreläggs nämnden i början av 2010. Därutöver har förvaltningen i enlighet med utbildningsnämndens utredningsuppdrag om Husbygårdsskolan/Husbyskolan genomfört verksamhetsanpassningar för att åstadkomma såväl sammanslagning av skolorna som lokalavveckling.

Under året har en lokalsamordnartjänst överförs från kvalitets- och ekonomiavdelningen till grundskoleavdelningen.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Grundskoleavdelningen	6 035,3	5 926,7	108,6

Grundskoleavdelningen redovisar ett överskott om 108,6 mnkr före och 36,6 mnkr efter resultatdispositioner. Av överskottet beror 3,8 mnkr på en felaktig prestationsjustering för särskolan som föreslås återredovisas.

Grundskolestaben redovisar ett överskott om 91,4 mnkr. Av detta används ca 55 mnkr för att täcka den del av enheternas underskott som överstiger 5 procent och anslagsenheternas underskott, som annars skulle belasta förvaltningens resultat. Överskottet på grundskoleavdelningen gemensamt beror främst på att barnantalet inom skolbarnsomsorgen har varit högre än beräknat, vilket innebär att mellanskillnaden mellan schablon och peng har ökat med 45,0 mnkr. Hyreskostnaderna för 2009 redovisar ett överskott på cirka 12,0 mnkr jämfört med budget, varav ca 7 mnkr beror på projekt som inte genomförts. Som följd av att enheterna under året har prognostiserat underskott har staben varit restriktiv med att använda budgeterade medel för projekt och också haft en del vakanta tjänster.

Liksom tidigare år har enheterna lämnat försiktiga prognoser. I tertialrapport 2 prognostiserades ett underskott om 49,8 mnkr och en utgående fond om 111,5 mnkr. I bokslutet redovisar enheterna ett överskott om 16,8 mnkr och en utgående fond om 166,7 mnkr. Det är en förbättring av resultatet med 66,6 mnkr. Samtliga grundskolor redovisas i bilaga 5. Jämfört med bokslut 2008 har enheternas resultat förbättrats med 13,5 mnkr.

Anslagsenheter grundskola	(Mnkr)
Ingående fond avvecklade resultatenheter	-34,5
- varav underskott (17 stycken)	-31,9
- varav överskott (16 stycken)	8,2
Årets resultat	-23,7
Underskott som ska täckas i bokslut	-58,1

Anslagsenheterna, totalt 33 stycken, redovisar ett sammanlagt underskott om 23,7 mnkr som belastar årets resultat. Av de 33 anslagsenheterna redovisar 16 ett överskott om sammanlagt 8,3 mnkr medan resterande 17 har ett underskott om sammanlagt 31,9 mnkr. Jämfört med tertialrapport 2 då anslagsenheterna prognostiserade ett underskott om 31,6 mnkr har de förbättrat sitt resultat med 8,0 mnkr. Detta visar att åtgärder har vidtagits för att anpassa organisationen på dessa enheter under 2009. De åtgärder som gjorts är framför allt personalminskningar men det har även skett en minskning av externa elevplaceringar, samt i övrigt en stram budgethållning. Elevantalet har också ökat. Även de enheter som redovisar

underskott har påbörjat arbetet med att anpassa organisationen men effekterna syns inte fullt ut under 2009. (se vidare bilaga 4). De resultatenheter som avvecklades i 2008 års bokslut hade med sig en negativ ingående fond om 34,5 mnkr.

Under 2009 har ett arbete med särskilda ekonomidialoger påbörjats inom grundskoleavdelningen med de anslagsenheter som redovisar underskott. Med hjälp av dessa dialoger görs en verksamhetsanalys som i sin tur är till hjälp för enheten att ta fram åtgärder för att få en budget i balans. Detta arbete kommer att fortsätta under 2010.

Resultatenheter

Grundskolans resultatenheter hade en ingående fond om 128,9 mnkr. I bokslutet redovisar resultatenheterna ett överskott om 40,8 mnkr och för med sig en utgående fond om 166,7 mnkr efter justeringar för 5-procentregeln. Av fonden uppgår 174,4 mnkr till en positiv fond medan 7,7 mnkr är negativ utgående fond och av de 7,7 mnkr tillhör 3,7 mnkr enheter som kvarstår som resultatenheter 2010.

Av de 87 resultatenheterna redovisar 64 ett överskott, eller ingen avvikelse mot budget, medan 23 redovisar underskott jämfört med 38 respektive 49 stycken i tertialrapport 2. Av totalt 98 resultatenheter i bokslutet för 2008 var det 33 stycken som redovisade underskott och 65 stycken som redovisade överskott.

De främsta orsakerna till enheternas underskott är att enheten har en för stor organisation i förhållande till verksamheten och därmed har det inte funnits någon buffert för oförutsedda kostnader som exempelvis externa elevplaceringar. Det beror i vissa fall också på elevantalsminskningar i förhållande till prognostiserat elevantal där enheterna inte har haft möjlighet att anpassa organisationen. De flesta enheter har dock påbörjat arbetet med organisationsförändringar men effekterna syns inte fullt ut under 2009.

För många av de enheter som redovisar överskott för 2009 har det varit en medveten strategi att skapa en buffert inför 2010. Detta har även varit rekommendationen från förvaltningsledningen. Dels med anledning av det allmänt osäkra ekonomiska läget och för att kunna möta upp de kostnader för GS-IT som är svåra att beräkna.

Avvecklade enheter

Sturebyskolan och Bredbyskolan har avvecklats som resultatenheter under 2009

I bokslutet avvecklas Aspuddens och Hägerstensåsens/hamnens skolor enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning. Dessa två resultatenheter har ett sammanlagt underskott om 2,6 mnkr. Deras ingående fond uppgick till sammanlagt 1,6 mnkr och den utgående fonden uppgår till 4,0 mnkr. Resterande 0,2 mnkr

belastar årets resultat som följd av att underskottet överstiger 5 procent av bruttobudgeten.

Enheters resultat över 5 och 10 procent

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning begränsas avsättningen till fond till 5 procent av årets bruttobudget och när det gäller den ackumulerade fonden får uppgå till 10 procent av enhetens bruttobudget.

I bokslutet för 2009 redovisas totalt 3,3 mnkr som överstiger 5 procent av bruttobudgeten och som påverkar avdelningens resultat positivt för 2009.

Totalt redovisar nio resultatenheter ett överskott som överstiger 5 procent av bruttobudgeten och två resultatenheter redovisar ett underskott som överstiger 5 procent. Överskottet motsvarar 3,9 mnkr och underskottet 0,6 mnkr.

4.4 Gymnasieavdelningen

Uppdrag

Gymnasieavdelningen ansvarar för drift och utveckling av stadens egna verksamheter inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

I september 2009 gick totalt 17 898 elever i stadens kommunala gymnasieskolor och 352 elever stadens gymnasiesärskolor.

Gymnasieslussen

Gymnasieslussen är en administrativ enhet inom gymnasieavdelningen. Under året har ca 1 200 ungdomar kommit till Gymnasieslussen för kartläggning, vägledning, skolplacering och konsultation, vilket är något mindre än under 2008. Sannolikt beror detta på att antalet utbildningsplatser som kompletterar de nationella programmen varit fler samt att antalet obehöriga grundskoleelever med fullständiga bilagor har ökat och att plats inom gymnasieskolan därför kunnat beredas i det ordinarie intagningsarbetet.

För att kunna erbjuda ungdomar en plats under läsåret har Gymnasieslussen avtal med sex skolenheter (fristående och kommunala) om sammanlagt ca 100 platser. För ungdomar med särskilda behov placerar slussen elever inom 14 olika utbildningar med ca 150 intagningsplatser.

I augusti var 725 ungdomar intagna på IV eller kallade till slussen och ca 160 var intagna på IV i annan kommun eller i fristående gymnasieskola. De obehöriga ungdomar som inte tagits in vid den slutliga intagningen hade antingen bara sökt IV-alternativ där det rådde konkurrens, saknade bilaga eller saknade helt ett IV-val.

Intagning till gymnasieskolan

Intagningen till gymnasieskolan handläggs av Gymnasieintagningen Stockholms län (GSL) åt flertalet av länets kommuner, däribland Stockholms stad. Kansliet hanterar ansökningar och betyg, gör intagningskörningar, utskick av intagningsbesked m.m. Utbildningsnämnden har fortsatt ansvar för den myndighetsutövning som sker i samband med intagningen till gymnasieskolan. Underlagen för de olika bedömningar, yttranden och beslut som görs enligt nedan kommer från GSL.

I vilken mån sökande inom länet men utanför den egna kommunen är förstahands-sökande regleras bl.a. i samverkansavtal mellan kommunerna. Under 2009 hade staden samverkansavtal med 21 av länets kommuner kring de yrkesinriktade och de specialutformade programmen. Efter vidaredelegation från utbildningsnämnden lämnar gymnasieavdelningen yttrande för de stockholmsungdomar som söker utanför staden/samverkansområdet samt fattar beslut om mottagande av sökande som bor utanför samverkansområdet men söker till stadens utbildningar. Utanför samverkansavtalet lämnades 2009 ca 5 080 yttranden samt fattades ca 5 740 beslut om mottagande (siffrorna avser sökta val, inte individer).

Utöver dessa yttranden och beslut av mer rutinmässig karaktär gjordes individuella bedömningar av sökande som anfört särskilda skäl för att få söka som förstahandsmottagna till Stockholm, sökande med utländska betyg, Waldorfbetyg samt sökande till integrerade IV-platser (varav majoriteten är sent anlända invandrarungdomar som saknar godkänt betyg i engelska). Här gjordes totalt ca 400 individuella bedömningar 2009. Gymnasieavdelningen handlade också ca 70 överklaganden angående beslut om mottagande.

Gymnasieavdelningen handlade också överenskommelser med fristående gymnasieskolor angående godkännande av den ekonomiska ersättningen för IV-elever. Samtliga fristående gymnasieskolor med sökande från Stockholm till sina IV-alternativ kontaktades och överenskommelse gjordes med 24 skolor.

	2008	2009
Stockholmare som i första hand sökte annan kommun 2008	1 177 (12 %)	969 (10 %)
Stockholmare som i första hand sökte fristående gymnasieskola	3 234 (33 %)	3 434 (35 %)
Stockholmare intagna i annan kommun i länet	937*	692
Förstahandssökande från andra kommuner i länet intagna i Stockholm	1 722	1 616

* Inför 2008 togs sökande från Stockholms stad emot i första hand till flertalet kommuner i länet även på natur- och samhällsvetenskapsprogrammen, inför 2009 togs stadens sökande emot endast i mån av plats på dessa två program.

Nya utbildningsalternativ

Höstterminen 2009 startade följande nya specialutformade program:

- NV Djurvetenskap, NV Forskningsinriktning, NV Matematik och programmering
- SP Global inriktning, SP Forskningsinriktning

Programmet med Global inriktning blev en av de tio utbildningar i landet som 2009 beviljades delta i försöket med gymnasiala spetsutbildningar. Till en spetsutbildning får intagningsprov anordnas och utbildningen har också riksintag.

Inom det individuella programmet startade följande nya utbildningar 2009.

- Preparandkurs hotell och restaurang
- PRIV omvårdnad
- PRIV naturbruk för elever i behov av särskilt stöd
- SPINT och Preparandkurs SPINT
- Järva uppsök inom Salut vid Ross Tensta gymnasium
- Preparandkurs verkstad/fordon vid Enskede Gårds gymnasium.

Under 2009 togs 52 elever in till stadens gymnasiesärskolas nationella och specialutformade program, varav 24 kom från annan kommun. 34 elever togs in till det individuella programmet, varav 2 kom från annan kommun. 38 stockholmselever togs in till fristående gymnasiesärskola, vilket är en fördubbling jämfört med 2008. 14 elever togs in till gymnasiesärskola i annan kommun.

Utfall – intagningen till årskurs 1

Antal behöriga förstahandssökande i förhållande till antal erbjudna platser har ändrats mest för Byggprogrammet (BP) (minskning från 0,98 till 0,52), Omvårdnadsprogrammet (OP) (ökning från 0,78 till 1,05), Energiprogrammet (EN) (minskning från 1,27 till 1,05), Estetiska programmet (ES) (minskning från 1,40 till 1,15) samt Teknikprogrammet (TE) (minskning från 1,22 till 1,01).

Av dem som togs in på nationella och specialutformade program i staden kom 71,5 procent in på sitt första val (program, inriktning och skola). Högst andel har naturbruksprogrammet (NP) med 100 procent och lägst elprogrammet med (EC) 67,8 procent och samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med 67 procent. Naturvetenskapsprogrammet (NV) har 70,7%.

Av dem som tagits in på NV och SP har en hög andel kommit in på det program de önskat i första hand. Samtidigt har fler elever än på andra program kommer in på en inriktning och/eller skola som de rangordnat lägre.

Estetiska programmet (ES), Hotell- och restaurangprogrammet (HR) och Hantverksprogrammet (HV) har fler förstahandssökande folkbokförda i Stockholm totalt jämfört med 2008 men färre stockholmare söker i första hand till stadens utbildningar.

Av samtliga behöriga stockholmare som togs in 2009 (oavsett huvudman) blev 69,7 procent intagna på sitt första val (program, inriktning och skola). Av de stockholmare som togs in på fristående gymnasieskolan kom 69,2 procent i på sitt första val.

Gy2011

Riksdagen har under 2009 enligt propositionen "Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan" (Prop. 2008/09:199) beslutat om en genomgripande reformering av gymnasieskolan med start läsåret 2011/12. Beslutet omfattar bl.a. nya behörighetskrav, nya nationella program, lärlingsutbildning, gymnasieexamen, lika villkor kommunal och fristående gymnasieskola, ökad samverkan skola/arbetsliv och en starkare statlig styrning. Skolverket arbetar för närvarande dels med att ta fram ett förslag till regeringen om vilka nationella inriktningar som ska finnas på de olika nationella programmen, dels med att ta fram nya ämnesplaner och kurser. Riksdagen har ännu inte tagit beslut om behörighet till de nya yrkesprogrammen eller vilken struktur som ska ersätta nuvarande individuella program eller hur ett fjärde tekniskt år ska utformas.

Förvaltningen har genomfört informationsinsatser om Gy2011 riktade till skolledningar och all personal inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning, dels med hjälp av egna medarbetare dels med hjälp av Skolverket. Alla gymnasieskolor har utsett två kontaktpersoner som genom Skolverket erhåller särskild information om reformen. Ett antal gymnasieskolor är s.k. referensskolor i förhållande till Skolverket och deltar i Skolverkets arbete med program mål, inriktningar, ämnen och kurser. Under vecka 44 genomfördes olika aktiviteter rörande den nya gymnasieskolans gymnasiegemensamma ämnen.

Under året har en arbetsgrupp bestående av gymnasierektorer och medarbetare från gymnasieavdelningen arbetat med planeringen av organisationen av ett nytt programutbud fr.o.m. höstterminen 2011 med anledning av Gy2011. En annan arbetsgrupp har arbetat med implementeringen av den nya gymnasieskolans innehåll.

Utveckling för en skola i världsklass

Utgångspunkten för utvecklingsarbetet har varit Vision 2030, nationella och kommunala styrdokument samt gymnasieavdelningens strategidokument, Med gemensam kraft för en skola i världsklass.

En Skola i världsklass är en skola som ständigt är på en gemensam upptäcktsresa utan fixerat slutmål. Elevernas behov är drivkraften.

Rektorernas ledning av den pedagogiska verksamheten är av avgörande betydelse för en hög kvalitet i skolan och de är nyckelpersoner i en skolans utvecklings- och förändringsarbete. Rektorerna ska leda och ta ett helhetsansvar för den egna verksamheten. De ska uppmuntra tillsammansarbete på skolan, med andra skolor samt med intressenter som näringsliv, universitet, m.m. Välutbildade och engagerade lärare är en förutsättning för att eleverna ska ges bästa tänkbara utbildning. Rektors och lärares ledarskap är grunden för en god studiemiljö och pedagogisk utveckling.

Minskande elevunderlag och ökad konkurrens kräver samordning, samarbete, ett ständigt kvalitetsarbete och effektivare resursutnyttjande för att frigöra resurser för kärnverksamheten i syfte att öka kvaliteten för eleverna. En stor utmaning för gymnasieskolorna framåt är också genomförandet av gymnasiereformen 2011.

Strategiarbetet - Med gemensam kraft för en skola i världsklass.

Under 2009 har arbetet utifrån den strategiska planen som togs fram 2008 fortsatt. Rectorsmötena och rektorsinternat har använts för dialog och strategiarbete.

Följande arbetsgrupper, med rektorer och medarbetare på gymnasieavdelningen och andra avdelningar, bildades 2008: marknadsföring, utveckling, programutbud och lokaler, ekonomi och resursfördelning och IT. I januari 2009 bildades två nya grupper, en för personalfrågor och en för pilotprojektet. Grupperna har avrapporterat sitt arbete till rektorsmötet och gymnasiechefen.

Resultat av gruppernas arbete har bl.a. varit förändringar i programutbudet inför läsåret 2009/10 och förberedande arbete inför programutbud inför Gy2011, framtagande av en marknadsföringsplan, delaktighet i genomförandet av GS-IT, ny resursfördelningsmodell för tilläggsanslagen, arbete med en gemensam redovisningsmodell för programkostnader, gemensam modell för VFU arbete, förberedelser för Gy2011.

Under året har samtliga rektorsgrupper arbetat med att ta fram kriterier för en välskött skola. Processen fortsätter under 2010.

Pilotprojektet, Ledning av den pedagogiska verksamheten för elevers lärande

I juni beslutade nämnden att under läsåret 2009/10 utveckla, utprova, följa upp och utvärdera en enhetlig modell för ledningsorganisationerna, med samordningsrektorer och rektorer, på gymnasieskolorna Brännkyrka/Bernadotte, S:t Erik/Kista, Södra Latin och Enskede Gård/Stockholms hotell och restaurangskola. Delegationsordningen justerades för dessa enheter.

Grundprincipen var att befintliga rektorer på pilotskolorna blev samordningsrektorer och biträdande rektorer blev rektorer under projektiden. Där antalet biträdande rektorer varit för få har rektorer rekryterats.

De övergripande och långsiktiga målen är ökad kvalitet för eleverna och högre måluppfyllelse genom att:

- skolan ska bli bättre att möta eleverna där de är och utifrån deras behov utmana, stödja och stimulera dem till ökat lärande och utveckling
- förtydliga och möjliggöra för rektor att leda den pedagogiska verksamheten i enlighet med lag och förordning och för bättre lärprocesser för eleverna
- effektivisera administration och lokalutnyttjande till förmån för kärnverksamheten

Pilotgruppen och gymnasieledningen har träffats regelbundet under våren för att ta fram roll- och ansvarsfördelning, samt uppdrag för de nya ledningsfunktionerna. Arbetet har skett med konsultstöd.

Under året har också gruppleddare/arbetslagsledare involverats i processen och fått utbildning. Även med pilotskolornas administrativa chefer har ett utvecklingsarbete påbörjats.

Professor Olof Johansson, Umeå universitet har fått i uppdrag att följa och utvärdera projektet och att genomföra utbildningsseminarier för pilotskolornas skolledare men också för hela rektorsgruppen. Utifrån utvärderingen kommer beslut att fattas om en eventuell ny ledningsorganisation för gymnasieskolorna från 2011.

Insatser avseende läsning på gymnasiet

Under 2009 har insatser på Högländsskolan, Kungsholmens och Norra Latins gymnasium genomförts. Kurser i digital teknik, nedladdning av ljudböcker i datorn och MP3-spelaren, juridik vad gäller nedladdning och utlån av ljudböcker och olika läsprogram har genomförts. Seminarier i vidgat textbegrepp och litteraturpedagogik Biblioteken har utrustats med en satsning på ungdomsböcker, lättlästa böcker, grafiska böcker och ljudböcker .

Alla gymnasieskolor har fått en skollicens på Myrios novellförlag, där elever via Fronter har tillgång till nyskrivna noveller i pdf-format och som ljudfiler, författarpresentationer. På Myrios får läraren även tips på lektionsupplägg för fördjupade litteratursamtal med eleverna

Effekter av insatserna är en märkbar tillströmning av lärare på kurser i att använda läsverktyg och läsprogram. Gymnasiebibliotekarien tar och får en roll i det pedagogiska arbetet genom att bibliotekarien är med när projekt planeras i olika lärarlag och att tillsammans med läraren planera individuella utvecklingsplaner för litteraturläsningen. Eleverna erbjuds böcker som ljudfiler, lättläst och när det finns som film som komplement till vanlig text. Skolan informerar på informationsmöten, föräldramöten om vilka resurser och stöd som finns för elever med behov av stöd i läsning.

Språkforskningsinstitutet har genomfört kompetensutveckling och seminarier avseende ett språkutvecklande arbetssätt för all personal på IB School South, S:t Eriks gymnasiums NV-arbetslag och SPINT-arbetslaget på Brännkyrka gymnasium.

Ungdomsparlamentet

Förvaltningen har under 2009 arrangerat Ungdomsparlamentet. Ca 1 000 elever från 15 gymnasieskolor, 7 kommunala och 8 fristående, deltog under hösten i framtagandet av fem motioner som presenterades under en slutdebatt i Stadshuset

den 24 november. I anslutning till slutdebatten anordnades även ett dialogseminarium med utvalda elever, politiker och sakkunniga, där årets frågor diskuterades.

EU debatt i samarbete med Stadsbiblioteket och Intercult

Inför valet till Europaparlamentet anordnade gymnasieavdelningen, tillsammans med Stadsbiblioteket och Intercult, utfrågningar av EU-parlamentariker vid tre bibliotek i staden. Utfrågningarna leddes av elever från tre av stadens gymnasieskolor.

European Youth Parliament 59th session

I samarbete med European Youth Parliament (EYP) och Europakommissionen organiserade gymnasieavdelningen invigningen av EYP Stockholm09. I samband med invigningen genomförde avdelningen även en heldagsworkshop riktad till lärare med syfte att öka kunskaperna kring hjälpmedel i undervisningen om EU.

Teknikcollege

Teknikcollege är en kvalitetsstämpel som visar att flera kommuner och utbildningsanordnare tillsammans med industrin i en region utvecklar utbildningar utifrån de krav industrin ställer. Utbildningsanordnare som har blivit godkända som Teknikcollege erbjuder utbildningar som attraherar ungdomar och vuxna samtidigt som befintliga resurser utnyttjas så effektivt som möjligt. Thorildsplans gymnasium har under 2009 tagit det första steget genom en gemensam avsiktsförklaring.

Effektiviseringar

Efter nämndbeslut i november 2007 upphörde S:t Görans gymnasium med sin verksamhet i juni 2008. För den verksamhet som flyttades till S:t Erik gjordes verksamhetsanpassningar för ca 70 mnkr, under 2009 har därför vissa delar av S:t Eriks gymnasium varit evakuerade till fastigheten S:t Göran. Genom nedläggningen av S:t Göran sänktes gymnasiekoncernens hyreskostnad med 14 mnkr men efter anpassningarna på S:t Erik kvarstår en besparing på drygt 7 mnkr. Med S:t Görans negativa bokslut för 2008 på ca 13 mnkr, kostnader för övertalighet under 2009 och 2010 samt engångskostnader för evakuering av S:t Eriks verksamhet under 2009 på ca 8 mnkr blir nedläggningen av S:t Göran en reell besparing tidigast under 2012.

På grund av den överkapacitet av utbildningsplatser som fanns inom fordonsprogrammet har verksamheten vid Enskede Gård flyttats till Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium i Skärholmen/Lindvreten. Verksamhetsanpassning har gjorts för ca 1,6 mnkr.

Avveckling av Riddarfjärdens gymnasium och mediaprogrammet fortskrider i fastigheten Münchenbryggeriet. I takt med att lokaler frigörs flyttar grundskolans yrkesdansarutbildning vid Högalidsskolan in.

Efter konkursen för stiftelsen Kvinnoforum i september 2007 tog gymnasiekoncernen över ansvaret för lokaler och verksamhet vid tjejj gymnasiet Xist. Fr.o.m. den 1 juli 2009 bedrivs verksamheten inom ESS-gymnasiet.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Gymnasieavdelningen	1 233,8	1 207,4	26,4

Avdelningen redovisar ett överskott om 26,4 mnkr före och 5,1 mnkr efter resultatdispositioner. Gymnasiestaben redovisar ett överskott om 12,9 mnkr. Av överskottet var 5,0 mnkr planerat för att täcka anslagsenheternas underskott, 6,7 mnkr beror på minskade hyreskostnader och 3,0 mnkr på minskade kostnader för elevresor. Intäkterna är 1,7 mnkr lägre än budget beroende på lägre statsbidrag för asylsökande elever.

Enheter

Av gymnasieskolorna är 13 anslagsenheter. Dessa förde med sig en ingående fond om minus 8,4 mnkr. Anslagsenheterna redovisar ingen avvikelse mot budget. Resultatenheterna redovisar ett överskott om 13,6 mnkr. Sammanlagt visar 17 skolor ett överskott och 8 skolor visar underskott. Skolornas förbättrade resultat visar att det gemensamma arbetet med att anpassa verksamhet/organisation till ett minskade elevantal har gett resultat. Det kan dock konstateras att stor osäkerhet råder hos enheterna om vilka resultat de budgethållningsåtgärder de vidtar får under året. Detta visar inte minst skolornas prognoser som i flera fall varit alltför pessimistiska. Samtliga gymnasieskolor redovisas i bilaga 6.

4.5 Vuxenutbildningsavdelningen

Uppdrag

Utbildning för vuxna omfattar studier på grundläggande- och gymnasial nivå, viss påbyggnadsutbildning, kvalificerad yrkesutbildning samt särvtux.

Inom vuxenutbildningsavdelningen sker myndighetsutövning, planering, upphandling, tillsyn och uppföljning. Till avdelningen hör den centrala enheten Vuxenutbildning Stockholm som ansvarar för all information och intagning till studier samt studievägledning.

Förvaltningen har avtal med 19 upphandlade utbildningsanordnare och överenskommelse med Åsö vuxengymnasium med de två enheterna Södermalm och Västerort. Kommunal vuxenutbildning, inom främst el och hantverk, bedrivs även vid S:t Eriks och Thorildsplans gymnasium. I samverkan med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har dessutom Stockholms transport- och fordons-

tekniska gymnasium genomfört ett antal utbildningar inom transportsektorn för sfi-studerande.

Organisation

Antalet *personer* som påbörjat studier under året har varit 17 439. Antalet *helårsplatser* (å 800 poäng) uppgick till 1 322 inom den grundläggande delen och 4 143 inom den gymnasiala delen. Inom den statliga satsningen yrkesvux har ca 600 studerat vilket motsvarar 395 helårsplatser. Inom sörvux har ca 300 personer studerat, varav ca en tredjedel från andra kommuner.

Sörvux har fortsatt att yrkesinrikta delar av sitt utbud, särskilt inom områdena äldreomsorg och service samt handel. Vidare har skolan arbetet med ett konkret strategiarbete inom ramen för en skola i världsklass i syfte att möta nya krav.

Vid Farsta gymnasium bedrivs en ettårig påbyggnadsutbildning för barnskötare. Utbildningen är riksrekryterande och finansierad med statliga medel. Våren 2009 avslutade 26 studerande sin barnskötarutbildning vid skolan, och 28 nya studerande påbörjade höstterminen 2009 den eftergymnasiala utbildningen.

Inom den kvalificerade vuxenutbildningen (KY) har ca 500 personer studerat på heltid vid de två enheterna Frans Schartaus Handelsinstitut och S:t Eriks gymnasium.

Den 1 juli 2009 inrättades den nya myndigheten Yrkeshögskolan. Yrkeshögskoleutbildning är en ny utbildningsform som kan vara ett- eller tvåårig och kombinerar teori med praktiskt lärande på en arbetsplats. Yrkeshögskoleutbildningar erbjuds inom branscher där det finns ett uttalat behov av utbildad arbetskraft. KY-utbildningar kommer successivt att omvandlas till yrkeshögskoleutbildningar, där man efter fullföljda studier erhåller yrkeshögskoleexamen eller kvalificerad yrkeshögskoleexamen. Stadens enheter som bedriver kvalificerad yrkesutbildning eller påbyggnadsutbildning har ansökt till Yrkeshögskolan om att få starta utbildning inom det nya regelverket avseende yrkeshögskoleutbildning inför kommande läsår.

Vuxenutbildning Stockholms uppdrag är att hantera studievägledning, samtliga ansökningar, antagningar, klagomål, språk- och matematiktester, utveckling av webbaserade tjänster och verktyg etc. Vuxenheten har tagit emot drygt 42 000 ansökningar till vuxenutbildningens fem olika startperioder.

Vid enheten återfinns även Vuxenteamet som är en tvärprofessionell grupp med olika yrkesprofessioner. Vuxenteamet erbjuder vägledning, kartläggning och bedömning av individens stödbehov till studerande som har en funktionsnedsättning. Målet är en tillgänglig studiemiljö för alla. Verksamheten har under året gett stöd åt 360 studerande i varierande omfattning, en ökning från föregående år med ca 20

procent. Den största gruppen, knappt en fjärdedel, utgörs av personer med läs- och skrivsvårigheter.

Utveckling för en skola i världsklass

Under året har strategiarbetet fortsatt med fokus på att tillhandahålla en högklassig yrkes- och teoretisk vuxenutbildning, utifrån arbetsmarknadens krav och individens behov. I samband med att yrkesvux infördes inleddes ett samarbete med Arbetsförmedlingen i syfte att finna gymnasieutbildningar som kunde identifieras som bristyrkesutbildningar. Samtliga anordnare av yrkesutbildning fick möjlighet att förändra sitt kursutbud utifrån arbetsmarknadens behov. Stadens anordnare svarade upp mot detta och ett attraktivt kursutbud erbjuds nu till stadens vuxen-studerande.

Under 2008 arbetade avdelningsledningen med rektorerna inom egen regi och på enheten Vuxenutbildning Stockholm med fokus på att få en konkurrenskraftig egen regi med visionen om en Skola i Världsklass som målbild. Detta arbete tappade tempo under 2009 på grund av att allt fokus på avdelningen riktades mot att kartlägga och systematisera samtliga anordnare och deras resultat samtidigt som myndighetsutövningen och tillsynen i högre utsträckning har systematiserats. När nu kartläggningen är genomförd kommer strategiarbetet att prioriteras under 2010.

Förvaltningen har under ett antal år haft en samverkan, inom främst kvalitetsarbete och studievägledning, med Göteborg och Malmö. Utifrån detta samarbete har de tre städerna konkret arbetat fram ett underlag till en effektstudie inom vuxenutbildningen. Syftet var att få belyst vuxenutbildningens betydelse för den enskilde individen samt om han eller hon kommer vidare till arbete och/eller högre studier enligt egna och samhällets önskemål. Förvaltningen har spridit resultatet till anordnare och övriga intressenter såsom Utbildningsdepartementet, Skolverket, Skolinspektionen samt inom KSL. Vidare används effektstudiens resultat som underlag för analys och vidare verksamhetsplanering.

Förvaltningen har under året implementerat yrkesvux i förvaltningens organisation. Ett utökat kursutbud med yrkesutbildningar infördes från augusti utifrån arbetsmarknadens krav och behov. Den som har svag ställning på arbetsmarknaden ska, enligt förordning, prioriteras vid antagning till yrkesvux. Detta medförde att nya antagningsregler antogs av utbildningsnämnden där arbetslöshet ligger till grund för antagning i första hand, i andra hand antas personer i åldern 20-24 år som inte är registrerade som arbetslösa eller registrerade som deltids-arbetslösa.

Förvaltningen har anpassat det lokala ansöknings- och antagningssystemet Open24 till den nya förordningen. Anpassningen har även varit nödvändig då vissa uppgifter ska ligga till grund för kommande uppföljningar och utvärderingar som Skolverket kommer att efterfråga. Dock har de förändrade antagningsrutinerna

medfört en omfattande manuell hantering av alla ansökningar för att identifiera de personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden utifrån ansökningarna och de nya kriterierna.

Under året har ett samlat grepp tagits i syfte att öka kvaliteten kring förvaltningens studerandeundersökning, VSU, som genomförs som en totalundersökning två gånger per år. Svarsfrekvensen har varit alltför låg hos de flesta anordnare. Genom välarbetade rapporter och synliggörande av det samlade och den enskilde anordnarens resultat ökar nu medvetandegraden hos anordnarna och därmed svarsfrekvensen.

Uppföljning av verksamheten bedrivs på flera olika sätt; genom strukturerade dialoger i samband med att verksamheternas kvalitetsredovisningar presenteras, återkommande studerandeundersökningar, uppföljning av anordnarnas betygsresultat, ekonomiska stabilitet m.m. Förvaltningen bevakar därmed att utbildningen som upphandlas och bedrivs i egen regi lever upp till kraven i avtal och överenskommelser.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats under hösten där alla resultat av bl.a. brukarenkäter, inspektörsrapporter och betygsutvecklingen som finns under ett par år systematiseras och värderas samt synliggörs. Resultaten ligger till grund för adekvata jämförelser och analyser.

Det regionala samarbetet inom KSL har fortsatt med nya arbetsgrupper under ledning av en ny tillsatt styrgrupp. Alla kommuner i länet har uttryckt sin vilja till en gemensam vuxenutbildningsregion där mål och syfte definierades och godkändes av Utbildningsberedningen inom KSL under april 2009. Delmålen har varit att säkerställa ett gemensamt utbud med stödfunktioner, optimera resurser för utbildning genom samverkan kring administration och information samt att stärka kommunernas samarbete i kontakter med externa aktörer.

Effektiviseringar

Som en följd av att sfi-undervisningen överfördes till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vid årets ingång slogs de båda enheterna Åsö och Västerorts vuxengymnasier samman till en enhet. Sammanslagningen har möjliggjort en effektivare organisation och personella resurser har kunnat samutnyttjas.

Under året har metoder för att öka prognossäkerheten arbetats fram. Månatliga rapporter utarbetas med aktuell studerandevolym. Underlaget analyseras och kopplas till avdelningens ekonomi. Ansvar för den interkommunala hanteringen har överflyttats till avdelningen vilket har bidragit dels till en effektivare behandling dels en större kännedom om ärendena.

E-tjänstprogrammet har möjliggjort för en effektivare antagningsprocess till vuxenstudier. Presumptiva studerande kan via e-legitimation göra en fördjupad

studieplan och även förbereda för slutbetyg. Denna möjlighet för de studerande ska kunna frigöra personella resurser så att studie- och yrkesvägledare mer kan rikta sina insatser till de mest behövande. Samtidigt har en ny målgrupp som kräver en hel del vägledning tillkommit i samband med införandet av yrkesvux. Alla, d.v.s. 100 procent söker nu till vuxenutbildningen via webben vilket underlättar hanteringen, dock måste fortfarande en relativt stor del ske manuellt för kompletteringar av ansökningshandlingar och urval.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Vuxenavdelningen	193,6	185,2	8,4

Avdelningsgemensamt

Vuxenutbildningsavdelningen redovisar ett nettoöverskott om 8,4 mnkr. Av överskottet avser 13,5 mnkr vuxenutbildningsavdelningen centralt och beror främst på ökade intäkter avseende statsbidrag för yrkesvux och kvalificerad yrkesutbildning samt minskade kostnader för utbetalning till enheter i egen regi.

Enheter

Vuxenutbildningens enheter i egen regi redovisar ett sammanlagt underskott om 5,1 mnkr.

Särvux redovisar ett överskott om 2,4 mnkr, som beror på minskade vikarie-kostnader under ordinarie personals sjukskrivning samt ökade intäkter för försäljning av verksamhet.

Åsö/Västerorts vuxengymnasium, som från och med den 1 januari 2009 är en sammanslagen enhet, redovisar ett underskott om 6,4 mnkr. Svårigheter att fylla undervisningsgrupperna vid Västerort, stora avbrott vid de gymnasiala kurserna och en minskad tillströmning till naturvetenskapliga kurser har genererat underskottet. Inför 2010 har enheten vidtagit åtgärder för att minska studieavbrotten genom att förbättra mottagnings- och uppföljningsarbetet. Enheten ska också se över pensionsavgångar och göra neddragningar i samband med att personal slutar. Enheten ska också arbeta aktivt för att ytterligare öka uppdraget.

Åsö och Västerort kommer att följas upp separat under 2010 för att tidigare kunna fånga upp avvikelser mot planerad verksamhet. Frans Schartaus handelsinstitut redovisar ett underskott om 1,1 mnkr.

4.6 Avdelningen för enskilt driven och fristående verksamhet

Uppdrag

Avdelningens ansvarsområde omfattar enskilt driven förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, fritidsklubbar, fristående grund-, gymnasie- och särskola samt interkommunal ersättning.

I avdelningens arbetsuppgifter ingår

- bedömning av rätt till samt utbetalning av skolpeng och barnsomsorgspeng
- myndighetsutövning med tillsyn, godkännande och klagomålshantering i enskilda förskolor, fritidshem, familjedaghem och fristående förskoleklass
- mottagande av elever i särskolan och placering av dem i behovsgrupper
- handläggning av interkommunala kostnader och intäkter
- handläggning av hyreskompensation, stimulansbidrag och avgiftskompensation till enskilt driven verksamhet
- handläggning av bidrag till verksamhetsstöd/socioekonomiskt tillägg/särskilt stöd
- handläggning av skolskjuts för elever i fristående skolor samt elever i annan kommun
- kvalitetsfrågor och resultatuppföljning

Utveckling för en skola i världsklass

I avdelningens verksamhetsplan för 2009 ingick ett flertal åtaganden som syftar till att förbättra information, kommunikation, effektivitet samt samarbetet inom förvaltningen. Avdelningen har under verksamhetsåret arbetat kontinuerligt med sina åtaganden från verksamhetsplanen.

Flera av uppdragen som gäller enskilda och fristående verksamheter är uppdrag för hela förvaltningen. Avdelningens medarbetare samarbetar i flera frågor med andra berörda avdelningar. När det gäller budget, budgetuppföljning samt kvalitets- och uppföljningsfrågor sker ett nära samarbete med kvalitets- och ekonomiavdelningen.

Det långsiktiga arbetet med att uppmuntra enskilda förskolor och fristående skolor att delta i kvalitets- och uppföljningsarbetet är ett uppdrag för hela förvaltningen. Avdelningen samarbetar i denna del med kvalitets- och ekonomiavdelningen och arbetet fortsätter under 2010.

En kartläggning av avdelningens information till anordnare är genomförd för förskola och fritidshem. En genomgång av prioriterade målgrupper för information via hemsidan har gjorts, avdelningen ska i sin information prioritera god och heltäckande information till nya anordnare. Intervjuer med nya anordnare har påbörjats för att fånga upp önskemål och behov. Under 2010 planeras en webbenkät med frågor om hur hemsidan uppfattas av brukare och anordnare.

En arbetsgrupp med ansvar för webbsidan har bildats på avdelningen. Hemsidan uppdateras kontinuerligt med förändringar och ny information. Samarbetet med förvaltningens kommunikationsgrupp har utvecklats och ett arbete pågår för att göra hemsidan tydligare och enklare. Samarbete omfattar även arbetet kring e-tjänsten "val av skola/förskoleklass". Samarbete med andra delar av förvaltningen som arbetar med information pågår och informationsarbetet sker så långt det är möjligt i samklang med "egen-regi". Möjligheter till kompetensutveckling läggs kontinuerligt ut på hemsidan så att enskilda anordnare kan delta i mån av intresse. Ett flertal temamöten har anordnats under året, t.ex. "Barn som far illa" för fristående grundskolor och "Den nya gymnasieskolan" för fristående gymnasieskolor.

Processerna med att utveckla rutiner för godkännande och tillsyn är pågående. De administrativa rutinerna är under ständig utveckling och detta effektiviseringsarbete fortsätter.

Flera organisationsförändringar har skett under året. Den 1 juni 2009 överfördes förvaltningens redovisningshantering till serviceförvaltningen. Detta har inneburit en del förändringar av de administrativa rutinerna kring utbetalning och betalning av fakturor.

Den 1 juli 2009 överfördes mottagandeteamet från kvalitetsavdelningen till avdelningen. Från och med höstterminen 2009 fick avdelningen ansvar för de nya elever som börjar på en fristående grundskola med specialinriktning.

Effektiviseringar

Genomgången av nuvarande rutiner och arbetssätt inom förskoleområdet med extern konsult är genomförd. Genomgången har bland annat lett till utvecklingen av användarwebben där kommunikation och information till anordnare ska ske via webben och inte via pappersutskick som tidigare. För närvarande pågår test med utvalda piloter för att utveckla funktionen.

Övergripande underlag för att följa barnantals- och kostnadsutvecklingen i de olika skolformerna har sammanställts. Underlagen visar på en systematisk barnantalsutveckling under verksamhetsåret vilket gör det möjligt att med större säkerhet följa kostnadsutvecklingen. Barnantalsutvecklingen följs upp varje månad i Bosko för att uppmärksamma eventuella avvikelser från förväntad utveckling. Sambandet mellan barnantal och kostnadsutveckling följs kontinuerligt.

Integrationen mellan Bosko och Agresso för utbetalningar till fristående grundskola är i stort sett genomförd och beräknas tas i drift till andra kvartalet 2010. Förfrågningar inom förskoleområdet hänvisas till Kontaktcenter där så är möjligt. Ett antal informationsmöten för att förbättra registreringar i Bosko för interkommunala elever har genomförts tillsammans med kvalitets- och ekonomiavdelningen. Under året har flera enskilda förskolor gått med i stadens gemensamma förskolekö.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
EF-avdelningen	4 129,4	4 144,3	-14,9

Avdelningen redovisar ett nettounderskott om 14,9 mnkr.

Underskottet för förskoleverksamheten uppgår till 17,1 mnkr och beror framför allt på högre kostnader för utbetalning av peng till elever i enskilt drivna förskolor. Barnantalet ökar konstant på grund av stora barnkullar i förskoleåldern. Utbetalningar till enskilt drivna förskolor görs enligt antal barn per månad, medan prestationer stäms av två gånger per år. Eftersom barnantalet ökar, har de enskilt drivna förskolorna fler barn vid utbetalningarna än vad utbildningsnämnden får schabloner för vid prestationsavstämningarna.

Kostnaden för peng till elever i enskilt driven skolbarnomsorg och andra kommuners grundskolor har varit lägre än beräknat, vilket medfört ett överskott om 5,8 mnkr. Kostnaden för fristående grundskolor har ökat på grund av fler inskrivna elever.

Från och med höstterminen 2009 har avdelningen övertagit ansvaret för nyinskrivna barn i fristående skolor med specialinriktning. Kostnaderna för dessa placeringar har under hösten uppgått till 8,3 mnkr. Därtill kommer kostnader för skolskjuts.

Kostnaden för fristående gymnasieskolor har varit 4,3 mnkr högre än budget vilket beror på ett ökat elevantal. Stockholmselever i andra kommuner har gett ett underskott om 0,6 mnkr.

Obligatorisk och gymnasial särskola redovisar ett överskott på 0,3 mnkr. Då ingår en felaktig prestationsförändring om 4,4 mnkr som ska återredovisas. Om hänsyn tas till denna är det högre genomsnittskostnad för särskoleelever i andra kommuner som har medfört ökade kostnader med 4,1 mnkr.

Stockholmsstuderande inom vuxenutbildning i andra kommuner redovisar ett överskott om 1,1 mnkr.

4.7 Uppdragsavdelningen

Uppdrag

Uppdragsavdelningen är en intäktsfinansierad resultatenhet som erbjuder insatser som underlättar och förbättrar lärandet och undanröjer hinder för inläring för barn, elever och studerande i Stockholms stad, med särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd. Specialistområdena är elevhälsa, barn, ungdomar och vuxna i behov av särskilt stöd, media, bibliotek, IT, modersmål och minoritets-språk. Tjänsterna ska kännetecknas av tillgänglighet, pålitlighet, kompetens och dialog.

Uppdragsavdelningens kunder är i huvudsak stadens rektorer och förvaltningens avdelningschefer. Antalet kunder uppgick 2009 till cirka 395 stycken och antalet uppdrag till cirka 1 370 stycken.

Uppdragsavdelningens vision lyder: *"Uppdragsavdelningens samlade grepp ger fantastiska resultat i Stockholm stad. Eleverna mår bäst och är friskast i landet. Genom en helhetssyn är lärandet tillgängligt för alla och alla elever når sin fulla potential."*

Utveckling för en skola i världsklass

Under 2009 har avdelningen bedrivit ett intensivt utvecklingsarbete som handlar om samverkan mellan enheterna för att ta fram nya tjänster samt utveckla och höja kvaliteten på redan befintliga.

Den strategiska planeringen för avdelningen har också omfattat bevakning av förändringar i omvärlden, skolverksamhetens behov, kompetensutveckling, forskning och utveckling samt ekonomiska förutsättningar.

För att kunna nå målet med en ökad samverkan inom avdelningen togs ett antal strategiska utvecklingsområden fram. Dessa inbegriper också behov av övergripande förbättringsåtgärder. Varje utvecklingsområde inbegriper ett antal aktiviteter. En del av de genomförda aktiviteterna framgår här.

Att vi förmedlar våra värden

Målet handlar om att både medarbetare och kunder ska förstå värdet av det samlade greppet, d.v.s. att samverkan mellan enheterna medför ett mervärde för kunden.

Alla medarbetare har utbildats för att vara ambassadörer för avdelningen. En marknadsföringsgrupp har bl.a. tagit fram en ny avdelningsgemensam katalog.

Att vi lyckas med "det samlade greppet"

För att klara den ökade ambitionsnivån i avdelningen, inrättades fler gemensamma funktioner: PA-konsult och tre uppdragskonsulter. Uppdragskonsulterna har under året inlett arbetet med att sprida information om tjänsterna samt skapa en relation till potentiella och befintliga kunder för att på så sätt ge fler uppdrag. Därutöver har medarbetare från olika enheter gemensamt anordnat seminarier och pedagogiska caféer. Medarbetarna har vidare erbjudits kompetensutveckling för att få ökad kunskap om avdelningens enheter.

Att vi anpassar oss efter förändringar i omvärlden

För att identifiera och kunna agera proaktivt vad gäller eventuella förändringar av avdelningens inriktning på produkter och tjänster, skapades under året en omvärldsbevakningsgrupp och en utvecklingsgrupp.

Elevhälsans medarbetare har under året påbörjat en gemensam utbildning för att arbeta med den framtida yrkesrollen. Förändringar kan påverka yrkesrollen och ökad samverkan kan bli en avgörande framgångsfaktor. Då medarbetarna är den enskilt viktigaste faktorn för framgång i arbetet med anpassning till rådande marknadssituation, har avdelningen under året tagit fram en gemensam introduktion för nyanställda medarbetare samt anordnat en rad personalsociala aktiviteter för att öka trivselen men också professionaliteten.

Att identifiera barns svårigheter tidigare

Under året inleddes ett tvåårigt projekt i syfte att utveckla en metod för att tidigare upptäcka elever med dyslexi, för att kunna sätta in rätt åtgärder i ett tidigt skede.

Att barnen bedöms och bemöts utifrån en helhetssyn

Berörda medarbetare har fått information om hur man kartlägger, utreder och skapar underlag för insatser utifrån en helhetssyn. Uppdraget att ta fram elevhälso-team på skolnivå kvarstår.

Fortsatt utvecklingsarbete

Utvecklingsarbetet är omfattande och fortsätter i stort sett i linje med 2009 års arbete. Arbetet med en del förändringar beskrivs i verksamhetsplanen för 2010. Fokus under 2010 ligger kvar på bidraget till "elever i världsklass" med samverkan som det starkaste medlet.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Uppdragsavdelningen	0,0	-13,8	13,8

Uppdragsavdelningen redovisar ett överskott om 13,8 mnkr.

Mediateket redovisar ett överskott om 1,5 mnkr till följd av fler uppdrag från grundskole- och gymnasieavdelningen, Dramatiska institutet, PIM för grundskolan samt matematiksatsningen.

Skolstöds överskott uppgår till 0,5 mnkr till följd av Återvändningskontorets slutreglering av EU-projektet Human Återvandring II och lägre kostnader än budgeterat på grund av en försenad upphandling inom kostenheten.

Språkcentrum redovisar ett underskott om 3,4 mnkr. Efterfrågan i vissa språk har sjunkit och kostnader för övertalig personal belastar resultatet. Arbete pågår med att anpassa verksamheten.

Psykologenheten redovisar ett överskott på 1,0 mnkr till följd av fler utredningsuppdrag.

Skolhälсан inklusive ungdomsmottagningen redovisar ett underskott om 0,8 mnkr. Enheten har haft merkostnader i samband med influensavaccinationsarbetet samt ökade kostnader för anlitande av bemanningsföretag vid ordinarie personals sjukdom.

Ledningen redovisar ett överskott om 15,0 mnkr. Med hänsyn tagen till Språkcentrums situation har personal-, utvecklings- och marknadsföringskostnader hållits nere. Det stora överskottet förklaras av ett sent inkommet uppdrag från kvalitets- och ekonomiavdelningen gällande GS-IT, vilket kommer att pågå även under del av 2010. Uppdragstagare är ledningen men utförare blir Mediateket.

Avdelningen är från och med 2009 i sin helhet en resultatenhet. Tidigare var enheten Mediateket en resultatenhet. Varje enhetschef inom avdelningen är ansvarig för sin enhets resultat. Avdelningens ingående fond uppgår till 2,0 mnkr och den utgående till 15,7 mnkr.

Investeringsramen om 0,5 mnkr har inte utnyttjats.

4.8 Personalavdelningen

Uppdrag

Personalavdelningens roll är att vara en strategisk resurs för att verksamheten ska nå sina mål. Personalfrågorna är i stor utsträckning delegerade till förvaltningens chefer.

Avdelningen har en i huvudsak konsultativ specialistfunktion främst riktad till organisationens arbetsgivarföreträdare. Avdelningen har även en uppföljande roll för att säkerställa att lagar och kollektivavtal efterlevs.

Chefsprogrammets uppdrag är att arbeta strategiskt med chefsförsörjning och chefsutveckling. I uppdraget ingår att identifiera, attrahera, rekrytera och utveckla chefer i och till förvaltningen.

Genom expertkunskap, information, utbildning och konsultation ger personalavdelningen chefer verktygen för att hantera personalfrågorna på ett optimalt och strukturerat sätt. Därigenom frigörs resurser för chefer att uppnå målen och utveckla verksamheten.

För att möjliggöra det konsultativa arbetssättet inom avdelningen har en satsning gjorts på handledning och utveckling av förhållningssätt i mötet med förvaltningens verksamheter.

Under året har i samarbete med kvalitets- och ekonomiavdelningen två utbildningsdagar genomförts för skolintendenter. Personalavdelningen har vid dessa tillfällen givit aktuell information inom områdena ingående av anställningsavtal, arbetsår för ferie- och uppehållsanställda, personalplanering och omställning, samverkansavtalet, rehabiliteringsprocessen, sjukfrånvaroprojektet, LISA självservice, nya Jobb i stan, löneöversyn samt personalaktshantering,

Som en hjälp till chefer i personalfrågor, förutom den konsultation i arbetsrättsfrågor som ges via telefon och e-post, finns en uppdaterad personalhandbok på förvaltningens intranät. Ytterligare information inom personalområdet ges kontinuerligt via informationsverktyget "Personalavdelningen informerar", som också finns på intranätet.

Utveckling för en skola i världsklass

Lönebildning

Under våren 2009 har löneöversyn genomförts för förvaltningens samtliga anställda. Inför översynen genomförde personalavdelningen inledande överläggningar med samtliga större förbund. Beträffande Lärarnas Samverkansråd genomfördes överläggningen gemensamt med stadens personalstrategiska avdelning.

Arbetsgivarens ambition är att genomföra löneöversynen enligt modellen lönesättande samtal. För de flesta skolledare inom Sveriges skolledarförbund och Lärarförbundets skolledarförening genomfördes årets löneöversyn enligt denna modell för första gången. För LR och Lärarförbundet tillämpades modellen lönesättande samtal i begränsad omfattning. För Sveriges Läkarförbund och Kommunal tillämpades modellen traditionell förhandling för samtliga.

Med syfte att höja kvaliteten på kommande löneöversyner genomför personalavdelningen partsgemensamma utvärderingar av den genomförda löneöversynen.

För att stödja det lokala arbetet med lönebildning har personalavdelningen påbörjat ett partsgemensamt arbete med att ta fram lönekriterier för lärare.

Personalavdelningen har genomfört en brukarundersökning i form av en webbenkät till samtliga rektorer i förvaltningen. Resultatet visar att 2009 års löneöversyn på de flesta enheter har genomförts utan större komplikationer. En förutsättning för en smidig löneöversyn är dock att parterna i den inledande överläggningen tar ställning i principiella frågor.

Helhetsbilden visar också att rektorerna i stor utsträckning är nöjda med den information och stöd man får från personalavdelningen

Gas- och kemikaliehantering

Personalavdelningen har anordnat Gasföreståndarutbildning för dem som är ansvariga för hantering av brandfarliga varor på skolorna och 125 personer har hittills gått denna utbildning. De som är kemiansvariga på skolorna har under året haft tillgång till träffar på Kemiforum med olika teman och även fått utbildning i det databaserade kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft.

Effektiviseringar

För att underlätta för verksamheterna har avdelningen utarbetat och förbättrat rutiner kring arbetet med:

- återanställning av anställda med företrädesrätt
- personalplanering
- löneskulder
- den nya rehabiliteringsprocessen,
- att säkerställa kontakt vid första sjukdagen.

Under året har ett nytt samverkansavtal implementerats och utbildningar genomförts. Ett nytt rekryteringsverktyg, Jobb i stan, har införts. Två utbildningsomgångar har hittills genomförts. Utbildningsinsatserna fortsätter under 2010.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Personalavdelningen	109,5	106,0	3,5

Personalavdelningen redovisar ett överskott om 3,5 mnkr. Ombudgetering begärs med 1,7 mnkr för sjukfrånvaroprojektet. Kvarvarande överskott uppgår till 1,8 mnkr. Överskottet beror främst på att lönehanteringskostnaderna har blivit lägre än beräknat då förvaltningen har haft färre anställda än föregående år. Under året har användandet av LISA självservice ökat vilket medfört lägre användarkostnader. Nämnden har också haft lägre kostnader än beräknat för företagshälsovård,

kompetenssparande och det interna projektet "Partsarbete - lärares arbetstid – arbetsorganisation".

Chefsrekrytering och utveckling, exklusive personalstaben, redovisar ett underskott om 0,9 mnkr främst på grund av ökade kostnader för ledningsgruppsutbildningar för ledningsgrupperna vid gymnasieskolans pilotskolor. Skolorna har haft stort behov av utbildning och handledning avseende skolans inre kultur och struktur, vilket har inneburit fler och mer omfattande utbildningar under året än beräknat. Chefsprogrammets stab redovisar ett överskott om 0,9 mnkr på grund av en vakans under året. Totalt sett uppvisar chefsrekrytering och utveckling ett resultat i balans.

För avgångslösningar och personalplaneringsåtgärder inom hela nämndens ansvarsområde har 23,7 mnkr använts.

4.9 Administrativa avdelningen

Uppdrag

Administrativa avdelningens ansvarsområde omfattar arkiv, registratur, nämndsekretariat, kommunikation, projektkontor, IT, telefoni, försäkringsfrågor, kris och katastrof, säkerhetsfrågor samt förvaltningsservice.

Administrativa avdelningens uppdrag är att

- Säkerställa den demokratiska processen; d.v.s. att dokument- och ärendehanteringen centralt och lokalt är så enkel, säker och resurseffektiv som möjligt. Dokument som nämndprotokoll och tjänsteutlåtanden ska genom utnyttjande av modern teknik göras lättare åtkomliga och tillgängliga för såväl förvaltningens anställda som allmänheten.
- Tillse att nämnden, förvaltningen och skolorna följer offentlighetslagstiftningen.
- Ge kompetent, effektiv och rättssäker service och administration till nämnd, förvaltning och skolor.
- Förmedla nyttan av att använda extern och intern kommunikationen som ett strategiskt instrument; d.v.s. stödja utbildningsdirektören och avdelningscheferna att förmedla, förklara, förtydliga utbildningsförvaltningens uppdrag, vision och mål.
- Underlätta för elever och föräldrar att välja den utbildning/skola de önskar, såväl kommunal som fristående.
- Stödja verksamheten på ett effektivt sätt; d.v.s. för medarbetare erbjuda respektive göra IT-baserade verksamhetsstödjande system tillgängliga utifrån en väl utbyggd datakommunikation och en väl fungerande teknisk plattform via områdena Drift, Helpdesk/På platssupport och Systemförvaltning.

- Svara tillsammans med kvalitets- och ekonomiavdelningen för utbildningsförvaltningens interna arbete respektive samverka med stadsledningskontoret inför införandet av GS-IT.
- Svara för att den kringsservice som behövs för att inhyrda lokaler ska vara väl fungerande kontor; d.v.s. vaktmästeri, reception, lokalförvaltning med mera
- Utföra delar av det systematiska brandskyddsarbetet - tekniskt skydd i form av utrustning och larm.
- Svara för att förvaltningen har en väl fungerande organisation vad gäller kris och katastrof samt säkerhetsfrågor.
- Svara för, förvalta och informera om strategier, policies, riktlinjer samt samordna inköp, beställningar, leasingavtal, upphandlingar och avtal inom telefoni.
- Koordinera och utbilda interna samordningsgrupper inom administrativa verksamhetsområdet.

Utveckling för en skola i världsklass

Utifrån ett tillhandahållarperspektiv har Stockholms stads kommunala och fristående skolor presenterats via stockholm.se. Via e-tjänsten Jämför Service finns nu möjlighet att jämföra såväl kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor som vuxenutbildningsanordnare.

Följande material och marknadsföringsinsatser har producerats;

- Gymnasiemässa och katalogen "Valet är ditt"
- Vuxenutbildningsmässa och katalog för vuxenutbildning
- Katalogen "Dags att välja skola" som för första gången skickades ut direkt till vårdnadshavare för samtliga 6-åringar i Stockholm.

Stöd och granskning av att stadens grafiska profil följs av skolorna har skett kontinuerligt under året.

För att visa på "en skola i världsklass" har förmedling av goda exempel skett via webbkanalerna, men framför allt genom tidningen LÄRA Stockholm.

Projektet "Att välja skola på webben" pågår och administrativa avdelningen ansvarar för kommunikations- och informationsdelen inom projektet. Projektet har i sin första fas namnet "Att välja förskoleklass".

Varumärket "Stockholms stad skolor", och då främst egen regi, har marknadsförts, på gymnasiemässan och genom katalogen "Valet är ditt". Webbplatsen "Valet är ditt" har under 2009 flyttats över till stadens hemsida, www.stockholm.se. Avdelningen har stöttat grundskoleavdelningens arbete att ta fram värdegrund/plattform för grundskolan samt marknadsfört den inom stadens kommunala grundskolor.

Tidningen LÄRA Stockholm, med målgrupp främst inom de pedagogiska verksamheterna, har tilldelats 2009 års Svenska Publishingpris inom kategorin "personaltidningar kommuner och landsting". Tidningen utkom under året med sex nummer i en upplaga om 18 000 exemplar.

Forskningsrapporter och pedagogiska exempel presenteras och marknadsförs i samtliga kanaler och det ständigt återkommande "samtalet" i tidningen LÄRA Stockholm, där en längre intervju sker med forskare som delger sina erfarenheter inom pedagogiska områden.

Skolverket beviljade i november 2009 medel med syfte att i första hand främja det förebyggande arbetet rörande "pågående dödligt våld" i skolan. Projektet har som mål att stärka tryggheten i Stockholms stads skolor. Ett förberedande utvecklingsarbete vad gäller förbättrad beredskap att hantera hot och grövre våld har inletts tillsammans med stadsledningskontoret och Polismyndigheten i Stockholms län.

Arbetet med risk- och sårbarhetsarbetet (RSA) 2009 är klart och prioriterade områden är framtagna. I samarbete med S:t Erik Försäkring och SISAB har skadekostnader för stadens skolor tagits fram. Tillsammans med Storstockholms brandförsvar har under 2009 skolor besökts i samband med grov förstörelse, främst inrapporterade brandskador.

Effektiviseringar

Från den 1 januari 2009 tecknades ett avtal med ISS Facility Services AB på 3 år att utföra receptions- och vaktmästeritjänster för den centrala förvaltningens räkning.

I samband med produktion av informationsmaterial har värdering gjorts om materialet ska presenteras i digital form eller tryckas.

Avdelningen har under året försökt se till att effektivare planering och samordning skett i samband med utskick av informationsmaterial till skolor och stadens medborgare. Tydliga beställningsrutiner har tagits fram gällande kontorstryck, kopiering, utskick och distribution av informationsmaterial. Avdelningen har arbetat aktivt med återvinning och sett till att förvaltningen använder miljövänligt papper i större utsträckning än tidigare i såväl kuvert som kopieringspapper.

Under året har avdelningen samordnat inköp och beställningar av IT-utrustning och sett till att upphandling/avtal följs och att inköp endast sker via upphandlade leverantörer.

Kvalitetssäkring av telefonin på utbildningsförvaltningen har skett genom att avdelningen jämför kostnader mellan abonnemangsformer, inventerar och ser till att dubbla abonnemang på skolorna sägs upp. Samtalsstatistik skickas ut till verksamheterna för uppföljning/utvärdering.

Rutiner vid omflyttningar, för mindre kontorsanpassningar, möbelinköp, transporter och vaktmästeriuppdrag samt övriga servicejobb har gjorts tydligt för beställare och personal.

Arbetet med att effektivisera och rationalisera skolornas administration fortsatte 2009 och införandet av Diabas på skolorna har fortsatt. Nu är samtliga grundskolor anslutna till systemet. En "hjälpreda" har tagits fram för nya användare av Diabas. Rutiner för en tydlig styrning av ärendehantering har tagits fram och utbildningar i offentlighetslagstiftning, diarieföring, arkivering, m.m. har hållits för förvaltningens personal samt vid behov/efterfrågan för skolornas administrativa personal. Avdelningen har publicerat styrdokument på intranätet samt reviderat gamla och upprättat nya styrdokument.

Avdelningen har sett till att rutiner finns för hur nämndhandlingar ska hanteras i Diabas.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Administrativa avdelningen	102,1	98,1	4,0

Administrativa avdelningen redovisar ett överskott om 4,0 mnkr. Kostnaden för förvaltningsservice blev 1,1 mnkr högre än budgeterat medan IT-kostnaderna blev 5,1 mnkr lägre.

Underskottet avseende förvaltningsservice beror framför allt på ökade kostnader för lokaler, den interna postutdelningen till förvaltningens kommunala skolor och för löner gällande övertalig personal i samband med konkurrensutsättning av vaktmästeri och receptioner.

För IT-verksamheten beror avvikelsen i huvudsak på lägre kostnader med anledning av införande av GS-IT, vilket medfört återhållsamhet gällande reinvesteringar av hårdvara och webbfilter. Dessutom var kostnaderna mindre 2009 för datakommunikation och Microsoft-licenser än vad som var beräknat i budgeten.

4.10 Kvalitets- och ekonomiavdelningen

Uppdrag

Den 1 juli 2009 slogs kvalitetsavdelningen och ekonomi- och lokalavdelningen ihop till en gemensam avdelning. Avdelningen består efter sammanslagningen av fem enheter – inspektions- och analysenheten, enheten för strategiskt utvecklingsstöd, lokalenheten, ekonominheten och IT-funktionen. Dessutom finns en stab. Sammanslagningen av kvalitetsarbetet och ekonomifunktionen bidrog till att förstärka förvaltningens tillhandahållaruppdrag; vilket innebär att erbjuda alla barn och ungdomar i staden en utbildning av hög kvalitet på lika villkor.

Inspektions- och analysenheten ansvarar för förskole- och skolinspektion, samordning av kvalitetsredovisningar och brukarundersökningar inom alla pedagogiska verksamheter och analys. Inom enheten för strategiskt utvecklingsstöd ligger bland annat ansvaret för språkforskningsinstitutet, samordning av stadens verksamhetsförlagda utbildning samt samordning av nämndens forsknings- och utvecklingsarbete.

Lokalenheten har ansvar för lokalfrågor av strategisk karaktär och ekonomi-enheten för den övergripande ekonomiska uppföljningen, nämndens budget- och bokslutsarbete samt redovisning.

IT-funktionen har under år 2009 huvudsakligen arbetat med övergången till GS-IT.

Staben ansvarar för nämndens uppföljning enligt stadens integrerade system för ledning och uppföljning av ekonomi och verksamhet, ILS. Inom staben ligger också ansvaret för upphandling och för internkontroll.

Utveckling för en skola i världsklass

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att utveckla bättre och tydligare analysunderlag utifrån olika perspektiv för politiker, chefer och handläggare. Det samlade underlaget från inspektioner, brukarundersökningar, omvärldsbevakning, elevhälsorapport och andra rapporter och utvärderingar har presenterats vid två interna analysseminarier under 2009. Syftet har varit att redovisa en bild av skolan ur ett helhetsperspektiv och väcka frågor om vad som görs och vad som behöver göras. Seminarierna har varit uppskattade, men det finns ett behov av tydligare koppling av innehållet i seminarierna till förvaltningens planerings- och uppföljningsprocess och målstruktur. Innehållet kommer nästa år att förstärkas med analysunderlag från ekonomi- och personalområdet för att ytterligare bredda perspektivet och synliggöra samband mellan resultat och tilldelade resurser.

Arbetet med att stärka kopplingen mellan skolans praktiska arbete och skolforskning har utvecklats under året. Syftet är att förbättra lärarnas och skolledarnas kompetens och utveckla skolornas och undervisningens kvalitet. Forskningsanknytningen har utvecklats på flera sätt. Samarbetet med Stockholms universitet har stärkts och ska ge lärare möjlighet att delta i ämnesdidaktiska nätverk. Fler lärare studerar på avancerad nivå och lärare ges möjlighet att delta i nätverk, forskarskolor och andra forskarmiljöer. Kopplingen till aktuell forskning har stärkts i det språkutvecklande arbetet med flerspråkiga elever. Nya former har utvecklats för att ge lärare och annan personal i pedagogiska verksamheter – oavsett huvudman – tillgång till regelbunden information om ny och relevant forskning på ett enkelt och lättillgängligt sätt på en särskild webbplats – Pedagog Stockholm.

Effektiviseringar

Inspektörsuppdraget har från hösten 2008 genomförts utifrån reviderade riktlinjer. Granskningen fokuseras på tre målområden i läroplanerna; Kunskaper, utveckling

och lärande, Bedömning och betyg (ej förskolan) samt Normer och värden och därutöver systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap. För inspektion av grundskola och skolbarnsomsorg tillkommer skolbarnsomsorgens specifika uppgifter och för förskoleinspektionen samverkan med hem och skola. Antalet inspekterade skolor har under året 2009 ökat inom grundskola/skolbarnsomsorg och gymnasieskola/vuxenutbildning jämfört med 2008. Personalomsättningar och vakanser inom inspektörsgruppen för förskola har medfört att antalet inspekterade enheter inte kunnat utökas under 2009.

Arbete har bedrivits för att utveckla ett system för samordning av kvalitetssäkrade data från stadens skolor till Statistiska centralbyrån, SCB. Vinsterna förväntas bli förbättrad statistik, kortare ledtider och att staden kan presentera innevarande års statistik tidigare på [Stockholm.se/Jämför service](http://Stockholm.se/Jämför-service). Det första steget omfattar kommunala skolor och ett andra steg omfattar fristående skolor, för att kunna erbjuda medborgarna likvärdig information.

Resursfördelningen till skolor, oavsett anordnare, har delvis setts över under året. Översynen fortsätter under 2010 bl.a. för att säkra att systemen motsvarar kraven i ny lagstiftning.

Arbete har bedrivits för att minska lokalkostnader till förmån för kärnverksamheterna. För att möta dels demografiska förändringar med bl.a. färre elever inom gymnasieskolan och dels effektiviseringar, krävs skollokaler som präglas av hög flexibilitet med möjlighet till lokalmässig integrering av t.ex. skol- och förskoleverksamheter. Förvaltningen har samarbetat med stadsdelsnämnderna om samnyttjande av lokaler.

Ekonomienheten har utvecklat prognosarbetet i allmänhet och analysen i synnerhet. Rutinerna kring ekonomisk planering och uppföljning har förbättrats för att uppnå bättre prognossäkerhet. Etablering, dokumentering och kommunikering av rutiner för arbetet mellan ekonomienheten och skolorna för att förbättra samarbetet och minimera risken för dubbelarbete har genomförts.

Under året har förvaltningen anslutits till serviceförvaltningen ekonomi och verksamhet samt personal för hantering av leverantörs- och kundreskontra, kassa- och bankfrågor samt viss systemförvaltning har överförts. Ekonomienheten har arbetat med information till skolorna om nya arbetssätt och blanketter utifrån serviceförvaltningens direktiv.

Bokslut

DRIFTVERKSAMHET Netto Mnkr	BUDGET	BOKSLUT	AVVIKELSE
Kvalitets- och ekonomiavdelningen	168,5	168,5	0,0

Avdelningen redovisar en budget i balans.